Bibliotek 1800

George Sand

Min søster Jeanne

George Sand

Min søster Jeanne

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af George Sand: *Min søster Jeanne* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use.

This ebook edition of George Sand: *Min søster Jeanne* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1

Jeg er af ringe herkomst. Min fader, Jean Bielsa, der er født i landsbyen af samme navn og følgelig en spanier, var alligevel naturaliseret franskmand og bosat i Pau, som han dog næsten altid var borte fra på grund af forretninger. Jeg blev da tilbage der med min moder og min søster Jeanne.

Min moder syede for småfolk. Jeg, Laurent Bielsa, løb omkring på gaderne og søgte at fortjene et par skilling, som det kunne falde sig, idet jeg snart lod mig bruge til at lukke vogndøre op, snart til at samle cigarstumper op på gaderne, som jeg solgte til de handlende, der lavede dem om til cigaretter.

Hertil indskrænker sig mine tidligste erindringer.

Men ganske umærkeligt forandrede vore vilkår sig; vi kom til at bo bedre og leve bedre, og en skønne dag blev jeg sat i en skole; da jeg var ti år gammel, begyndte jeg at studere, og nogle år derefter levede vi som velstående borgerfolk, der ikke led mangel på noget og kunne svare enhver sit.

En dag – det var netop i ferietiden – sagde fader til os: "Børn, I kan belave jer på at tage på en smuk rejse! Det er på tide, at I lærer det smukke land at kende, hvori vor familie har levet i mange slægtled, og som I hidtil kun kender på afstand. Det er også på tide, at I lærer at kende, hvad der er jeres, for vi er, Gud være lovet, ikke længere fattige folk og jeres fader har ikke lagt hænderne i skødet".

Det var første gang, at han talte således, og jeg blev forundret over at lægge mærke til min moders bedrøvede ansigt; det var

så langt fra, at hun delte faders glæde, hun syntes snarere at fortørnes over det. Alligevel holdt de meget af hinanden, og der var aldrig et ondt ord imellem dem.

Det var i 1835; jeg var dengang tretten år gammel, begyndte at lægge mærke til alt og tænke over det. Moder, der var blevet opdraget i en rig familie, stod i dannelse langt over fader, som hun havde ægtet af kærlighed. De var enige i alt, undtagen i det væsentlige: Det omflakkende liv, han førte, og hans hyppige fravær fra hjemmet.

Hvorfor var han så ofte borte? Han agtede og elskede sin kone, det var tydeligt nok; der måtte altså i hans beskæftigelse og i den hurtighed, hvormed han havde samlet formue, være et hemmelighedsfuldt punkt, der aldrig blev talt om, og som ingen af vore omgivelser vidste besked med. Alt, hvad vi vidste, var, at fader drev handelsforretninger, og når man bebrejdede ham, at han altid var på rejse og ikke kunne nyde nogen huslig lykke, svarede han: "Det er min pligt at give dette offer. Jeg var ung og fattig, da jeg giftede mig, min kone havde en lille kapital som jeg satte i handelen for at fordoble den, og, som jeg håber, skal den bringe et godt udbytte med tiden. Når det er sket, bliver jeg hjemme i min rede, for jeg kan nok fortjene en gang at få lidt ro."

Han blev almindeligt anset for en brav og retskaffen mand og fra sit synspunkt var han det vist også, men han var snu og klog og syntes altid at have noget at skjule. Aldrig så snart var vi taget op i bjergene, før jeg mærkede det samme. Han havde en mængde bekendte der, folk, der aldrig kom i vort hus. Han gik til dem med et åbent ansigt, men fjernede sig straks med den største forsigtighed for at tale sagte med dem. Min moder

fulgte dem med øjnene og med en urolig mine, som om hun frygtede for, at han skulle forlade os, og når han kom tilbage til os, så hun på ham med et besynderligt halvt taknemmeligt og halvt bebrejdende blik. Han tog hende i hånden og hviskede nogle venlige ord til hende. Hun slog sig da til ro, og der var intet, der forrådte, hvad der var imellem dem.

Undervejs udspurgte han mig om mine studier. Jeg mærkede da tydeligt, at han knap kunne læse og skrive, og at han kun kendte lidt til historie og lovgivning. Men han var en dygtig regnemester og havde forunderligt nok en mængde kundskaber i geografi. Jeg kan sige, at jeg på denne rejse først lærte ham at kende og kom til at holde overordentlig meget af ham. Min søster, der kun var ti år gammel, havde altid været noget bange for hans raske væsen, hans buldrende stemme, hans store sorte skæg og funklende øjne. Da hun så, hvor god og øm han var imod os, og hvor opmærksom han var imod moder, kom hun også til at holde af ham.

Moder så med fornøjelse den gode forståelse, der herskede imellem os: "Børn," sagde hun til os i et øjeblik, da han var faldet i søvn i vognen, "elsk ham af jeres fulde hjerte, for han er så god og ved meget mere, end man har lært ham. Han ved f.eks., at det bedste, han kan give jer, er en bedre opdragelse end den, han har fået selv, og for at kunne det har han ikke skyet noget offer. Lad mig da se, at I til gengæld er flittige begge to – det er den bedste måde, I kan takke ham på."

"Det var smukt sagt, lille kone," sagde fader, der var vågnet i det samme; "men børnene må elske dig langt mere end mig, for det er dig, der har lært mig at kende min pligt. Nu indser jeg, at du havde ret. Jeg ved, hvor svært det er at have sit udkomme,

når man ingenting har lært, og da det liv, jeg fører, er møjsommeligt og misligt ..."

"Det er godt, det er godt," sagde moder i en afbrydende tone og begyndte at tale om andre ting.

Målet for vor rejse var landsbyen Luz i Pyrenæerne. Her tilbragte vi natten og tidligt næste morgen steg vi op til den ejendom, som fader havde købt på skrænten af bjerget Bergonz. I et rigt landskab lå der et smukt lille hus, der tjente til værtshus for badegæsterne i Saint-Sauveur og for de turister, der tog på udflugter fra Luz. Huset var vort tillige med en smuk have og et par køer. Fader sagde, at han tjente gode penge, og at han ville kunne tjene endnu flere, hvis vi ville hjælpe ham at sørge for hans gæster, for det nærliggende badested blev stadig mere besøgt. Efter hans overbevisning havde dette lille sted en udmærket fremtid.

Moder syntes at tro det, og der kom virkelig også mangfoldige gæster, og deriblandt rige folk, der betalte en kop mælk eller en omelet i dyre domme, og som ikke tingede om prisen. Vi gik straks ind på faders forlangende. Moder besørgede køkkenet, min søster Jeanne passede på mælken, og jeg strejfede omkring på egnen for at skaffe levnedsmidler. Jeg købte vildt, foreller, æg og frugter, og undertiden måtte jeg flakke vidt omkring, fordi bjerget ingenlunde selv formåede at sørge for de fremmedes fornødenheder. Dette virksomme liv midt i et pragtfuldt landskab tiltalte mig ubeskriveligt. På kort tid blev jeg lige så sikker på min fod, lige så udholdende, dristig og stærk, som om jeg var født oppe på bjergene. Badetiden endte omtrent samtidig med min ferie. Fader førte os tilbage til Pau, og kort efter tog han selv til Bayonne eller et hvilket som

helst andet sted, for han lod kun sjældent høre fra sig, og vi tilbragte ofte to eller tre måneder uden at vide, hvor han var. Næste sommer vendte min moder og søster tilbage med ham til værtshuset oppe på bjerget. Jeg stødte til dem, så snart jeg havde fået ferie, og tilbragte igen et par herlige måneder deroppe i feberagtig travlhed. "Hvilken rask og smuk bjergboer," hviskede min fader sagte til sin hustru, "hvor det er skade …" – "Ti," svarede hun, "og husk på, hvad du har lovet."

"Det husker jeg alt for godt," svarede han, "og derfor er det netop, at jeg bebrejder mig så tit, at jeg gør min søn til en stuelærd og ikke til en mand."

Sådanne ord, som jeg undertiden opfangede i farten, gav mig nok at tænke på. En stuelærd er altså ikke nogen mand, hvoraf kommer det da, tænkte jeg, at min moder har bestemt mig til at føre sådan et kummerligt liv? Jeg vedblev alligevel at læse og lære, ikke så meget af æresfølelse, som fordi jeg virkelig havde fået smag for at studere, i særdeleshed interesserede historien mig. Græsk og latin tiltalte mig ikke så meget, men jeg havde en så udmærket hukommelse og en så stor lethed til at lære og beholde, at jeg uden vanskelighed var en af de øverste i min klasse. Aldrig så snart havde jeg sat foden på bjerget før jeg kastede al åndelig sysselsættelse fra mig. En ubetvingelig lyst til at strejfe omkring på eventyr bemægtigede sig mig, og jeg forlod vort smilende hjem for at stige op til de vildeste og farligste punkter. På den tid var der vildt nok i bjergene, og jeg fulgte da enten med bjørnejægerne, eller jeg sluttede mig til førerne, der gik med naturforskere op til Rolandsbrechen, Mont-Perdu og alle de farlige punkter, som denne bjergegn er så rig på. Således fik jeg også smag for naturvidenskaben, og

ved min tilbagekomst til Pau gav jeg mig til at studere den med iver. Fader lod mig ikke blot have min frihed til at strejfe om på bjergene, men han tog mig også i forsvar overfor moder, der var urolig over mine lange udflugter og frygtede for, at jeg under dette frie og ubundne liv skulle tabe lysten til at fortsætte mine studier.

Mine løfter beroligede hende imidlertid; jeg holdt ord, og hvert år bragte jeg flidsbelønninger med mig. Mine kammerater, der så mig læse ganske andre ting end de daglige pensa, forbavsedes over den lethed, hvormed jeg indhentede dem, når eksamen var i anmarch.

De holdt alligevel af mig på grund af min gode karakter: Jeg var stærk som en tyr og from som et lam. Var jeg det virkelig, og er jeg det endnu? Jeg ved det ikke, for jeg har aldrig givet mig tid til at tænke meget over min personlighed.

Fra min fader havde jeg arvet fysisk kraft, ligegyldighed for fare og lyst til at kæmpe, og fra min moder eller hendes protestantiske forfædre havde jeg fået alvor i mit væsen, lyst tilsat reflekteren, og streng samvittighedsfuldhed.

Jeg er så sjældent kommet i modstrid med mig selv, at det ikke er nogen fortjeneste for mig, når jeg under vanskelige forhold har handlet rigtigt.

Jeg havde nået sekstenårsalderen uden endnu at have bekymret mig om min fremtid. Sandsynligvis havde min fader held i sine foretagender, for jeg hørte undertiden tale om en medgift på halvtreds tusinde francs til min søster og lige så meget til mig i en mere eller mindre nær fremtid. Der blev også talt om at sende mig til Montpellier for at studere medicin, så snart jeg var færdig med min skolegang. Min søster, der var

meget from og meget flittig, havde fået den tanke, at hun ville være opdragerinde for unge piger, og ville ikke høre tale om giftermål, fordi hun, som hun sagde, ikke ville løbe den risiko. Min fader slog det hen som børnesnak og moder søgte at bekæmpe hendes ideer med mildhed, men tillige med en vis sørgmodighed, der forundrede mig.

Først i året 1838, under vort sommerophold oppe på bjerget, fik jeg løsningen på den gåde, der syntes at hvile over vor tilværelse.

Jeg havde en morgenstund begivet mig på en lang udflugt og skulle først vende tilbage næste aften. Men den egn, som jeg og mine kammerater ville undersøge, indhylledes efterhånden i tåge, og da der altså intet var for os at gøre, vendte jeg tilbage samme aften. Jeg troede, at hele huset sov, og da jeg ikke ville vække min moder, der altid var tidligt på færde, listede jeg mig sagte ind i mit værelse og lagde mig i min seng.

Jeg var træt og lige ved at falde i søvn, da jeg hørte mine forældre tale inde i spisestuen lige ved den bræddevæg, som skilte mig fra dem. Jeg lyttede efter, og jeg tilstår, det var ikke første gang; men jeg gjorde mig ingen samvittighed af det, for jeg havde sat mig for, at jeg ville se at komme efter deres hemmelighed, og jeg betragtede den næsten som min egen, eftersom jeg engang ville komme til at bære ansvaret for den. Man mente uden tvivl, at jeg endnu var for ung, til at man kunne betro mig den, men jeg følte, at jeg var stærk nok til at bære alle følgerne og håbede desuden, at det skulle hjælpe mig til at fjerne den sørgelige misstemning, der så længe havde adskilt to mennesker, som dog elskede hinanden ubeskriveligt.

Jeg lyttede altså. De anede ikke, at jeg var hjemme, og talte derfor uforbeholdent med hinanden, for min søsters værelse lå afsides, og tyendet sov nedenunder. De havde altså intet at frygte for, men talte alligevel halvsagte efter gammel vane; i samtalens løb kom de imidlertid snart til at hæve stemmerne, og jeg kunne tydeligt høre, hvad der blev sagt.

"Skal han giftes!" sagde min moder; "er du forrykt? Det er tidsnok at tænke på det om en halv snes år."

"Nej, om fem eller seks år," svarede min fader. "Jeg var kun en og tyve år gammel, da jeg giftede mig med dig."

"Ja, netop derfor!"

"Du mener, at jeg var alt for ung? Ja, jeg har gjort mange dumheder og sat din arv overstyr, men det var din egen skyld, min pige, for du ville absolut have, at jeg skulle drive småhandel, som så mange andre. Det var ikke til det tørre brød, men så begyndte jeg at råde mig selv, og så gik det bedre."

"Lad os ikke tale om det! Jeg kræver Gud til vidne på, at det var meget mod min vilje … Men lad os ikke tale om det."

"Nej, lad os ikke det, eftersom du dog holder af mig, således som jeg er; men hør nu min tanke! Antonio Perez ejer mindst trehundredetusinde reales i rede penge og i varer, og Manuela er hans eneste datter og den smukkeste pige i Spanien, som der står i sangen. Jeg er vis på, at faderen vil være glad ved at få en svigersøn, der er doktor, det smigrer altid sådanne folk som os."

"*Som os*? Han er altså det samme som du?"

"Ja, han er mit andet jeg og en mand, der går igennem ild og vand!"

"Så vil jeg i ethvert tilfælde ikke have hende til svigerdatter, om hun så er aldrig så smuk,"

"Hvor opholder hun sig?"

"I et kloster, for moderen er død, og hun er blevet opdraget som en rig pige og en rettroende katolik."

"Men du ved jo …"

"Jeg ved, at det er ingen anbefaling hos dig, der er en ærke-huguenot. Mig er det ligegyldigt, hvad religion hun har."

"Ja, ulykkeligvis!"

"Måske. Det skal jeg nu tænke over en anden gang, og så kan du altid omvende mig bagefter. Hun er naturligvis opdraget i sit lands religion, og hun har fået en udmærket opdragelse og er så fin, som en prinsesse. Alle de unge mennesker i Pamplona løber efter hende, som de var gale, og når hun går i kirke, stimler de formelig sammen ude på gaden. Tænk dig, en slank og smidig vækst, blå øjne, sorte øjenbryn, et prægtigt hår, tænder som perler, en mine som en dronning …"

"Det er mere end nok! Man skulle tro, at du selv var forelsket i hende."

"Det var jeg uden tvivl, hvis jeg ikke elskede en anden, den eneste, jeg har elsket, og den eneste, som jeg nogen sinde vil elske."

"Smiger! Hvor vil du egentlig hen? Du kan da ikke tænke på at gifte en sekstenårs dreng bort, og hvis du tror, at den smukke Manuela vil vente, til han bliver mand …"

"Det vil hun gerne, hvis hun elsker ham, og hun vil elske ham, når hun ser ham, for han ser ikke ud som et barn, og, uden at rose mig selv, er han lige så smuk som hun."

"Det er altså din mening, at du vil bringe dem sammen?"

"Ja, som forlovede, hvorfor ikke? Faderen har ikke noget imod det, det ved jeg, og vi har endog sat hinanden stævne."

"Men jeg vil det ikke!" råbte min moder heftigt.

"Tænk dig dog om ..."

"Det har jeg gjort! Jeg vil aldrig tillade, at mine børn gifter sig med folk, der driver den håndtering."

"Vær nu ikke ond og tal ikke med foragt om din mand og den håndtering, som han skylder sin velstand. Du vil have ondt ved at få dine børn gift efter dit hoved. Hvor meget vi end har holdt det hemmeligt, vil der dog komme en dag, da man vil anstille smålige undersøgelser, og folk, der er lige så fordomsfulde som du, vil da sige, at vor velstand ikke hidrører fra nogen ren kilde. Du vil da bebrejde dig, at du har sigtet for højt, og vore børn vil kun have sorg og ydmygelse af det, mens vi, når vi bliver på vor eget ... Nå, nå, vær nu fornuftig! Jeg forlanger jo ikke, at vi skal sende drengen ud i bjergene og levere bataljer med toldbetjentene, nej, lad ham blive doktor og en fin mand, ligesom Manuela er en fin pige, men lad os sørge for, at de ikke har noget at lade hinanden høre, det tror jeg er fornuftigt og i alles interesse."

Min moder syntes at vakle, men hun var dog ikke til at få til at gå ind på ind på faders projekt; hun erklærede med bestemthed, at hun ikke ville høre tale om det før om et årstid, og han var nødt til at love, at han ville vente så længe.

Nu kendte jeg denne hemmelighed! Min fader var smugler, og det var den håndtering han i mange år havde drevet. Jeg tilstår at jeg følte mit sind lettet, og at jeg næsten var glad, for efter samtalens begyndelse havde jeg fået en hemmelig angst for, at det var endnu noget meget værre; da denne angst var forbi, fandt jeg endog, at min moder var alt for streng imod ham.

Ved nærmere eftertanke indså jeg dog, at hun havde god grund til at være bekymret. Hun var alt for dannet til, at hun ikke skulle vide, hvad en sådan svigagtig trafik havde at betyde, og jeg selv kendte alt for godt til samfundsordenen i det hele til at vide, at man ikke kan overtræde en enkelt lov, uden at forgribe sig på lovgivningen i det hele; men i dette konkrete tilfælde, som en advokat ville have sagt, kunne jeg dog ikke vredes på min fader, for han var opdraget i den tro, at smugleri ikke var nogen synd, og denne tro var gået i arv fra fader til søn, såvel i hans familie som blandt grænsebeboerne i almindelighed. Måske havde min fader selv i sine unge dage taget aktiv del i disse farlige foretagender; men nu var han, som jeg kunne slutte af hans samtale med moder, en af lederne og behøvede ikke at befatte sig med småting.

Ganske vist er smugleriet, til trods for den opmuntring, som det finder i alle klasser, og til trods for at næsten ingen betænker sig på at drage den fordel af det, som han kan, et socialt onde, det vidste jeg, og jeg kunne ikke med nogen ublandet følelse betragte den velstand, vi var i besiddelse af, eller glæde mig over den udmærkede opdragelse, jeg havde nydt; men hvad var der at gøre? Skulle jeg bønfalde min fader om at vende tilbage på den rette vej? Det ville kun have hjulpet lidet, når jeg tænkte på, at min moder med al hendes udholdenhed ikke havde kunnet bringe det så vidt. Skulle jeg udtale mig med strenghed om denne håndtering og lade, som om jeg slet ikke anede sammenhængen – det var i alt fald noget, som jeg senere kunne forsøge på, når jeg havde ret til engang at tale som en mand.

Hermed søgte jeg at berolige mig, men det lykkedes mig ikke, for jeg var samtidig et rov for ganske andre følelser.

Jeg havde hidtil aldrig vovet at se på en kvinde; jeg var uskyldig som et barn, og nu talte man om at lægge en skabning i mine arme, den skønneste skabning i verden, en pige på femten år, som ville elske mig, sagde fader, når hun blot så mig. Hvorledes, allerede? Jeg, en frygtsom skoledreng, jeg kunne blive elsket af en så vidunderlig skabning, som alverden var forgabt i? Jeg troede ikke rigtigt på det, for det forekom mig som et eventyr, men jeg kunne heller ikke løsrive mig fra denne tanke.

Det faldt mig ingenlunde ind at lægge hende til last, at hun kun var datter af en smugler, og min faders bemærkninger i denne henseende forekom mig både forstandige og slående.

Det var fuldkommen rigtigt, syntes mig, at slutte en pagt, hvor den ene ikke havde noget at lade den anden høre, og min moder havde i mine øjne fuldstændig uret i at ville modsætte sig en sammenkomst, om hvilken tanken alene fik mit hjerte til at banke med en voldsomhed, som om brystet skulle sprænges.

2

Næste morgen gjorde jeg mig umage for at synes fuldkommen rolig; jeg lod, som om jeg intet havde hørt, men jeg var snart drømmende og indesluttet, snart ude af mig selv af glæde. Jeg havde ingen appetit og kunne ikke sove; jeg var forelsket, dødelig forelsket i et væsen, som jeg måske aldrig skulle se, for hvad kunne ikke hænde, inden min fader igen kom ind på sit projekt, og min moder hørte op med at bekæmpe det!

Jeg fik den tanke, at jeg selv ville bringe dette tema på bane, men så havde jeg måttet tilstå, at jeg vidste alt det øvrige, og for resten gik der hånd i hånd med min kærlighed en ubetvingelig frygtsomhed.

Jeg vendte tilbage til skolen og håbede på, at mine studeringer skulle gøre ende på denne tortur og tvinge mig til at vente med tålmodighed indtil næste år.

Det blev dog ikke tilfældet. Det gik dårligt med mine studier hele denne vinter. Min moder fik det at vide og bebrejdede mig det på en langt strengere måde, end jeg havde ventet det af hende. Fader besøgte mig i påsken: jeg havde håbet at han ville have været mere overbærende, men han var endnu meget strengere og erklærede rent ud, at hvis jeg ikke bestod og fik de sædvanlige prisbelønninger, fik jeg ikke lov til at komme ud i bjergene.

Jeg blev så forfærdet over denne trussel, at jeg snart indhentede det forsømte, og det lykkedes mig også at sejre som sædvanligt.

Så snart vi var ude i bjergene, søgte jeg på enhver måde at komme efter, om min fader endnu tænkte på at forlove mig. Jeg var sytten år og altså gammel nok til det. Men han syntes rent at have glemt eller opgivet denne plan. En dag kom talen på giftermål i anledning af min søster, der ved enhver lejlighed udtalte, at hun ville være nonne eller i hvert tilfælde guvernante. Jeg greb denne lejlighed ved hårene til at sige højt og i en bestemt tone, at hun havde uret, og at jeg, ganske modsat, intet ønskede hellere end at gifte mig i en ung alder. Jeg lagde mærke til, at fader i det samme skottede hen til min moder, og at hans blik syntes at sige: Ser du, at min tanke var meget fornuftig; men hun lod, som hun ikke forstod det, og svarede mig i en kort og bestemt tone: "Du har uret lige så vel som Jeanne; det er ganske rigtigt, at man skal gifte sig, men man må vide, hvad man gør. I er begge to børn endnu, men hun er alt for ung til at sige nej, og du er alt for ung til at sige ja." Jeg søgte at overbevise hende om det modsatte, men jeg forplumrede mig kun og blev blodrød i ansigtet. "Nej, se til os," sagde min fader, der havde betragtet mig skarpt, "skulle man ikke tro, at han er forelsket til op over ørene?"

Jeg ville lige til at sige ja, for jeg var ked af at forstille mig, men hvis jeg havde sagt dette ja, ville ingen jo have troet, at jeg kunne være forelsket i en person, som jeg aldrig havde set for mine øjne, og min fader ville have betragtet mig som forrykt og opgivet det hele. Jeg stammede nogle ord uden sammenhæng, og dermed var det hele forbi.

Den selv samme aften sad jeg nede i haven på en bænk ved siden af min søster. Jeg så på stjernerne og tænkte slet ikke på hende. Hun sagde ikke et ord og syntes heller ikke at tænke på

mig. Hun var dengang tretten år, høj og spinkel, bleg og blond, men ualmindelig fin og yndig. I det ydre havde hun slet intet tilfælles med mine forældre og mig, for vi var alle tre mørke, rødmossede og stærkt byggede. Også hendes karakter var meget forskellig fra faders og min, og hendes smag var i den grad en anden end vor, at der ikke var skygge af lighedspunkter. Derimod var hun god og alvorlig som min moder, men de stemte dog ikke ganske overens, eftersom hun, uagtet hendes moder var protestantisk, allerede fra sin tidligste barndom havde sluttet sig til katolicismen. Det hele forhold var besynderligt nok, for da vore forældre var af en forskellig trosbekendelse, var der intet naturligere, end at jeg var blevet katolik som min fader, og hun protestant ligesom hendes moder. Det modsatte var dog tilfældet: Jeg var blevet protestant, uden at vide hvorledes, og Jeanne var fra lille af blevet katolik, og som det lod til med vore forældres tilladelse.

Jeg sad netop og tænkte på dette, fordi alle mine tanker drejede sig om Manuela Perez. Jeg sagde til mig selv, at denne unge pige, der var opdraget i et kloster, måske ville flygte for mig, fordi jeg var en kætter, og at det måske var denne hindring, som min fader var veget tilbage for. Jeg kunne ikke lade være at tale om det med Jeanne. "Forklar mig dog," sagde jeg til hende, "hvorledes det er gået til, at vi to ikke har den samme religion?"

Hun fo'r sammen, da jeg talte til hende. "Vi … ja, det ved jeg ikke," svarede hun; "det kommer velsagtens af, at vi er blevet døbt hver i sin religion?"

"Du er altså ved dåben blevet katolik?"

"Ja, ganske vist, kan du ikke huske det?"

"Nej, jeg var alt for ung. Jeg var kun tre år dengang. Men hvorfra ved du det?"

"Fordi jeg ikke er blevet omdøbt i klosteret."

"Den protestantiske dåb har altså i dine øjne intet at betyde?"

"Nej, ikke det mindste. Hvis du havde hjerte og forstand, så ville du skynde dig med at blive katolik."

"Nej, ingenlunde. Det er måske uheldigt for mig" – jeg tænkte på Manuela – "at vi er forskellige på det punkt. Og hvis det kunne gøres om igen, så er det nok muligt ..."

"Det kan altid gøres om, hvis man selv vil. Moder vil ikke sige nej, når fader forlanger det, og du bør tale med fader om det."

"Fader vil aldrig forlange noget sligt, og det er desuden alt for sent. Min tro og overbevisning er alt for rodfæstet til, at jeg ikke skulle betragte en sådan forandring som en forbrydelse."

Derover rejste der sig nu en heftig religiøs disput imellem os, som jeg dog helst vil springe over. Vi blev kun begge to vældigt ophidsede, som det altid går, når man begge har uret, og jeg bebrejdede Jeanne, at hun ikke kunne elske sin moder så højt, som hun burde, eftersom hun bekendte sig til en tro, ifølge hvilken denne ømme og fortræffelige moder, der var et mønster på alle dyder, måtte være evigt fordømt.

Nu foregik der noget, som jeg først langt senere har kunnet forklare mig. I sin forbitrelse rejste min søster sig op og svarede: "Ti! Du ved ikke, hvad du taler om; du er både døv og blind, siden du kan tro, at jeg er din moders datter!"

"Hvad vil det sige?" råbte jeg forbavset. "Er det din fanatiske religion, der lærer dig at fornægte din egen slægt?"

"Nej, nej, jeg fornægter ikke min fader, og jeg elsker ham, fordi han er min fader. Jeg elsker også moder, fordi hun er god,

fordi hun lader mig blive ved min religion, og fordi hun holder af mig, som jeg kunne være hendes egen; men jeg kan ikke for hendes skyld opofre min samvittigheds fred og håbet om min evige salighed, for hun er ikke min moder,"

"Men hvad du der siger, er umuligt … det er noget uhørt!"

"Ja, det er uhørt, at du ikke ved det."

"Det må være en dyb hemmelighed, siden man har skjult det så godt. Hvorfra ved du det, tør jeg måske spørge?"

"Det er ikke så længe siden, at jeg har fået det at vide."

"Men hvorledes? Forklar dig dog!"

"Jeg hørte for nogen tid siden fader og moder tale sammen. 'Hendes moder døde, da hun gav hende livet,' sagde den ene, 'og det er efter hende, at hun har arvet det skrøbelige helbred' – 'Hvis hun ikke vil gifte sig,' sagde den anden, 'så lad det være hendes egen sag.'"

"Det er noget, du har drømt!"

"Nej, nej, det har jeg ikke drømt."

Man kaldte os op til aftensbordet, og da jeg så, med hvilken utrættelig ømhed moder behandlede Jeanne, troede jeg selv, at det var en drøm. Jeg var langt mere overrasket end hun, for hvis hun talte sandt, var der omstændigheder forbundet med det, der ikke kunne overraske hende så meget som mig. Hun var alt for uskyldig til at tænke over, at, da fader var gift, dengang hun blev født, måtte hun selv være et uægte barn. Min fader havde da gjort sig skyldig i utroskab, og min moder måtte have tilgivet ham den og vist en ualmindelig højmodighed.

Jeg anstrengte mig forgæves for at erindre, hvilke omstændigheder der knyttede sig til Jeannes fødsel. Det

beskæftigede mig i den grad, at jeg ikke kunne lade være at spørge moder, om Jeanne var født i Pau.

"Nej," svarede hun, "Jeanne er født i Bordeaux."

"Var jeg der da dengang?"

"Ja, men det er noget, du ikke kan huske; nu tror jeg for resten, at det er på tide, at du kommer i seng."

Det var hendes vane, på den måde at afskære alle påtrængende spørgsmål. Jeg var altså lige klog, men jeg ville ikke spørge videre. Jeanne var efter min moder det væsen, som jeg elskede højt. Hvis min ildfulde karakter undertiden havde ført mig bort fra hende, og selv om tilbøjeligheden til at studere havde indtaget en stor plads i mit liv, så havde jeg dog altid bevaret en høj grad af ømhed og hengivenhed for min lille barndoms legekammerat.

Da jeg selv kom i skole, hørte vort fortrolige samliv op, men jeg holdt ikke mindre af hende af den grund. Det forekom mig derfor grusomt, at hun ville indbilde sig en sådan tåbelighed, for at blive fri for at være min søster og holde af mig, som jeg holdt af hende.

Lidt efter lidt begyndte alt dette at træde i baggrunden; men hvad der ikke udslettedes hos mig var min fantastiske kærlighed til den ubekendte Manuela. Da jeg mærkede, at der aldrig mere var tale om hende, lagde jeg en romanagtig plan. Jeg besluttede at gå hemmeligt til Pamplona, for om muligt at få dette vidunder af skønhed at se. Jeg beregnede allerede, hvor mange dage der kunne medgå til denne rejse, og grundede over et eller andet påskud til at besmykke min fraværelse, da en uventet omstændighed kom mig til hjælp. En morgen leverede min fader mig et brev og sagde, at jeg skulle bringe det på

posthuset. Da jeg kastede øjnene på adressen, blev jeg blussende rød. Udskriften lød: *Til Don Antonio Perez i Panticosa, Navarra*. Jeg læste udskriften højt, for at min moder, der var beskæftiget henne i stuen, skulle blive opmærksom. Hun vendte sig også om til os og sagde til min fader: "Er det der, han bor, denne Don Perez?" – "Ja," svarede fader, "der bor både han og datteren." Derpå gik han hen til hende og hviskede hende nogle ord i øret, men hun trak blot på skuldrene og rystede på hovedet, som om hun gav ham et ubetinget afslag.

Jeg bragte brevet hen på posthuset, men just som jeg ville lægge det i brevkassen, betænkte jeg mig og stak det i min lomme. Hvis jeg rejste på øjeblikket, kunne jeg selv levere det til Antonio Perez, lige så hurtigt og måske endnu hurtigere end med posten.

Jeg var så betaget af denne beslutning, at jeg ikke turde gå hjem, for ikke at forråde mig.

Jeg gik tværs over bjergene hen til en hytte, hvis ejer var min ven. Jeg bad ham om at gå hjem til os, så snart solen var nede, og at sige dem, at jeg ikke kom hjem om aftenen, fordi nogle jægere havde ladet mig sige, at de ventede mig i dalen ved Ossoue. Jeg spiste noget brød og mælk og gik så i nogen tid i retning af denne dal; men aldrig så snart havde hyrden tabt mig af syne, før jeg slog ind på en sidevej, der måtte føre mig til grænsen.

Man måtte være så bekendt med lokaliteterne som jeg og have min øvelse i at ile hen over de farligste stier for at slippe godt fra denne tur. Men det var nu min lyst, og jeg havde allerede mangfoldige gange passeret steder, hvor ingen endnu havde vovet sig hen.

Jeg nåede grænsen om natten og gik ind i den første spanske hytte, jeg traf på, og sov der lige til daggry. Her var landet mig ubekendt, men jeg talte med lethed dette halvspanske *patois*, som bruges der på egnen. Og hen over nye bjergspidser, der var lige så stejle som de franske, jeg havde passeret, nåede jeg Panticosa hen mod middagstid.

Det var dengang en ussel landsby, der lå i et ypperligt nøddekrat. Dens fattige udseende gav mig mod, for man træder med større sikkerhed ind i en hytte end i et palads. Jeg spurgte efter Antonio Perez' hus og man viste mig på den modsatte side af bakken et smukt lille grundmuret hus, det eneste i hele landsbyen, og derhen begav jeg mig på øjeblikket.

Jeg fandt Don Antonio ved middagsbordet, og en smuk ung pige, der ikke kunne være nogen anden end hans datter, vartede ham op; jeg var lige ved at få ondt, men det skarpe og mistroiske blik, som Don Antonio fæstede på mig, tvang mig til at beherske mig.

Jeg rakte ham mit brev, som han åbnede og læste med en del besvær. Den smukke pige, der vartede op, så på mig med et så koldt og dristigt blik, at jeg ville have tabt al fatning, hvis jeg ikke havde vendt mig til siden, for at undgå at møde hendes øjne. Jeg benyttede dette øjeblik til at betragte hendes fader.

Det var en undersætsig mand med smukke træk, gråt skæg, en mørk teint, en herkulisk figur og et udtryk af list og vildhed i øjnene, der mere tydede hen på en røver end en smugler.

Han var mig modbydelig fra det første øjeblik, og jeg så nu hen til hans datter med den faste beslutning, at jeg ville tage bort øjeblikkeligt, hvis hun lignede ham.

Hun lignede ham ikke, for hun var langt ubehageligere; til trods for hendes skønhed tegnede der sig en naiv uforskammethed i alle hendes træk, dertil kom desuden, at hun så frastødende urenlig ud.

Ligesom ved et trylleslag var jeg med et kureret for min lidenskab; jeg ventede kun på, at min vært skulle blive færdig med at stave sig igennem brevet, og jeg var mere end nogensinde bestemt på ikke at give mig til kende.

Han syntes tilfreds med de efterretninger, jeg bragte ham. Jeg så, at han smilede, talte på fingrene og stak brevet omhyggeligt ned i lommen som en genstand, han på ingen måde ville udsætte sig for at tabe. Derpå gav han den unge pige et tegn, at hun skulle gå, og vendte sig så til mig:

"Det er godt, min ven," sagde han til mig; "det er et godt stykke vej, du har gået, for at bringe mig det brev, og du har ærlig fortjent et glas af min allerbedste vin. Hvad hedder du?"

"Médard Tosos," svarede jeg ham.

"Er du fra Luz?"

"Ja, fra omegnen."

"Hvad foretager du dig?"

"Jeg er bjørnejæger."

"Så er du altså lige så modig og behændig, som du er smuk. Kom og drik på min sundhed, ligesom jeg drikker på din!"

Manuela var imidlertid kommet tilbage med en kande vin, hvoraf hun skænkede et par glas.

Mens jeg drak, betragtede Perez mig ondskabsfuldt, og i en familiær tone, der bragte mig til mishag, sagde han til mig:

"Jeg håber da, din kanalje, at du ikke er smugler?"

Jeg så ham ind i øjnene. De sagde tydeligt: "Hvis du er smugler, min dreng, så sig det kun rent ud, og du skal være lige velkommen for det!"

"Nej, jeg er ikke smugler," svarede jeg og rejste mig op, "og jeg vil ikke være det."

"Det er meget rigtigt," sagde han med en vidunderlig rolighed; "det er en smudsig bestilling – og endnu farligere end bjørnejagten," tilføjede han i let, foragtelig tone.

"Det er ikke faren, jeg frygter for. Jeg er overhovedet ikke vant til at være bange. Jeg har heller ikke sagt, at smugleriet er en smudsig bestilling. Jeg har kun sagt, at jeg har en anden bestilling, og at jeg holder mig til den. Det er det hele, og dermed siger jeg Dem og señoraen farvel, med mindre De skulle have noget at svare på det brev, som jeg bragte Dem."

"Du kan blot sige til Jean Bielsa, at alt går godt. Men du må jo være meget træt. Vil du ikke have noget at spise og så hvile dig lidt? Alt er til tjeneste."

"Nej," svarede jeg, "jeg har forretninger andetsteds og takker Dem meget." Dermed gik jeg ned i den tilstødende flække, spiste, sov og begav mig på hjemvejen. Let som en fugl nåede jeg hjemmet, og jeg var glad og lykkelig over, at mit sind nu kunne få ro.

Jeg havde så længe været i dårligt humør, at min moder snart lagde mærke il forandringen. Uden at ane, hverken hvad jeg havde fejlet, eller hvorledes jeg var blevet helbredt, glædede hun sig over det og gratulerede mig med det. Jeg sagde, at den mavekrampe, jeg havde lidt af i år og dag, pludselig havde fortaget sig, og dermed var hun tilfreds.

Nogle dage efter sad jeg igen med Jeanne nede på havebænken. Jeg var i godt humør og legede med en lille fugl, som hun havde tæmmet. "Du er igen blevet et fornuftigt menneske," sagde hun til mig; "er du ikke mere forelsket?"

"Hvad ved du om, hvad det er at være forelsket?" svarede jeg. "Du taler jo om ting, som du ikke forstår!"

"Jeg ved meget godt," sagde hun, "at når man er forelsket, så tænker man bestandig på en person, som man foretrækker for alle andre."

"Har du lært det hos dine nonner?"

"Nej, det er der en veninde, som har betroet mig."

"Men det er jo noget, du foragter, eftersom du ikke har i sinde at gifte dig?"

"Det ved jeg ikke. Nu er jeg fjorten år, og det er snart på tide at bestemme sig."

"Å, det er tidsnok endnu!"

"Hør, hvis du vil love mig, at du ikke vil gifte dig, så vil jeg love det samme."

"Hvorfor? Hvad vedkommer det dig, om jeg går hen og gifter mig?"

"Jeg trænger til at have kærlighed til nogen."

"Virkelig?"

"Og jeg vil elske dig, hvis du til gengæld ikke ville elske nogen anden end mig."

"Du er altså skinsyg?"

"Ja, meget!"

"Selv på din broder?"

"Ja, især på min broder."

"Det er noget dumt tøjeri, man lærer dig i det kloster! En søster kan ikke være jaloux på sin broder – og desuden elsker du mig ikke nok til det."

"Jeg elsker dig lidenskabeligt."

Hun sagde dette i en så rolig og uskyldig tone, at jeg ikke kunne lade være at le højt.

"Og din fugl der," spurgte jeg, "elsker du også den lidenskabeligt?"

"Nej, jeg kan kun have lidenskab for en, og det er dig. Den kærlighed, man har til sine pårørende, er fuldkommen ren, og jeg kan altså elske dig af min hele sjæl, uden at overtræde noget bud, og således elsker jeg også dig. Men du med din religion har naturligvis ikke lært sådan noget, og du holder kun meget lidt af mig."

"Jeg elsker dig tværtimod meget højt."

"Men ikke af hele din sjæl."

"Jeg skulle tro, at fader og moder også har et krav på min kærlighed."

"Dem må du gerne elske, men ellers vil jeg ikke vide af nogen deling."

"Du vil altså, at jeg ikke må gifte mig?"

"Ja, det forbyder jeg dig! Jeg vil dø af sorg."

"Det behøver du ikke, for jeg har slet ingen lyst til at gifte mig for øjeblikket. Skulle jeg nogensinde komme på andre tanker, så har du jo tid indtil da til at blive fornuftig og lære livet lidt bedre at kende. Nu har du nogle løjerlige ideer om det. Efter min mening lærer du kun dumheder hos dine nonner, og jeg tror, at du gjorde bedre i at blive hjemme hos moder."

"Det vil jeg også."

"Er det afgjort? Nå, så meget desto bedre!"

"Det er mig, der afgør det således, siden du ønsker det."

Hun brast i gråd, og jeg kunne ikke få et ord mere ud af hende. Jeg kunne ikke forstå hende og blev forskrækket over at se hende så eksalteret.

Jeg troede, at jeg burde tale om det til moder, men jeg blev overrasket ved, at hun tog sig det så let. "Jeanne er nu engang således", sagde hun; "Hun har ondt ved at forlige sig med virkeligheden, men hun er god og oprigtig. Du kender så lidt til hende, for I har jo i flere år kun haft ringe lejlighed til at være sammen. Lad det derfor ikke forurolige dig, men fortsæt med at være god imod hende. Det er en karakter, som man kun ved kærlighed kan bøje og lede. Man får hende ikke til at tænke, som man selv tænker, men med det gode kan man altid få hende til at gøre, hvad man vil."

"Hvorfor har du ladet hende blive katolik?"

"Jeg havde givet et løfte."

"Til hvem? Til fader? Han bryder sig kun lidt om det!"

"Skal det være en bebrejdelse, så fortjener jeg den ikke. Men der er rejsende udenfor døren – skynd dig at tage imod dem!"

Det var for resten ikke noget nyt, og fader havde spået fuldkommen rigtigt. Det var blevet en modesag at tage til badene ved St. Sauveur, og der var altid fuldt af fremmede i vort lille værtshus. Imidlertid var jeg, der både gjorde indkøb og skrev regninger, forundret over vore billige priser og, som en følge deraf, vor ringe avance. Fader mente, at det for øjeblikket blot måtte være os om at gøre at trække fremmede til huset, så kunne vi altid senere lægge på priserne. Det varede imidlertid ikke længe, før jeg blev klog på, at hele vor beværtning kun var

et skalkeskjul, beregnet på at bilde folk ind, at vi berigede os ved vort erhverv, mens vor velstand i virkeligheden kun hidrørte fra smugleriet, som min fader fuldstændig gik op i, uden at han dog selv syntes at tage aktiv del i det, og uden at nogen kunne få indblik i, hvad det var for folk, han benyttede. Don Antonio Perez lod sig aldrig se hos ham, men så meget desto hyppigere skrev han.

Nu, da der intet trykkede mig mere, arbejdede jeg i skolen endnu raskere end tidligere, og året efter (i 1840) blev jeg student.

Da jeg kom hjem med mit diplom, fandt jeg min søster i hjemmet. Hun havde ganske rigtig sagt farvel til klostret, og straks efter min hjemkomst tog hun mig til side og sagde til mig i en rolig tone: "Jeg havde lovet dig, at jeg for eftertiden ville blive hjemme hos moder; når jeg ikke straks har holdt ord, så er det ikke min skyld, for moder ville have, at jeg skulle overveje den ting modent forinden. Nu er vi fuldkommen enige, og jeg vil ikke være nonne. Nu bliver jeg hjemme og lærer, hvad jeg kan. Er du fornøjet med det?"

"Ja, til visse," sagde jeg, "for jeg formoder at du nu er blevet lige så fornuftig, som du er god og smuk."

Hun blev ganske rød og svarede, at hun slet ikke var smuk. "Jo, det er du rigtignok," vedblev jeg, "men det er ikke noget, du behøver at rødme for. Det er Gud, der har givet dig din skønhed, og han elsker det skønne, for han har med fulde hænder udstrøet det over hele verden."

Hun blev igen rød og gik ud af døren, som om hun var blevet forarget eller forskrækket over at høre sådant fra sin broder.

Fader var hjemme dengang, og ferietiden begyndte. I år skulle vi ikke op i bjergene. Han havde lejet værtshuset bort i år for en meget betydelig afgift, og vi var alle bedrøvede over det. "Næste år skal vi derop igen," sagde han. "Det var mig om at gøre at trække kunder til huset, og derfor har jeg været alt for billig med mine priser. Nu, da det er lykkedes, kan jeg ikke fordoble priserne straks, men det overlader jeg til min eftermand. Man vil skrige over ham og ønske mig tilbage igen, men når jeg så kommer, er priserne slået fast med det samme. Da forretningerne imidlertid går ganske godt, vil jeg ikke holde jer hjemme i ferien, men jeg har tænkt på at tage jer alle med mig til Bordeaux, hvor jeg også har forretninger. Det er en smuk by, og det vil more jer!"

Jeg havde aldrig set havet og var ude af mig selv af glæde. Min søster var ligeledes glad, moder gjorde ingen indvendinger, og vi rejste.

Moder kendte godt Bordeaux og omegn, hvorfor også min fader, så snart han fik os anbragt i et godt hotel, lod os skøtte os selv. Han var altid nede ved havnen, og syntes rigtig at være i sit es der. Vi kom aldrig derned, uden at vi så ham i ivrig samtale med redere og skibskaptajner, undertiden også med folk, der havde et meget mistænkeligt udseende.

Han var altid beskæftiget, men udtalte sig aldrig om, hvad det var for forretninger, han gjorde; derimod var han altid fornøjet og tillidsfuld. Hans gode humør gjorde ham godt lidt af alle, og uagtet hans barske udseende var han en sand type på gemytlighed og velvilje.

Vi så alt, hvad der var at se, og skulle netop dagen efter rejse hjem, da jeg stod med min fader nede ved havnen og så en

mand komme hen imod os, hvis ansigt jeg øjeblikkeligt genkendte. Da han var et par skridt fra os, fjernede jeg mig lidt, fordi det var mig om at gøre ikke selv at blive genkendt: Det var smugleren Don Antonio Perez.

Da jeg havde forandret mig meget i de sidste to år, og min påklædning var meget forskellig fra tidligere, lagde han ikke mærke til mig og underholdt sig levende med min fader. Tæt ved lå der en smuk damper, som skulle til Spanien, og det var tydeligt, at Don Perez skulle med den. Fader syntes i den anledning at have en mængde kommissioner at give ham. De blev afbrudt ved to unge personers ankomst; den ene syntes at være en smuk ung dame, tilsløret på spansk, men usædvanlig yndefuld i alle sine bevægelser – den anden var stor, smuk, men noget klodset, klædt som kammerpige og belæsset med en hel del pakker. Hende kendte jeg straks igen – det var Manuelita, som jeg havde set i Panticosa; men hvem var den anden?

Perez tog den tilslørede dame under armen og gik ombord med hende. Min fader fulgte dem lige ned til bolværket, sagde ærbødigt farvel til den første af damerne og nikkede familiært til hendes kammerpige, gav Don Perez endnu engang hånden og kom så tilbage til mig.

"Hvad var det for folk?" sagde jeg til ham, og for at motivere min nysgerrighed føjede jeg til, at det forekom mig, jeg havde set dem tidligere.

"Der tager du fejl," svarede fader, "du kender dem slet ikke. Det er min handelsven Don Antonio Perez og hans datter Manuela."

"Hvilken af dem?"

"Hvor kan du spørge så dumt? Hende med mantillen naturligvis! Den anden er hendes tjenestepige."

"Hun ser mig noget fræk ud," svarede jeg, for at samtalen ikke skulle gå i stå.

"Javist," sagde fader, "der er noget muggent ved hende. Min ven Perez er … ja, han er ikke som din fader i det kapitel. Han er enkemand og ikke synderlig kræsen, og dette fruentimmer … Men hvor pokker er du faldet på at lægge mærke til hende? Det er Manuela, du skulle se på, for hun er både smuk og velopdragen."

"Jeg kunne ikke se andet af hende end hagen."

"Ja, hvorfor i alverden gik du din vej?"

"Jeg mente, at du kunne have noget at tale med ham om, som jeg ikke måtte høre."

"Ja, det er godt nok, men jeg ville dog gerne have præsenteret dig for hende og hendes fader! Kom og lad os gå ombord! Der er endnu ikke ringet tredje gang!"

Jeg sagde nej, for Perez kunne måske kende mig igen, og hvorledes skulle jeg så rede mig ud af det? Dengang gik jeg tredive mil over gletsjere, vandløb og afgrunde – nu var hun kun et par skridt fra mig, men jeg vovede det ikke. Hendes fader, der rejste så skamløst med sin konkubine, var desuden også blevet mig ret af hjertet modbydelig. "Hvor tager de hen?" spurgte jeg i en ligegyldig tone.

"De rejser for deres fornøjelse," svarede han; "de agter at gennemrejse Spanien og vende tilbage over Gibraltar, med mindre de skulle få i sinde at opholde sig nogen tid i Cadiz. Jeg ved det ikke, for de er rige nok og kan gøre, hvad de lyster."

"Ja, lad dem det!" tænkte jeg. Jeg længtes efter, at skibet skulle afgå, og dog blev jeg stående, og mit blik var som naglet til skibets dæk. Endelig blev der ringet, og da skibet begyndte at sætte sig i bevægelse, så jeg Perez hilse min fader, og hans datter ilede hen til rælingen og viftede med tørklædet. Hun havde slået sløret til side og forekom mig smuk som en engel; men vinden drev røgen fra skorstenen ind på hende, en sky indhyllede hende, jeg så hende endnu som en let skygge, og straks efter var hun forsvundet, uden at jeg engang havde modtaget et så bestemt indtryk af hendes træk, at jeg kunne fremkalde billedet deraf i mine drømme.

3

Jeg gik hjem for at høre, om min moder havde nogle kommissioner at give mig, men hun var for nogle øjeblikke siden gået ud med min søster. Opvartersken viste mig, i hvilken retning de var gået, og jeg indhentede dem da også ved enden af gaden.

"Vi vil gå ud til kirkegården," sagde min moder. "Har du lyst til at ledsage os?"

"Ja, hvorfor ikke? Man skal jo se alt, siden man nu er her!"

Jeg fulgte med.

Moder syntes at kende dette sted meget nøje, for hun gik lige hen til en gruppe cypresser, og idet hun greb Jeannes hånd, sagde hun til hende:

"Jeg ønsker, at du skal bede med mig på denne grav: Det er min bedste venindes. Du har ikke kendt hende, men hvis hun levede, ville du elske hende, ligesom hun ville elske dig! Bed til Gud, at hendes velsignelse må hvile over dig!"

De knælede begge foran et lille mausoleum, hvorpå der i marmor var indgraveret disse linjer:

"Til minde om Fanny Ellingston, markise af Mauville, død i Bordeaux den 12. juni 1825."

Navnet Mauville, som jeg ofte havde hørt af min moder, var også navnet på det slot, hvor moder var blevet opdraget. Hendes fader havde været forvalter der på godset. Hun havde fået en opdragelse, som om hun kunne have været datter af huset, og havde sluttet sig med inderlighed til markisen, der var død barnløs og i en ung alder. Der havde hun gjort

bekendtskab med min fader, som markisen havde ladet komme fra Pyrenæerne for at have tilsyn med hans spanske får. At hun giftede sig med ham, blev ingenlunde godt optaget på slottet, hvor man fandt, at Bielsa ikke var den mand, som hun efter sin opdragelse skulle have valgt sig. Bielsa, eller som man almindeligt kaldte ham med sit spanske øgenavn, Morena, følte sig krænket over den ringeagt, der blev vist ham, og drog bort med sin kone, for at begynde på en lille handel, som imidlertid ikke lod til at ville florere.

Det var alt, hvad jeg vidste om mine forældres fortid, og da vi gik hjem fra kirkegården, ville jeg derfor vide noget nærmere om den dame, på hvis grav Jeanne og min moder havde knælet.

Denne gang svarede hun uden nogen forbeholdenhed:

"Fanny Ellingston var en ung forældreløs pige af engelsk herkomst og beslægtet med enkemarkisen af Mauville, der også var en englænderinde. Fanny, der som barn var kommet i huset til hende, var jævnaldrende med mig, og vi blevet opdraget sammen. Hun var fattig, men smuk, åndrig og hjertensgod. Vi holdt af hinanden og foretrak hinanden langt for markisens døtre og især for hendes søn, den unge markis, hvis heftige og voldsomme karakter vi begge frygtede. Ikke desto mindre blev den unge markis gift med Fanny Ellingston til trods for moderens modstand. Han elskede hende højt og blev også genelsket af Fanny, skønt hun blev ved at frygte ham. De blev heller ikke lykkelige med hinanden. Måske ville det have jævnet sig med tiden, men hun blev heftigt syg i Bordeaux, og jeg havde den sorg at se hende dø i mine arme, for uagtet jeg var gift og frugtsommelig med Jeanne, betænkte jeg mig ikke på at ile til hende, da hun ønskede, at jeg skulle komme."

Jeg så på Jeanne, der i heftig bevægelse syntes at lytte til denne historie. Hvad min moder der fortalte, var jo den fuldstændigste gendrivelse af den roman, hun havde fortalt mig om sin hemmelighedsfulde fødsel.

Jeg ville overbevise hende om hendes vildfarelse og bemærkede derfor: "Altså var det midt under al den sorg, at du nedkom med Jeanne?"

"Ja, ganske vist. Hun blev født få dage efter, og hendes fødsel trøstede mig, for der er dog ingen kærlighed, der overgår en moders til sine børn,"

Jeanne kyssede moder. Jeg for mit vedkommende nærede dog endnu en lille tvivl og ville have rent brød i posen. "Alt det bringer mig til at tænke på," sagde jeg til moder, "at jeg velsagtens kommer til at bruge min døbeseddel, for at blive indskrevet ved Lyceet i Montpellier. Skulle jeg ikke gå hen på borgmesterkontoret, siden jeg dog er født her?"

"Det behøves ikke," svarede moder; "vi har i Pau afskrifter af jeres dåbsattester, og I kan få dem, når som helst I behøver dem."

Det var fuldkommen sandt. Da vi kom hjem, viste moder mig begge vore attester, og jeg sørgede for, at Jeanne også fik sin at se. Hun stod opført som født i lovligt ægteskab af moderen Adele Moessart og faderen Jean Bielsa, handelsmand i Bordeaux, den 15. juli 1825.

"Har du så indset," spurgte jeg, da vi var alene, "at det er hjernespind alt sammen, og at jeg havde grund til at drille dig lidt?"

"Du tror altså, at jeg har sagt en usandhed?" svarede hun.

"Du har sagt en usandhed som så mange, der går og drømmer sig noget til og tror, at det er en virkelighed; man bliver ikke vred på dem for det, men man ønsker at kunne helbrede dem."

"Du kan sige, hvad du vil," svarede hun med en hos hende ualmindelig ildfuldhed, "jeg er hverken en datter af Jean Bielsa eller af Adele Moessart. Jeg er en fremmed, et barn af en anden slægt, en anden natur end I andre, jeg er ikke din søster, og du behøver ikke at holde af mig af den grund. Jeg har levet langt mere i hjemmet end du, og jeg har opfanget mangt et ord, som du ikke har kunnet høre. Jeg er ikke afsindig, jeg lyver ikke, og jeg er heller ikke romanagtig. Min moder er død, og markis'en af Mauville er ikke min fader."

Jeg fik ikke lov til at gendrive denne sidste version, der syntes at ville insinuere, at hun var en illegitim datter af markisen, for hun gik fra mig i det samme og lukkede sig inde i sit værelse. Senere var det mig umuligt at komme ind på dette tema, for hun påbød mig bestandig tavshed med en forunderlig energi, og hvad der var endnu mere forunderligt, jeg tabte fra nu af, i det mindste tilsyneladende, den autoritet, jeg tidligere havde haft hos hende. Hun var overordentlig tilbageholden imod mig og undgik enhver lejlighed til at være alene med mig.

Dette forhold varede mindst et helt år. Skulle jeg tale med moder om denne fikse ide, der syntes at have bemægtiget sig hende ganske? Jeg vovede det ikke; moder havde bekymringer nok i forvejen. Min fader var alt for ofte fraværende, og hele ansvaret for husholdningen hvilede da på hende. Hun var utilfreds med den bane, han var slået ind på, og frygtede bestandig for, at hemmeligheden skulle blive røbet og

fremkalde en skandale. Hun holdt mere af Jeanne end af mig, og det fandt jeg ganske naturligt, for Jeanne trængte mere til at ledes af hende med ømhed end jeg, og hun fandt sig derfor med en utrolig tålmodighed i alle hendes luner. Hvor kunne jeg sige hende, at Jeanne var forrykt? Desuden var Jeanne i den alder, hvori unge piger tit er besynderlige. Jeg bildte mig ind, at det var klosterlivet, der havde ophidset hendes fantasi; men jeg håbede på, at hun hos moder, der var så tålmodig og fornuftig, nok ville komme til ro.

Da jeg så hende igen, efter at jeg i et helt år havde studeret medicin, fandt jeg hende også meget forandret. Hun var blevet endnu smukkere, sundere og kraftigere, og hun arbejdede alvorligt på at uddanne sig. Et talent, der længe havde slumret hos hende, havde pludselig åbenbaret sig: Hun var musiker med liv og sjæl og spillede mesterligt. Jeg elskede musik og havde følelse for den. Jeg havde tidligere spillet ganske godt violin, og jeg besluttede nu at uddanne denne færdighed for at kunne akkompagnere hende ved klaveret.

Vi førte et meget behageligt liv, hvad der ikke afholdt os fra som sædvanlig ved sommertid at overtage beværtningen oppe på bjerget Bergonz. Moder syntes at sætte overordentlig pris på, at vort lille etablissement dér skulle florere; hun håbede måske på, at det skulle formå fader til at trække sig tilbage fra sine mere farefulde forretninger, og at vi skulle kunne leve af beværtningsstedet eller skabe en anden levevej i samme retning, men ved sæsonens udgang indså hun, at det ikke længere var en beskæftigelse, der passede sig for Jeanne. Hun var blevet alt for stor, og hendes skønhed gjorde hende alt for bemærket. Man kom ikke til os for at bestige Bergonz, men det

var kun et påskud for at se Jeanne og måske få lejlighed til at tale med hende. Der blev gjort kur til hende på alle måder, og vi havde nok at gøre med at brænde alle de kærlighedsbreve, som man sendte hende. Moder erklærede, at hun ikke ville tage mere til Luz, og fader lejede beværtningen bort på tre år.

Hvem der var glad for det, var Jeanne. Uagtet hun altid villigt havde hjulpet til i huset uden at tro, at hun derved bortgav noget af sin værdighed, begyndte hun dog selv at føle sig lidt generet af de påtrængende blikke, der forfulgte hende, hvortil også kom, at hun på landet ikke havde lejlighed til at dyrke sin musik, der var hendes eneste lidenskab. Hvad mig angik, der ellers i ferietiden var henrykt over at kunne tumle mig i bjergene, så var jeg dog denne gang ret glad over, at jeg ikke skulle begynde igen at stå på post udenfor huset. Hertil kom, at jeg siden mit eventyr i Panticosa ikke længere sværmede for denne del af Pyrenæerne. Jeg sagde desuden til mig selv, at jeg ikke havde ret til at være alt for nøjeregnende med Jeanne, siden jeg selv havde været forrykt i et helt år. Var jeg nu fuldkommen kureret? Nej, det var jeg ikke; jeg forsømte vel ikke længere mit arbejde for at drømme, men denne Manuelita, der nu stod for mig i en ganske anden skikkelse, forfulgte mig dog endnu bestandig. Jeg søgte at jage hendes billede fra mig, for hendes afskyelige fader stillede sig bestandig mellem hende og mig. Det var dog ikke hendes skyld; hun var måske ulykkeligere over den fader end jeg, og hun behøvede måske kun et eneste ord fra mig for gerne at forlade ham. Jeg havde jo nu engang levet mig så ganske ind i hende, og man opgiver ikke gerne en tanke, der har beskæftiget én i et helt år.

Imidlertid gjorde jeg intet for at få at vide, hvad der var blevet af hende. Jeg ville være læge, have en stilling, skylde mig selv min fremtid, understøtte min moder og søster, hvis det tog en uheldig vending med fader, og desuden elskede jeg min videnskab og gav mig helt hen til den, idet jeg trøstede mig selv med, at min ungdommelige forelskelse dog måske havde sparet mig for adskillige af de udskejelser, som ungdommen ellers så villigt hengiver sig til.

Nogle måneder senere fik jeg fra min moder den skriftlige underretning, at en ung advokat havde friet til Jeanne, at han lod til at være et godt parti og et meget behageligt ungt menneske, men at Jeanne ikke havde villet gå ind på hans andragende, fordi hun endnu følte sig for ung, og fordi hun ikke kunne overtale sig til at opgive musikken. "Det er vist," tilføjede moder, "at hun gør udmærkede fremskridt – ja, så mærkværdige, at jeg ikke engang tør lade hende ane, i hvor høj grad jeg beundrer hende. Jeg er kun bange for, at hendes sundhed skal lide under det, for hun går således op i musikken, at hun rent har glemt alle sine forrige griller. Du ser, at hun endnu bestandig er forunderlig – jeg kalder det blot, at hun ikke er som alle andre. Gud være lovet, hun befinder sig vel og bliver dag for dag smukkere, jeg passer godt på hende, at hun fører et sundt liv, for selv tænker hun naturligvis ikke på sligt."

Kort tid efter fik Jeanne en ny frier, der ligeledes fik kurven. Moder frygtede for, at hun havde fået det indfald ikke at ville gifte sig, men det foruroligede mig ikke videre, for Jeanne var jo endnu så ung.

Jeg førte et lykkeligt liv i Montpellier. I ferietiden var jeg hos min familie, og fader tilbragte da altid nogle dage i vort selskab;

engang tilbød han mig også at tage mig med til Paris, og skønt min moder i begyndelsen blev forskrækket over, at jeg skulle tage til dette store Babylon, som man endnu kalder det i provinserne, fandt hun dog, at det ville være urigtigt at forholde mig en så lærerig tur. Hvad der gjorde mig denne rejse endnu mere kærkommen var, at jeg i Montpellier havde en ven, der hed Vianne, et meget opvakt og begavet ungt menneske, der var et par år ældre end jeg; han havde tidligere været i Paris og besluttede sig til at følge med mig. Han ville være min cicerone, hvad min fader syntes godt om, da han ikke selv havde tid til at være sammen med mig hele tiden. Vianne kom til Pau for at tage mig med, og moder bad ham straks til middag. Hun syntes overordentlig godt om ham og anbefalede mig varmt til hans omsorg, som om jeg endnu var et lille barn.

Vianne så min søster, og hun gjorde straks et dybt indtryk på ham. Hun talte så lidt, at det ikke var let at vide, hvad hun tænkte, men hun gav sig til at improvisere på klaveret, og her udfoldede hun hele sit geni. Jeg blev selv blændet af det, og da hun holdt op, greb jeg begge hendes hænder og kyssede dem med begejstring.

"Jeg er lykkelig over, hvad jeg har hørt, og jeg takker dig!" sagde jeg til hende.

Vianne var så grebet, at han slet ikke kunne tale. Han var bleg, og Jeanne med. Hun så hverken på ham eller mig, men satte sig stille hen til vinduet, som om det ikke var hende, der havde frembragt sådan en virkning.

Da vi dagen efter sad i diligencen på vejen til Paris, og fader snorksov, som han plejede, når han var på rejse, talte min ven

om min søster med en livfuldhed, som hos ham var ganske ualmindelig.

"Tag dig i agt," sagde jeg til ham, "der er ikke noget verdsligt ved hende, og du er alt for ung til at gifte dig."

"Vist ikke," svarede han, "jeg er slet ikke for ung, for om et år bliver jeg doktor. Jeg har desuden nogen formue, og du ved, at jeg er en ganske skikkelig fyr."

"Ja, og en smuk fyr oven i købet. Du ved, at jeg siger ja med glæde, men jeg frygter for, at det ikke går så let. Du tilhører en gammel familie i Montpellier, og vi har selv måttet arbejde os i vejret. Du er velhavende og vi ejer måske intet. Den kære og fortræffelige papa, som snorker der ved siden af dig, tjener mange penge, men jeg har opdaget, at han i det sidste par år har givet sig af med at spille på børsen, og jeg tror, at han alene tager til Paris for at spille igen, og det kan godt ende med forskrækkelse."

"Alt det er mig fuldkommen ligegyldigt", svarede Vianne, "og jeg beder om forladelse, men jeg ville næsten ønske, at din søster ikke ejede det mindste, så ville hun stå endnu højere i mine øjne."

"Det er meget smukt sagt!" udbrød jeg overrasket; "men jeg troede, at du var en mere positiv karakter, og det forundrer mig at høre det modsatte."

Paris interesserede mig meget. Vianne viste mig byen i dens rette skikkelse og forstod at bekæmpe alle mine provinsielle fordomme imod den. Han havde også et åbent øje for de dårlige sider i den, og om vi end ikke var aldeles ortodokse i vor opførsel, så lod vi os dog heller ikke blindt rive med; vi havde koldblodighed nok til at anstille filosofiske betragtninger over

et par afsindige og latterlige aftenselskaber, som vi deltog i, og efter otte dages forløb forlod vi verdensstaden uden beklagelse.

Jeg havde også holdt øje med min fader og forvisset mig om hans farlige passion for børsspillet. Samme morgen, vi skulle bort, så jeg, at han havde lidt en eller anden skuffelse, for hans træk var slappe, og han så mørk og fortrædelig ud. På banegården kom der en mand hen til ham og hviskede ham noget i øret; han sagde os da, at det var ham umuligt at rejse med nu, men at han senere på ugen ville træffe os i Pau. Uden tvivl var det en god efterretning, man havde givet ham, for han blev pludselig munter, smilende og meddelsom, og jeg forlod ham uden at føle nogen uro.

Vianne foregav, at han havde nogle forretninger i Pau, for at kunne blive der lidt længere. Jeg så, at han var alvorligt forelsket i min søster, og jeg lod nogle ord falde om det til min moder. "Tal selv med Jeanne", sagde hun til mig; "jeg vil måske sætte et alt for højtideligt ansigt op, men du kan tale let og frit derom, og så vil du få at se, om hun for alvor har besluttet at forblive ugift."

Jeg gjorde, som hun sagde. Jeanne syntes slet ikke at høre på mig og talte om andre ting; lidt efter optog jeg tråden igen. "Du vil altså gerne vide, hvad jeg mener om din ven?" sagde hun til mig. "Nå, jeg finder, at han er meget velopdragen, og jeg tror, at han fortjener både din agtelse og dit venskab, men du ved, at jeg for mit vedkommende bryder mig ikke om personer – jeg holder kun af musikken."

"Siden du vil indlade dig på at tale fornuftigt, så sig mig, hvorfor tror du, at du ikke kan være kunstnerinde og husmoder på en gang?"

"Fordi jeg ikke er stærk nok til at have to lidenskaber på en gang. Jeg ville sandsynligvis komme til at elske og forgude min mand og mine børn, og så ville det være forbi med musikken. Den første lidenskab ville måske gøre mig ulykkelig, for man kan ikke se ind i fremtiden, men musikken henrykker mig og er nok til at udfylde mit liv. Hvorfor skal jeg ofre det visse for det uvisse? … Nå, plag mig nu ikke mere, og lad det være nok med, hvad jeg har sagt."

Denne samtale måtte jeg meddele min ven Vianne, der rejste en smule nedslået, men mente dog, at han ikke behøvede rent at opgive håbet.

"Hvis du er sikker på, at hun ikke har nogen anden kærlighed," sagde han, "så vil jeg vente."

"Det er jeg vis på, og derpå kan jeg give dig mit ord."

Han vendte tilbage til Montpellier, og jeg var just i begreb med at følge efter, da min fader i en lidende tilstand kom tilbage fra Paris. Jeg blev hos ham og lod lægen kalde. Det var en dygtig mand, som alligevel tog fejl af sygdommens karakter. Han kendte min faders stærke konstitution og troede derfor hverken på, at hans sygdom var langvarig eller farlig. Det var den alligevel, og hans tilstand forværredes med en ubegribelig hurtighed.

Fader havde aldrig kendt til sorg eller bekymring. En eneste gang gik livet ham hårdt imod; det var, da han så sin hustrus medgift smelte hen mellem sine hænder. Dengang havde han med lethed rådet bod på sit tab, men nu var tabet ulige større. Han kunne ikke finde sig i at miste ved et eneste slag den formue, som han så møjsommeligt havde erhvervet. Han ønskede at dø, og han døde. Det var et frygteligt stød for moder,

der altid havde elsket ham, og for mig, der aldrig havde kendt andet end hans gode sider. Også Jeanne var dybt rystet og græd fra morgen til aften. Jeg ved ikke, om hun hårdnakket blev ved at fornægte ham som fader, men hun begræd hans tab oprigtigt.

Da vi kom til at sysle med faders efterladenskaber, viste det sig, at han virkelig en gang havde ejet trehundredetusinde francs, men han ville være millionær, og derved havde han tabt to tredjedele af kapitalen. Vi havde ikke andet tilbage end det lille hus i Pau, værtshuset oppe i Pyrenæerne, nogle rentekuponer og en del temmelig uvisse fordringer – deriblandt et gældsbevis fra Antonio Perez på 20.000 francs, der imidlertid ikke syntes mig at tilbyde den ønskeligste sikkerhed. Tyve tusinde francs var en ikke ringe sum for os under vore nuværende forhold. Jeg anså det for min pligt, da den første smerte havde sat sig, at bringe disse sager i orden, så vidt det stod til os. Det var min faste beslutning, at jeg ville sørge for mig selv, så snart jeg var blevet læge, og overlade min arvelod til min moder og søster.

Vore udestående fordringer kom hurtigt ind med undtagelse af de tyve tusinde francs hos Antonio Perez, fra hvem jeg fik et undvigende svar, da jeg lod ham kræve for beløbet. Han opholdt sig dengang i Pamplona, og efter vor prokurators tilskyndelse tog jeg selv alle dokumenterne til mig og begav mig på rejsen.

Ønsket om at gense den virkelige Manuela havde ikke haft nogen andel i, at jeg tog denne beslutning, for det slag, der så pludseligt havde ramt os, havde så godt som aldeles bragt mig til at glemme hende. Det var først, da jeg så tårnene i Pamplona, at jeg igen blev overfaldet af den samme nervøse

spænding, som jeg tidligere havde lidt af, og en hjertebanken, som blev stærkere og stærkere, da jeg henvendte mig i det hotel, som jeg vidste, at Don Perez fra Panticosa plejede at tage ind i.

Jeg blev overrasket ved det besynderlige smil, hvormed opvarteren på min forespørgsel svarede: "Bortrejst."

"Hvornår?" spurgte jeg.

"For fjorten dage siden."

"Bliver han længe borte?"

"Det er ubestemt."

"Ved man, hvor han opholder sig?"

"Nej."

Utålmodig over denne lakonisme forlangte jeg værten i tale. Det syntes at være en skikkelig mand, der så på mig med en slags frygt. "Antonio Perez?" gentog han. "De søger Antonio Perez? Er De en ven af ham?"

"Nej, på ingen måde! Men jeg har forretninger med ham."

"Han er taget herfra – skylder han Dem måske penge?"

"De synes at mene, at jeg i det tilfælde vil have ondt ved at finde ham?"

"Ja, netop! Han skylder også mig penge; men dem har jeg måttet slå en streg over."

"Er han da ruineret?"

"Ruineret! Han, den smugler! Nej, han er rendt sin vej og har snydt alle dem, som han her haft at gøre med."

"Han er altså en kæltring? Ja, det tænkte jeg nok."

"Ja, det kan De være vis på! Han har solgt alle sine ejendomme her, inddrevet alt, hvad han havde til gode, og nu går han sagtens til Amerika for et nyde frugten af sine kæltringestreger."

"Havde han ikke en person med sig?"

"En person! Det er vel hans maitresse, De mener?"

"Var han alene med hende her?"

"Ja, sidste gang! Sin datter havde han ladet blive et andet sted."

"Jeg har hørt sige, at hun var blevet opdraget her hos nonnerne!"

"Det er ganske sandt. Jeg tror, at hun tilbragte et par år her. Men hun havde begået den dumhed, det stakkels barn, at gå ud en aften med en officer. Det var ikke noget under, for hun var ubeskrivelig smuk, og alle de unge mennesker i byen var forgabede i hende. Faderen var her da efter hende og sagde, at han ville bringe hende til en anden by. De tog også til Frankrig, men kom tilbage nogen tid efter. Han førte hende til Madrid, og der skal hun have haft et nyt eventyr med en englænder; andre ville påstå, at han har solgt hende til en russer, hvad der jo for resten godt kunne ligne ham."

Jeg tilbragte resten af dagen med at indhente oplysninger og begav mig næste morgen til Madrid, her mente man, at Perez var taget til Sydamerika, hvor han allerede tidligere havde drevet slavehandel. Datteren – for bestandig talte man til mig om *datteren* – var derimod en perle, og man beklagede, at hun havde sådan en fader. Man vidste ikke, hvad der var blevet af hende, og der var i den anledning flere forskellige rygter i omløb, men af dem alle fremgik det soleklart, at hun var på gale veje.

4

Jeg vendte tilbage til Pau og underrettede min moder om det mislykkede udfald af min rejse. Hun tog straks sit parti og sagde, at hun håbede at slå sig igennem med det lidet, vi havde, så at hverken hun eller hendes børn skulle komme til at lide mangel. – "Bryd dig ikke om mig!" sagde jeg til hende; "jeg skal ikke være dig til byrde længere, end til jeg har fuldendt mine studier, og jeg vil nu med fordoblet iver og kraft tage fat på dem igen."

Det gjorde jeg også, og jeg indhentede meget snart det forsømte. Jeg traf igen min kære Vianne, bestandig arbejdsom og forstandig, bestandig talende om min søster, som han endnu stadig betragtede som sit ideal, men derfor lige flittig og utrættelig.

Efter fem års studier blev vi på en dag gjort til doktorer i medicinen; han var dengang seks og tyve og jeg fire og tyve år. Han fulgte nu med mig til Pau og betroede mig undervejs, at det var hans faste bestemmelse at fri til min søster, hvis hun ikke ligefrem havde utilbøjelighed for ham. Jeg troede ikke, at det ville lykkes, for Jeanne var den samme nu, som da hun var sytten år – kun var hun blevet endnu smukkere og endnu mere udviklet som kunstnerinde – men tanken om at gifte sig havde nu lige så lidt noget tillokkende for hende som dengang. Moder lod hende i det kapitel altid have sin vilje og trængte ikke ind på hende for at overtale hende. Og dog var Vianne det bedste parti, hun kunne tænke på at gøre. Han var så velbekendt i Montpellier, at han med lethed ville skaffe sig en betydelig

praksis i denne by. Hertil kom, at han selv havde formue, at han hverken havde fader eller moder, der kunne bebrejde ham, at han ikke gjorde et rigere parti, og den eneste, han stod i et afhængighedsforhold til, var en gammel onkel, som han kunne vende og dreje, hvorhen han ville. Han ville være lykkelig ved at kunne tage min moder i huset til sig, og da han selv ejede en gård i Montpellier, kunne man sælge eller bortleje huset i Pau. Moder indrømmede derfor gerne, at denne sag fortjente at overvejes, men hun bemærkede tillige, at det ikke kunne nytte at tale om det til Jeanne i dette øjeblik, den eneste udsigt for Vianne var, at han ved at komme der jævnligt, efterhånden kunne vinde hendes hjerte.

Han forblev derfor i Pau flere uger under det meget naturlige påskud, at han havde en syg ven der, som han ikke ville forlade, før han havde kureret ham; imidlertid tog jeg til Pyrenæerne, hvor jeg hvert år tilbragte nogle dage for at have tilsyn med ejendommen deroppe.

Denne gang blev jeg der noget længere. Den gamle badelæge i Saint Sauveur ønskede at trække sig tilbage og ville have mig til at overtage sin plads.

Posten var ganske vist god, men min virksomhed ville være indskrænket til få måneder af året. Jeg måtte derfor se at skaffe mig praksis for den øvrige del af året i naboegnen, men det var ikke let, for der var læger overalt og ingen udsigt til vakance. Med disse undersøgelser forløb en hel uge, og jeg kunne så meget mindre tage nogen endelig beslutning, som jeg ikke kunne bekvemme mig til at fjerne mig alt for langt fra min moder og søster. Tilfældet (eller var det tilfældet alene?) bragte mig uventet til målet.

En dag, da jeg var steget op til hyrdehytterne, der ligger på græsgangene om toppen til Bergonz, så jeg to rejsende komme opstigende nede fra vort værtshus, den ene til fods, den anden i en bærestol. Fodgængeren så ud som en fornem englænder, der efter ansigtet at dømme kunne være et halvt hundrede år; men når man lagde mærke til hans stive gang og hans hvide hår, var han uden tvivl nærmere ved de tres. Den unge dame, der blev båret af et par kraftige bjergboere, kunne være nogle og tyve år; hun var ualmindelig smuk og meget elegant, men så noget bleg og træt ud.

Jeg kendte allerede af udseende så godt som alle patienterne og turisterne der på stedet; men disse to kendte jeg ikke. De måtte være kommet aftenen før eller måske endnu samme morgen.

De standsede ved en af hytterne, og den gamle hyrde skyndte sig at byde dem et glas mælk.

Jeg mærkede, at jeg generede, og for ikke at være i vejen gik jeg lidt højere op ad stien.

Det var imidlertid ikke min hensigt at bestige toppen, hvor jeg havde været tit nok, og lidt efter gik jeg atter tilbage, for endnu engang at se den smukke unge dame. Jeg var igennem mange år så vant til at færdes deroppe blandt de rejsende, at jeg havde fået en vis færdighed i at skelne dem fra hinanden. Ved det første øjekast kunne jeg kende den fornemme blaserede englænderinde fra eventyrersken og den ægte pariserinde fra kurtisanen.

Jeg vendte altså tilbage igen og betragtede den unge dame med en vis overraskelse, fordi mit sædvanlige skarpsyn her slog mig fejl. Hendes dragt var velvalgt, en blanding af fransk

elegance og engelsk komfort. Hun var franskfødt og fulgte dog med denne englænder, som hun ikke var en datter af, for hun lignede ham ikke og talte kun ufuldkomment hans sprog. Hun kunne lige så godt være hans elskerinde som hans kone, for han fulgte hende skridt for skridt, understøttede hendes gang, og, skønt han ikke var meget bevægelig selv, bøjede han dog omhyggeligt enhver gren til side, der kunne genere hende på hendes vej.

Jeg forbavsedes over at se dem endnu på samme sted i en stilling, som om de ventede på nogen. Hyrden hviskede til mig, at den ene af folkene, der havde båret den unge dame, pludselig var blevet syg, og lod mig forklare de rejsende, hvad der var grunden til forsinkelsen.

"Godt!" sagde den unge dame, "så går vi derop til fods."

"Nej," sagde englænderen, "det er hele tre timers gang, og det er mere, end De kan tåle; det modsætter jeg mig på det bestemteste."

"Men det hele klarer sig, hvis De påtager Dem at bære fruen i portechaisen sammen med den mand, som ikke er syg." Da jeg trak på smilebåndet, føjede han hurtigt til: "Jeg betaler Dem naturligvis, hvad De forlanger."

Jeg var klædt fuldstændig som en bjergboer, for det plejede jeg altid, når jeg opholdt mig der oppe, og den gamle hyrde, der havde kendt mig fra jeg var lille, sagde *du* til mig, altså var fejltagelsen ganske naturlig, og jeg blev heller ikke vred; men afslog blot opfordringen med den bemærkning, at ingen havde ret til at fungere som bærer, hvis han ikke havde bevilling til det, og at jeg ikke havde skiltet. – "Så må vi vente," sagde englænderen.

"Nej, vi vil ikke vente," svarede hans kone; "den anden bærer kan gå ned og hente sig en kammerat, og de træffer os så deroppe. Hyrden, eller det unge menneske der" – hun pegede på mig – "kan være vor fører, og jeg går til fods. Ingen indvendinger, kære ven!"

"Ja, hvis vi endda havde en fører, der kunne understøtte Dem; men hyrden er alt for gammel, og det unge menneske der er heller ikke fører."

"Det gør intet til sagen," svarede jeg; "op til spidsen af Bergonz kan jeg være Deres fører bedre end nogen anden."

Jeg ved ikke, hvorledes jeg kom til at give dette svar, som skulle være afgørende for min skæbne. Der er øjeblikke, hvor vi ikke selv ved, hvad det er for en magt, der driver os. Den unge dame mindede mig om den sindsstemning, jeg havde været i, da jeg i Bordeaux nogle få sekunder havde fæstet mit blik på Manuela Perez' fortryllende ansigt. Det var, så vidt jeg kunne erindre, en type af samme familie, hverken stor eller lille, yndefuld i alle bevægelser, med brune hår og blå øjne, men damen her havde mere raskhed og mindre ild. Det var en ægte pariserinde, derom lod hendes udtale mig slet ikke i tvivl.

5

Jeg har bemærket, at en vis fortryllelse havde magt over mig, men jeg må tilføje, at jeg følte en forunderlig mistro. Min opdragelse, min natur og mine omgivelsers påvirkning havde givet mit væsen en blanding af heftighed og tilbageholdenhed. Den unge dame, der beskæftigede min fantasi, gik i begyndelsen og støttede sig til sin mands arm; de sagde imidlertid ikke du til hinanden. Han kaldte hende Hélène og svor på, at hun trættede ham slet ikke. Hun svarede, at hun var vis på det modsatte, og at han skulle lade hende gå alene.

"Stakkels, kære ven!" sagde hun, som om hun talte med sig selv, i et øjeblik, da han var blevet stående for at trække vejret, "det er alt for anstrengende for ham; han tror stadig, at han er ung ..."

"Og det er han ingenlunde," svarede jeg.

Hun vendte sig om til mig og så lidt fortørnet på mig, men sagde intet. "Om forladelse," vedblev jeg, "hvis jeg har sagt noget, som måske har stødt Dem, men husk på, at det er kun tilfældet, som har gjort mig til fører."

"Hvis De ikke er det, De giver Dem ud for, hvem er De da?"

"En uopdragen person, en bjørnejæger."

"Men det er jo et interessant liv, at være bjørnejæger. Har De dræbt mange?"

"Ja, mange."

"Det er jo forfærdeligt. Det må være endnu mere gribende end tyrefægtningerne, som jeg har set i Spanien."

"Kommer De fra Spanien?"

"Nej, jeg kommer fra London, men jeg har også været i Spanien. Min mand holder meget af at rejse."

"De også?"

"Jeg er noget træt af det; men der kommer han! Tal endelig ikke om bjørnejagt. Han kunne få lyst til at være med, og jeg ville dø af skræk."

"Det er altså en god mand?"

"Han er en engel," svarede hun og så fast på mig.

Samtidig med ham kom også de to bærere med portechaisen. Den unge dame steg ind i den og bad mig om at have et vågent øje med hendes mand.

"Jeg har været en ypperlig fodgænger. Jeg går så længe som jeg kan og giver nødig tabt."

"De gør ret i at kæmpe imod," sagde jeg til ham, "men De må ikke overdrive det. Hvor gammel er De?"

"Jeg skjuler ikke min alder, jeg er to og tres … Og De, min unge ven?"

"Jeg er fire og tyve; men tal nu ikke mere, for vejret går fra dem; De har en begyndende astma. Jeg vil ikke sige, at De af den grund skal holde Dem stille, jeg er tværtimod af den modsatte mening."

"Men," sagde han og standsede igen, "De taler jo som en doktor og endnu bedre end en doktor, for min foreskriver fuldstændig ro."

"Jeg er også en smule doktor, i bjergene må man kende lidt til alt."

Han så forundret på mig. Jeg forrådte mig, og jeg var også i grunden træt af min rolle. Vi var i det samme ved portechaisen, for den unge dame havde befalet bærerne at standse, for at

vente på sin mand. Hun var steget ud og kom os i møde. "Nu vil jeg gå," sagde hun til ham, "og De skal løse mig af."

Han afslog det og lod overfor hende, som om der intet var i vejen. Men jeg anså det for min pligt at opfordre ham til det samme, hvilket hun syntes meget taknemmelig over.

Han gav efter, og bærerne travede af sted med ham, for han var spinkel og let. Et øjeblik efter var jeg alene med hende.

"Nu kommer turen til os to, hr. doktor!" sagde hun og tog mig uden videre under armen. "Det er jo nette historier, som bærerne fortæller mig om Dem! De er kun fire og tyve år og doktor, De tilhører en agtet familie, De skal være badelæge i St. Sauveur, kort sagt, De er en udmærket mand og tillige en verdensmand, når det behager Dem at være det. Og De gør Dem lystig over stakkels rejsende, De bedrager dem med et lånt kostume, og De udgiver Dem for bjørnejæger."

Jeg svarede hende, at det ikke var mig, der havde tilbudt dem min tjeneste, men at man havde lagt beslag på mig uden videre, og at jeg slet ikke havde taget hende denne fejltagelse ilde op.

"Så giver jeg tabt! De er et ualmindeligt menneske, og vi er nødt til at gøre Dem vor undskyldning."

"Jeg tager imod Deres undskyldning," svarede jeg muntert. "Med sir Richard har jeg allerede sluttet fred, for han har konsulteret mig som læge."

"Aha, er han da virkelig syg?"

"Ganske ubetydeligt. Han vil leve i mange år."

"Gid det var sandt! Der har De min hånd for den gode trøst, De har givet mig."

Jeg tog hendes lille hånd med nogen bevægelse og vovede ikke at trykke den.

"Nå da," sagde hun på engelsk; "shake! shake! De kan engelsk, tør jeg vædde på! Jeg lærer det aldrig, for det er et afskyeligt sprog. Jeg holder af spansk og har lært det meget hurtigt, men i grunden elsker jeg kun fransk, Frankrig og Paris."

Vejen gik stejlt opad, og hun holdt op med at tale, uagtet det var tydeligt, at hun endnu havde meget på hjertet, og jeg selv faldt hen i et vågent drømmeri. Jeg følte mig meget tiltrukket af hende og fandt hende naiv, god og uimodståelig elskværdig; men i enkelte øjeblikke syntes hun mig taktløs og alt for dristig overfor mig.

Desuden havde jeg et samlingspunkt for øje, og det var netop hendes mand, hvis fine og fuldendte dannelse hun havde god grund til at berømme. Man følte straks, at der hos ham var et åndeligt aristokrati, som vilje og eftertanke havde udviklet endnu mere.

Sir Richard Brudnel stod oppe på toppen og så ud over landet. Vejret var smukt, luften var klar, og da det var første gang, han rejste i Pyrenæerne, kunne jeg beskrive ham alle hovedpunkterne i det beundringsværdige panorama. Der var ikke en plet, ikke en bjergspids, som jeg ikke havde besteget, og om hvis fauna og flora jeg ikke kunne give ham den fuldstændigste underretning.

"Tak, doktor!" sagde han til mig i den naturligste tone af verden, da han var færdig med sine spørgsmål; "De er en udmærket cicerone, og man kan prise sig lykkelig ved at træffe på Dem. Det ville være et alt for stort savn for os her, om vi allerede nu skulle skilles; De må i det mindste gøre min kone og mig den fornøjelse at spise til middag med os, enten hos Deres

forpagter eller i Luz. Vælg nu, og sig ja, eller De gør mig en stor sorg."

Jeg foretrak at spise til middag med dem i Luz, men da jeg antog, at de ønskede foreløbig at være alene, ville jeg forlade dem. De holdt imidlertid begge på mig, og jeg gav efter.

Nedturen gjorde vi alle til fods, med den unge dame fik jeg af og til lejlighed til at veksle nogle ord under fire øjne. Hun var absolut en elskværdig, godmodig og ingenlunde koket person, og jeg lagde med fornøjelse mærke til, at hun var lige så artig imod bærerne som mod mig; hun havde en naturlig god forstand, søgte ikke at skjule sin uvidenhed, spurgte om alt, begejstredes over alt og var altid fuld af opmærksomhed mod sin gamle mand. Der var noget så uskyldigt over hende, at man intet øjeblik kunne tvivle om, hvor højt hun elskede ham, og han selv var så fortræffelig i alle retninger, at man slet ikke kunne undre sig over det.

Ved middagsbordet talte hun kun lidt; hun var træt og trak sig straks efter tilbage. Tidligt næste morgen skulle de begge tage til Bagnères de Bigorre. Jeg troede derfor, at jeg burde anbefale mig, men sir Richard holdt mig tilbage. "Tillad mig, kære doktor," sagde han, "endnu at tale et par ord med Dem. Jeg har et og andet at spørge Dem om. Kom derfor og ryg en cigar med mig ude på balkonen."

Han talte med mig om sit helbred. "Jeg er ikke selv overdrevent bekymret," sagde han, idet han bød mig den bedste cigar, som jeg nogensinde har røget, "men når jeg taler med Dem om dette, så er det for at have noget bestemt at holde mig til. Sig mig derfor, om det var vel overvejet fra Deres side, da De

oppe på bjerget rådede mig til en bestemt levemåde for eftertiden?"

"Det var vel overvejet."

"Så er De fuldstændig uenig med min doktor, men jeg må give Dem ret, for hans metode svækker mig kun, mens jeg godt mærker, at jeg har det bedre, når jeg afviger fra hans forskrifter. Min læge var et elskværdigt ungt menneske, som jeg havde knyttet til mig, og som fulgte mig på mine rejser. Denne uoverensstemmelse gav anledning til, at vi skiltes. Jeg tror, at mit omflakkende liv trættede ham, og at han gerne ville have mig til at tage fast bolig i en eller anden stor by, hvor han kunne skaffe sig praksis. Jeg tror imidlertid ikke, at han har vundet ved byttet, for han havde hos mig ti tusinde francs om året, hvilket jo er en god stilling for et ungt menneske, og det stod ham frit for at forlade mig, hvad dag han ville."

"De mener," svarede jeg, "at han har taget fejl i sin kurmetode, men jeg må dog absolut, inden jeg deler Deres mening, undersøge Dem nøjere."

"På øjeblikket," svarede han ivrigt, "kom ind i mit værelse."

Resultatet af min undersøgelse og af de spørgsmål, jeg stillede ham, var, at han var endnu fuld af livskraft og kunne have en halv snes år eller flere tilbage, hvis han levede fornuftigt. Jeg rådede ham til ikke at rejse uophørligt, men til at skaffe sig daglig bevægelse og vælge sit opholdssted efter omstændighederne; det var noget, han selv kunne studere, og på det punkt kunne han godt være sin egen læge.

Jeg ville gå, men han holdt mig atter tilbage. "Har De fast besluttet," sagde han til mig, "at De vil være badelæge?"

Jeg havde næsten besluttet mig til ikke at være det, og jeg udviklede for ham mine grunde.

"Agter De da at etablere Dem i Pau?"

"Nej, i de større byer her nede i det sydlige er der ingen plads, det har jeg underrettet mig om."

"De har altså ikke lagt nogen bestemt plan og er fuldkommen fri? Så modtag mit tilbud."

"Deres tilbud?"

"Ja, har De ikke forstået mig? Jeg giver dem ti tusinde francs for at rejse med mig og blive hos mig, så længe det morer Dem, og De finder det fordelagtigt."

Overrasket over, at en mand, som kendte mig så lidt, kunne give mig et sådant tilbud, bad jeg om at måtte overveje det først, og jeg føjede til, at hvis jeg gik ind derpå, så ville det være på den betingelse, at jeg kun bandt mig foreløbig for en måned. Det forekom mig nemlig, at sir Richard ikke behøvede at give ti tusinde francs om året for en læge, når han kunne kurere sig selv.

Mine betænkeligheder gjorde ham kun mere og mere ivrig. "Jeg giver Dem otte dages betænkningstid," sagde han, "for De må jo også have lejlighed til at forhøre Dem om mig; men jeg går ikke ind på Deres forslag om en måneds prøvetid. Jeg er selv den, der bedst kan dømme om, hvorvidt jeg moralsk trænger til en læge. Rådfør Dem derfor med Deres venner og Deres familie, og hvis De ikke vil, så skriver De mig til, poste restante Perpignan, om otte dage, men hvis De vil, så kommer de selv."

Han gav mig sit kort, og jeg rejste dagen efter til Pau.

Min moder blev meget overrasket og fo'r sammen, da hun hørte navnet sir Richard Brudnel.

"Sir Richard!" udbrød hun, "jeg troede, at han havde bosat sig i England for bestandig, og du siger, at han er gift?"

Hun stillede mig en mængde spørgsmål om hans kone og om ham.

Da jeg havde sagt hende den smule, jeg vidste om konen, og alle de gode tanker, jeg havde om manden, svarede hun:

"På det punkt tager du ikke fejl. Han var et prægtigt ungt menneske og var meget agtet og afholdt af familien Mauville, men jeg har siden rent tabt ham af sigte. Hvor vil han for resten føre dig hen, siden han har sådan en lidenskab for at rejse?"

"Hans rejser vil hverken være lange eller farefulde, eftersom han har en ung kone, der på det punkt ikke deler hans smag, og som heller ikke synes at være meget stærk."

"Er han meget forelsket i sin unge kone?"

"Jeg tror, at han lever kun for hende."

"Han er for gammel, til at hun kan dele hans lidenskab! Du derimod er ung og ser ganske godt ud; er du ikke bange for, at han skal blive jaloux på dig?"

"Vi kan jo skilles, når der ikke længere er gensidig tillid. Jeg ville naturligvis aldrig vente, til det udartede til skandale."

"Jeg ser, at du har lyst til at modtage hans tilbud."

"Ja, ganske vist, for der vil måske ikke i en hel snes år tilbyde sig noget lignende. Jeg har også lyst til at rejse lidt og tror, at man lærer meget ved at skifteopholdssted; men jeg agter ikke at bedrøve dig, og hvis du forlanger det, siger jeg nej."

"Jeg har ingen ret til at gribe ind i din fremtid, og desuden …"

"Desuden?"

"Det var ingenting! Jeg talte kun med mig selv. Tag imod det og rejs!" Hun tog mig om hovedet, kyssede mig og græd, derpå

sagde hun til mig: "Rejs i morgen den dag uden at sige noget til din søster, der ikke har så meget mod som jeg. Jeg skal nok få hende til at indse, at du burde gå ind på et sådant tilbud."

"Det gør mig ondt, hvis jeg skulle gøre jer begge nogen sorg; men havde I virkelig tænkt, at jeg altid kunne blive hos jer?"

"Nej, sådanne illusioner havde vi ikke gjort os, men fruentimmerne smigrer sig altid med, at der for deres skyld kan ske et mirakel."

"Nå, hvem ved, om miraklet ikke kan komme! Vær vis på, at jeg gerne hjælper til. Hvis Jeanne desuden bestemmer sig til at gifte sig med min kære Vianne, så er det jo en lykke for jer begge, og I kan da mere tålmodigt vente på min tilbagekomst. Hvorledes står det sig med dem?"

"Jeg ved det ikke," svarede moder og sukkede, "for hvem kan blive klog på Jeanne? Rejs, uden at sige hende noget, for det er det bedste, og rejs hurtigt, for at jeg ikke skal blive svag og betænke mig."

"Sig mig," spurgte jeg dagen efter, da jeg tog bort, "hvor er det muligt, at du kan kende sir Richard Brudnel, og at han ikke har talt til mig om dig?"

"Tal til ham om Adele Moessart, så husker han mig nok; han har ikke kendt mig, efter at jeg blev gift, og ved ikke, hvad din fader hed. Sig ham … Nej, sig ham ingenting, for det kunne vække pinlige erindringer. Dog jo! Hvis der tilbyder sig nogen lejlighed, så tal til ham om slottet Mauville, læg mærke til, hvad han svarer, og lad mig det vide. Det har ingen hast, men er heller ikke uvigtigt. Hvilket besynderligt eventyr, at du og han skulle mødes!"

"Men så kom dog frem med, hvad du skjuler for mig! Det piner mig jo ligefrem."

"Hvis det var min hemmelighed, ville jeg sige dig det straks; men jeg bør tie."

"Er det noget, der vedkommer fader?"

"På ingen måde, hverken ham eller dig. Nævn blot for ham slottet Mauville og lad os så høre."

6

Otte dage efter var jeg i Perpignan og begav mig straks hen til det hotel, der stod angivet på sir Richards kort. Han var gået ud, men hans frue tog imod mig med den mest levende glæde.

"Kære doktor," sagde hun, "De er hjertelig velkommen, og jeg for min del takker Dem ikke blot, men jeg velsigner Dem!"

Hun så, at jeg blev forundret og kold over denne modtagelse, og hun tilføjede:

"Ja, De ved ikke, hvorledes min mand har været til mode. Hans forrige læge havde fået ham til at tro, at han var brystsyg og kunne ikke leve; men siden han har talt med Dem, er han blevet ganske fri for denne frygt, der til sidst ville have dræbt ham."

"Jeg tror, at De overdriver det noget. Sir Richard forekom mig langt mindre urolig og langt mere filosofisk, end De siger."

"De tror altså virkelig, at han ikke har nogen dødelig sygdom? Vær oprigtig imod mig, for jeg mangler ikke mod, og jeg skal pleje ham uden at lade ham ane det mindste."

"For øjeblikket har sir Richard slet intet at frygte. De må blot rette Dem efter mine forskrifter og skønt De er træt af at rejse, må De dog blive ved, hvis jeg finder det nødvendigt."

"Jeg vil gå igennem ild og vand, hvis De befaler det, doktor! For resten *holder* jeg af at rejse. Har jeg nogensinde sagt til Dem, at jeg var træt af det?"

"De husker måske ikke Deres egne ord, eller De tænker måske ikke altid over, hvad De siger?"

Hun så fast på mig, og hendes ellers så milde øjne fik på en gang en gennemtrængende skarphed, derpå brast hun i latter.

"Hvor det er sandt, hvad De der siger!" udbrød hun, "undertiden taler jeg uden at vide, hvad jeg siger. Sir Richard morer sig altid over min distraktion, for han ved meget godt, at det ikke er min skyld, om jeg er noget indskrænket."

Straks efter kom sir Richard, han blev inderligt glad over at se mig og omfavnede mig faderligt. Derpå gik vi ud sammen og vendte først ved middagstid tilbage til hotellet. Hans frue spiste i reglen alene og til en anden tid. Efter bordet satte vi os til at ryge og passiare. Han drak en kop kaffe og derpå en flaske bordeauxvin, men længere end det gik han aldrig, fordi han, som han sagde, ville se at holde middelvejen mellem de franske og de engelske skikke. En times tid efter bordet rejste han sig for at gå. "Nu har De Deres frihed", sagde han til mig, "jeg forlanger kun af Dem, at de skal bo i samme hus som vi og indtage Deres måltider sammen med mig."

Dagen efter sad vi alene ved frokosten. Vi skulle til at tage bort, og sir Richard ønskede at lægge en rejseplan med mig. Det var endnu varmt, og derfor ønskede han at tilbringe efteråret i Alperne og vinteren i Italien. Det var der intet at indvende mod, og vi gik endnu samme aften ombord i Port-Vendres for at sejle til Genua og begive os derfra fil Lago Maggiore. Jeg så først mrs. Brudnel på dampskibet. Hun var taget noget tidligere ombord med sin kammerpige og førte en uhyre bagage med sig, hvad der slet ikke syntes at genere hendes mand.

Just som sir Richard og jeg gik ombord, så vi hans frue, der stod ovenfor trappen og ventede på os. Hun havde taget sin hat af og bundet et sort kniplingsslør om sit brune hår. Røgen fra

dampskibsskorstenen slog ned på hende, og jeg troede i første øjeblik at gense Manuela Perez, således som hun havde vist sig for mig, da hun tog til Spanien, og det forekom mig, at ligheden var ubeskrivelig. Den parisiske accent forjog imidlertid snart illusionen.

"De kommer sent," sagde hun, "og jeg var bange for, at dampbåden skulle gå uden at tage Dem med."

"Det er endnu aldrig hændt mig, at jeg er kommet for sent," svarede sir Richard, "allermindst under disse forhold."

"De mener, når De har mig med!" sagde hun leende. "Hvis skibet var afgået, er jeg vis på, at De havde gjort et eller andet mirakel for at indhente os."

"Måske," svarede han.

"Kom og se min kahyt, hvor den er smuk," sagde hun.

Han elskede hende ganske vist højt, men han havde tillige en vis engelsk blufærdighed, og det var let at se, at alt, hvad der så ud som familiaritet, selv med hans kone, var ham ubehageligt. Deraf forklarede jeg mig også, at hun næsten slet ikke lod sig se på skibet; hun levede der, ligesom hun havde levet i Luz og i Perpignan, hele tiden i sin kahyt, og hun syntes godt om denne isolering, for hun kom aldrig frem, uden at han hentede hende, og når de engang imellem spadserede sammen på dækket, var hun omhyggeligt tilsløret.

Jeg så hende endnu mindre i Marseille, hvor vi hvilede ud efter rejsen.

Ved Lago Maggiore lejede han en meget smuk villa, som de allerede havde beboet forrige efterår, og hvori jeg fik et par nydelige værelser. Fra disse kunne jeg ikke se, hvad der foregik i deres, for et tæppe skjulte balkonen.

Der hørte til villaen en meget smuk have, som dog var fruen udelukkende forbeholdt. Ikke engang sir Richard betrådte den.

Når hun så mig oppe i mit vindue, tilråbte hun mig et venskabeligt goddag. I sin hvide kashmirs kjole med de skarlagenrøde morgensko, et guldbroderet silkeskærf om livet og håret faldende i glansfulde lokker omkring de fine skuldre, tog hun sig fortryllende ud.

Dog var jeg ingenlunde forelsket i hende, for hun forekom mig i åndelig henseende alt for ubetydelig til at vække andet end i al fald en sanselig tilbøjelighed.

I begyndelsen levede jeg ganske alene. Egnen var vidunderlig skøn, og jeg havde beskæftiget mig nok med naturvidenskaberne til at have både nytte og interesse af mine udflugter. Jeg forsømte heller ingen lejlighed til at besøge de fattige syge, som sendte bud efter mig, og til at yde dem gratis min bistand. Jeg trængte til praksis og til at gøre erfaringer, for jeg måtte jo næsten frygte for at glemme medicinen hos min englænder, der befandt sig fuldkommen vel. Snart så jeg dog, at jeg havde en væsentlig andel i, at han befandt sig bedre. Hver dag anviste jeg ham omhyggeligt, hvilken dosis af bevægelse han måtte tillade sig.

Jeg sluttede mig til ham, ligesom en kunstner slutter sig til sit værk. Det mærkede han, og han så tillige, at jeg var ham oprigtig hengiven, og derfor fattede han også efterhånden et inderligt venskab for mig.

I begyndelsen var han tilbageholden og frygtede uden tvivl for at lægge alt for meget beslag på mig; først da han så, hvor behageligt hans selskab var mig, slog han om.

Han havde udbredte kundskaber og en fin kunstsans, ligesom han også havde læst og rejst meget og besad en ypperlig hukommelse. Han forstod at fængsle ved sin samtale og fortalte ganske udmærket.

Lidt efter lidt blev vi uadskillelige med undtagelse af de timer, som han tilbragte hos sin hustru.

I reglen skiltes vi klokken ni om aftenen og sås igen klokken ti næste morgen. Klokken tre gik han til sin hustru og blev der, indtil vi spiste til middag sammen. Om søndagen blev vi inviteret af hende, og hun spiste da til middag med os, men hun talte meget lidt, var godmodig, graciøs og ubetydelig som sædvanlig og forsvandt efter kaffen.

Det var det liv, vi førte i de første uger; men en uforudset begivenhed bragte pludselig forstyrrelse i dette regelmæssige samliv. Lady C., sir Richards ældre søster, blev alvorligt syg i Nizza, og han måtte skyndsomst begive sig til hende.

Jeg ønskede at ledsage ham, men han bad mig blive tilbage hos hans kone, og for første gang talte han til mig om hende, for ellers nævnte han aldrig hendes navn uden nødvendighed.

"Hélène," sagde han, "kan ikke være alene. I det praktiske liv er hun som et barn på tre år. Hvis en bandit forstår at udgive sig for en tigger, vil hun uden videre åbne dørene for ham. Jeg beder Dem nu blot om ikke at fjerne Dem alt for langt fra huset, mens jeg er borte, og at indestå mig for hendes sundhed og sikkerhed."

"Jeg kan ikke nægte Dem noget," svarede jeg, "endskønt denne tillidspost er noget besynderlig for et menneske i min alder. Tror De også, at Deres frue vil respektere min vilje, hvis

en eller anden uforudset omstændighed skulle nøde mig til at gøre den gældende?"

"Det er forudset, og hun vil adlyde Dem blindt."

"Bliver De længe borte?"

"Otte dage i det højeste."

Han gik ind for at sige farvel til sin kone og ville ikke tillade, at hun fulgte ham ned til dampskibet.

På vejen derned indskærpede jeg ham forsigtighed, og da der var en halv time endnu, til skibet skulle afgå, kom jeg til at tænke på det ærinde, min moder havde givet mig, og jeg spurgte ham derfor pludselig, om han kunne huske hende.

Aldrig så snart havde jeg udtalt navnet Adele Moessart, førend han blegnede, men svarede øjeblikkelig:

"Frøken Adele! Ja, det gør jeg rigtignok! Det er et af de fortræffeligste mennesker, som jeg har kendt. Sig til hende, at jeg tænker på hende med ærbødighed, at jeg ikke har glemt slottet Mauville, og at jeg nu holder dobbelt så meget af Dem, da jeg ved, at De er hendes søn. Hvorfor har De dog ikke sagt mig det tidligere?"

"Min moder havde sagt, at det måske kunne være Dem pinligt at erindres om slottet Mauville, og jeg er først og fremmest Deres læge."

"Jeg kan godt tåle at erindres om den historie. Kender De den?"

"Nej, slet ikke; jeg er aldeles uvidende om alt, hvad der angår Dem."

"Jeg skal måske engang meddele Dem noget om det. Men nu må vi skilles. Vær omhyggelig for Hélène."

Han sidste håndtryk syntes at sige mig: "De holder af mig, min lykke må være Dem hellig."

Jeg trængte ikke til denne påmindelse, for Hélène foruroligede hverken mit hjerte eller min fantasi. Vant til at leve med hende som med en kostbar genstand, der dækkes af et glas og mangler al tiltrækningskraft, frygtede jeg alene for, at hun skulle bede mig om at gå ud med sine hunde, en funktion, som hendes mand fandt sig i daglig at udføre med den største samvittighedsfuldhed.

7

Ved min tilbagekomst til villaen fandt jeg et brev fra min søster, der i det første øjeblik foruroligede mig. Hun skrev så sjældent, at jeg troede, at min moder var syg, men jeg blev hurtigt beroliget. Her er brevet:

> "Moder er rask, og jeg vil derfor denne gang fortælle lidt om mig selv. Jeg ved godt, hvor meget du holder af hr. Vianne, og hvor glad du ville være over at få ham til svoger. Nuvel! Jeg har ladet ham rejse hjem, men givet ham lov til at komme igen om et år, hvis han endnu skulle holde fast ved sin beslutning. Jeg har endog givet ham lov til at skrive til mig hver fjortende dag, hvilket mama er meget fornøjet med; du er vel henrykt?
>
> Jeg er lidt forskrækket over, at jeg har lovet så meget. Man siger, at kærligheden er på en gang noget ophøjet og frygteligt; men alt, hvad jeg føler for hr. Vianne, er kun et oprigtigt venskab. Moder tror, at det nok vil lykkes ham at indgyde mig en stærkere følelse; denne følelse er da velsagtens enten begejstring eller ømhed. Hr. Vianne er imidlertid alt for fornuftig til at fordre så meget. Han har det jo i alle henseender godt og trænger derfor ikke til mig. Jeg, som hverken er så fornuftig eller rolig som han, jeg trænger til noget mere og har derfor med hele min sjæl hengivet mig til musikken. Er der da nogen forbindelse mellem musik og giftermål? Jeg kan ikke se det.

Du vil måske sige, hvad du allerede har sagt mig, at man lever ikke af åndelige nydelser alene, og at et tomt hjerte er et dødt hjerte. Men har jeg da ikke to væsener at elske, moder og dig, og er det ikke nok til at fylde mit hjerte? Hvorfor vil man just forudsætte, at mit hjerte er koldt, fordi jeg ikke elsker nogen udenfor min familie. Du er jo også i den alder, at du kan gifte dig, men du tænker ikke på det, fordi du har knyttet din eksistens til denne gentleman, hvis venskab gør dig lykkelig. Jeg tror heller ikke, at du vil forandre dig på det punkt og elske nogen anden højere end os. En hustru kunne byde dig en fremtid, men hun vil ikke kunne erstatte dig fortiden, denne skat af ømhed og tillid, af sorger og glæder, som vi så længe har delt med hinanden. Hvad mig og hr. Vianne angår, så har vi ikke haft nogen fortid sammen, og det forekommer mig, at der uden det ikke kan være nogen fremtid. Jeg bliver undertiden så forskrækket, at jeg lukker øjnene og styrter hen til klaveret for at glemme, hvem jeg er, og hvad man vil have, at jeg skal være.

Jeg vil holde ord, siden jeg har lovet det. Jeg vil modtage hans breve og forsøge at besvare dem, og når året er omme, vil jeg modtage ham selv; men hvis jeg til den tid ikke har forandret mig og ikke kan finde nogen glæde i at frasværge mig min frihed og min personlighed, er det da min fejl? Vil man blive vred på mig, og vil moder sørge over det? Vil hr. Vianne fordømme mig, og vil du tage på veje imod mig? Jeg har ikke lovet at ville sige ja; jeg har kun lovet at gøre mit bedste. Men hvis jeg mærker, at jeg kun kunne gøre det med rædsel, ville jeg da i dig finde en

beskytter, en ven, en virkelig broder, der ville fri mig fra fortvivlelse? Svar mig, det beder jeg dig om."

Jeg svarede øjeblikkelig:

"Ja, jeg vil være dig en beskytter, en ven, en virkelig broder. Du skal have frihed til at følge dit hjerte, som du i din kunst frit kan følge dine inspirationer. Tænk uden frygt på, at du om et år skal tage en beslutning. Hvorledes denne end bliver, vil din moder tage imod den med uforanderlig ømhed, og min ven Vianne vil vide at finde sig i sin skæbne, uden at tabe det mindste af den ærbødighed, som han skylder dig. Hvad din broder angår, så har han sat sig et mål for sin fremtid og det er, at han aldrig vil gøre sin moder nogen sorg og forhindre, så meget som det står i et menneskes magt, at hans søster Jeanne skal have grund til nogensinde at fælde en tåre."

Jeg skrev også til min moder for at meddele hende ordret den korte samtale, som jeg for hendes vedkommende havde haft med sir Richard; jeg bragte selv mine breve på posthuset, spiste til middag ude og kom først ved solopgang tilbage. Jeg ville arbejde, men kom til at tænke på min søster, på hendes frygt for at gifte sig og på de forunderlige ideer, hun havde om sin fødsel. Jeg spurgte mig selv, om hun havde dem endnu, om hun troede sig for fornem til at gifte sig med Vianne, og hvorfor vel min moder havde ønsket at vide, om sir Richard endnu tænkte på slottet Mauville, og under alt dette sank jeg hen i fantastiske drømmerier. Der havde altid været noget hemmelighedsfuldt omkring mig, og min søster var bestandig sjælen i disse

mysterier. Det stod klart for mig, at hvad der så længe havde afholdt mig fra at tale om sir Richard til min moder, var en hemmelig frygt for, at der kunne have været et forhold imellem dem begge. Men nej, det var umuligt! Derfor talte hele hendes livs hæderlighed, som afspejlede sig både i hendes ord og hendes ansigt.

Jeg ville tænde min lampe, da der blev banket på døren. Jeg råbte: "Kom ind!" i den tanke, at det var tjeneren; men man kan dømme om min forundring – det var fru Hélène!

"Bliv ikke forskrækket over mit besøg," sagde hun, "og tænd ikke lampen. Det er endnu lyst – lad os derfor gå ud og tale sammen på balkonen, for jeg har noget at spørge Dem om, min gode doktor."

"Skal vi ikke hellere gå over og tale sammen i Deres værelser, for her er stuen fuld af tobaksrøg."

"Det generer mig ikke, men som De vil."

Jeg førte hende over i dagligstuen, et stort værelse, der var dekoreret med statuer. Fruen satte sig i sofaen, og jeg tog en stol og ventede på, hvad hun havde at sige.

"De har fulgt sir Richard til dampskibet," sagde hun til mig med nogen forlegenhed, som om hun ikke rigtig vidste, hvorledes hun skulle begynde.

"Ja, frue, til dampskibet."

"De holder meget af ham, ikke sandt? Han er så god."

"Udmærket. Jeg er ham af hjertet hengiven."

"Han elsker også Dem og har en ubegrænset tillid til Dem."

"Har han ikke sagt noget til Dem om sin søster, sine familieanliggender, sine planer om visse eventualiteter? De ved jo, at vi ikke er gift … efter de engelske love?"

"Nej, det ved jeg ikke."

"Så skal jeg forklare Dem … Sæt Dem ned og lad mig blive stående, for jeg er alt for agiteret, men når jeg har sagt Dem det hele, ånder jeg nok friere bagefter. Jeg er ikke fransk af fødsel, som De tror, jeg hedder heller ikke Hélène, men jeg er en spanierinde, og mit navn er Manuela Perez."

Jeg fo'r op af stolen og sprang hen midt i stuen, som om jeg var bidt af en tarantel.

"Hvad er der på færde?" spurgte hun, "er der nogen som lytter?"

"Det er nok muligt, for denne sal er umådelig stor, og man kan ikke se en hånd for sig."

"Jeg er," sagde hun, "som jeg allerede har sagt Dem, født i Paris. Min moder var en skikkelig kone, men meget fattig og forladt af sin mand. I min første barndom tog hun til Spanien med denne mand. Efter at han var taget fra hende og havde efterladt hende en lille sum penge, opdrog hun mig og håbede bestandig på, at han skulle komme tilbage. Hun var en flink arbejderske, men kunne for min skyld ikke gå ud om dagen, og et fruentimmer tjener så lidt. Hun lærte mig da at kolorere tegninger og kobberstik, og hun lærte mig også at læse og skrive, skønt det med mine kundskaber ikke var synderlig bevendt; jeg har aldrig været i stand til at skrive ortografisk. Jeg kunne sy, tale lidt spansk, danse noget og opremse mine latinske bønner uden at forstå dem, men det var også alt. Hun lærte mig ikke forskellen på godt og ondt, for hvor skikkelig og trofast hun end var imod sin mand, som hun elskede over alt, kendte hun dog lidt til moralen. Jeg tror, at hun ikke ville tænke på det med vilje, for ikke at komme til at fordømme sin mand.

Imidlertid passede hun godt på mig, og jeg fik aldrig lov til at gå ud uden hende. Jeg var uskyldigheden selv, uden at vide, at der var nogen fortjeneste i det. Vore få hjælpekilder var imidlertid udtømte, vort arbejde slog ikke til, og fattigdom og elendighed stod netop for døren, da min fader pludselig sendte os nogle penge og underrettede os om, at han ville komme til os.

To år gik endnu. Endelig kom han og meddelte os, at han havde fortjent mange penge, uden at sige hvorledes. Han lod os vide, at vi skulle bo sammen, og han tog os med sig til en afskyelig landsby, der hedder Panticosa og ligger på grænsen af Navarra. Der gik det op for os, at min fader stod i spidsen for en hel bande af smuglere, over hvilket min moder forskrækkedes, men han lo af det. Han førte os ind i et ganske smukt hus, gav os et par tjenestefolk og tog så bort igen, Gud ved hvorhen, for med lange mellemrum at komme tilbage, altid ledsaget af folk, hvis afskyelige ansigter indjog os frygt.

Vi manglede intet, ikke engang smukke toiletter og kostbarheder; men hvem skulle vi pynte os for i denne ørken? Vi, der var vant til at leve i Paris med dets muntre boulevarder og livlige mennesker, vi holdt ikke af at bo på landet, og egnen her så ud som en røverrede. Hvert øjeblik forskrækkedes vi over et eller andet. Disse smuglere så altid mørke ud og hviskede kun til hinanden eller gjorde tegn. Jeg gjorde mig umage for at være artig og forekommende imod dem, og de var heller ikke onde imod mig, men min moder frygtede bestandig for, at de skulle gøre mig fortræd, og bad mig om ikke at vige fra hende. Den dødelige frygt, hun bestandig gik i, kastede hende på sygelejet. Hertil kom, at hun opdagede, at min fader var hende utro, og dette gav hende nådestødet. En aften, da han kom

tilbage fra en af sine udflugter, fandt han hende død i mine arme. Han sørgede ikke selv over hendes død og tænkte heller ikke på at trøste mig, men tre dage efter førte han mig til Bordeaux, hvor han havde forretninger. Hans tjenestepige, Pepa, fulgte med. Og han brød sig ikke engang om at skjule det forhold, han havde til hende. I min forbitrelse truede jeg med at gå min vej, men hvor skulle jeg flygte hen? Det vidste jeg ikke.

'Siden du tager det på den måde,' sagde min fader, 'så er det bedst vi skilles ad, og at du kommer i et kloster. Der vil du komme til at kede dig, men det har du godt af, siden du ikke vil have det anderledes. For resten er du rig nu og skal være en fin dame. Skynd dig derfor at lære noget ordentligt, så skal jeg komme og hente dig, når du er i den alder, at jeg kan få dig gift.'

Samme dag førte han mig ned til et dampskib. Jeg havde, grædt meget, men skjulte mit ansigt under min mantille og forlod Bordeaux, uden at have set noget af byen.

Vi rejste til Pamplona, hvor han forlod mig. Jeg var dengang seksten år gammel og havde intet imod at komme i et kloster. Siden jeg havde mistet min moder, det eneste væsen, jeg holdt af, var det mig en trøst at slippe bort fra Panticosa og blive fri for denne Pepas forhadte åsyn. Jeg havde heller intet imod at lære noget, da jeg troede, at jeg ikke var dummere end alle andre; men det var alt for sent at begynde, og jeg lærte derfor ikke synderlig andet end at kaste min mantille over hovedet, at bruge mine øjne og min vifte og at kokettere og passiare med mine nye veninder om kærlighed, inden jeg endnu vidste, hvad kærlighed var. Nonnerne, der selv ingenting kunne, havde svært ved at lære os noget.

Jeg skal skynde mig, for ikke at trætte Dem. To år gik hen på den måde. Jeg blev smuk, man så efter mig på gaden, når vi spadserede, man snakkede om mig i byen og sendte mig kærlighedsbreve. Jeg viste brevene til mine veninder, og vi morede os over dem. Mine tilbedere forekom mig alle stygge eller latterlige. For mine tanker stod en ganske anden skikkelse, og jeg spurgte mig selv, hvad jeg ville gøre, når jeg mødte ham. Ønsket om at møde ham blev bestandig heftigere og berøvede mig al eftertanke. Jeg fik formelig feber, en feber, der farvede mine kinder og brændte i mine øjne.

Endelig kom han! Det var en ung officer uden navn og formue, men han var smuk og elskværdig og skrev lidenskabelige breve. Han tilbragte nætterne under mit gittervindue, og da han var modig og dristig, lykkedes det ham at trænge ind i klosterhaven. Han talte til mig med lidenskab, trykkede mig i sine arme, blændede og berusede mig og tog mig med sig. Han førte mig hen til en kone, som påtog sig at skjule mig, indtil vi i al hemmelighed kunne forlade byen.

Jeg var lige ved at falde – falde for aldrig at rejse mig mere, da et tilfælde frelste mig.

Det var netop ved daggry, da vi nåede dette asyl, som jeg troede både var sikkert og agtværdigt. Min elsker skulle møde ved appellen og var derfor nødt til at forlade mig straks, men ville komme igen om aftenen. Træt og udmattet af al denne bevægelse – jeg var jo endnu så ung – kastede jeg mig på en sofa og sov ind.

Nogle timer forløb, da en stemme, en frygtelig stemme, vækkede mig – det var min fader. Han talte inde i sideværelset med den kone, der havde påtaget sig at skjule mig. Af deres

samtale fremgik det, at hun var i ledtog med smuglerne, og at de benyttede hende som hælerske; hun fortalte, at hun også drev et andet lige så farligt og endnu mere indbringende håndværk; hun talte også om mig, hun vidste hverken hvem jeg var, eller hvorfra jeg kom, men hun roste min skønhed og opflammede hans nysgerrighed og begærlighed. Han vil se mig, men hun sætter sig til modværge; han støder hende fra sig, sparker døren op og finder mig halvdød og knælende. Han genkender mig, overøser mig med skældsord og slag, lader hente en vogn og fører mig til Madrid.

Indtil nu var han i sin ret, ja, De vil måske sige, at det var hans pligt; men De skal straks høre mere! Han lader mig vide, at han vil lade mig indespærre i et kloster, hvorfra jeg ikke skal slippe bort. For at berolige ham, svarer jeg, at det ikke er mere, end hvad jeg har fortjent, og jeg beder ham om at tilgive mig. Han overvælder mig med bebrejdelser og siger, at jeg er en lav og ussel karakter, siden jeg kan elske en sådan dagdriver, når det beror på mig selv, om jeg vil tilhøre en rig og altformående mand. Jeg forstår ham ikke eller frygter for at forstå ham. Jeg tilstopper ørene, græder, vil ikke spise og lukker mig inde på mit værelse i værtshuset.

Ud på aftenen vender han tilbage med et afskyeligt menneske, en rødskægget kalmuk med muldvarpeøjne og diamanter i skjorten og manchetterne. 'Der er hun,' sagde han til ham; 'smuk er hun for øjeblikket ikke, for hun er vred, fordi jeg ikke har villet lade hende ruinere sig; men De har jo set hende i Pamplona og ved, hvorledes hun ser ud; tag hende med Dem, for jeg har fået nok af hende.' Derpå vendte han sig om til mig og sagde i en befalende tone:

'Følg med denne herre, det er en rig og fornem russer, der søger efter en selskabsdame til sin søster og vil føre dig til hende. Du bliver fri for klostret og vil blive godt behandlet. Skynd dig nu og tag din mantille, for vognen venter dernede.'

Jeg havde set denne russer snuse omkring mig i Pamplona, og han havde tilskrevet mig nogle plumpe breve. Jeg indså, at jeg var solgt. Jeg ville skrige, men min stemme kvaltes i struben, og jeg gjorde kraftig modstand, da de ville slæbe mig ud af værelset. Endelig fik de mig over dørtærsklen, men her slap jeg fra dem og gav mig til at løbe igennem gaderne som en afsindig. Hvor jeg var, vidste jeg ikke, men et sted så jeg en dør åben, og der styrtede jeg ind. En mand, der ikke var ung længere, men så ualmindelig mild og god ud, så op fra sin avis. Jeg kastede mig for hans fødder, omslyngede hans knæ med mine arme og stammede blot: 'Frels mig!' Hvad der foregik videre, ved jeg ikke, for jeg besvimede.

Da jeg kom til mig selv, sad jeg i en lænestol, og et ungt menneske lod mig lugte til en stærk essens; den ældste, der holdt mig i sine arme, udbrød i det samme: 'Hun er ikke længere iskold, hun lever op igen.' Denne mand var sir Richard, og lægen var hans. Da jeg havde fået mine sanser igen gik de fra mig og lod en kammerpige blive tilbage hos mig, idet de opfordrede mig til at lægge mig til ro og forsikrede mig, at jeg ikke havde noget at frygte.

Jeg var sønderknust, men frygten for, at min fader skulle komme tilbage holdt mig vågen hele natten, mens kammerpigen sov. Han kom ikke, og jeg har aldrig set ham siden. Jeg ved, at han for ikke længe siden er død af den gule feber i Amerika, uden at efterlade sig nogen formue; det var så

meget desto bedre, for jeg havde ikke modtaget noget. – Lægen kom flere gange og så til mig og han gentog bestandig, at jeg ikke måtte være bange, og at jeg var fuldkommen sikker. Om morgenen lod sir Richard mig vide, at han ønskede at tale med mig, hvis det var mig belejligt. Jeg stod op, klædte mig på og tog imod ham. Han lod sygevogtersken gå ud af stuen og sagde til mig:

'Er De virkelig en datter af Don Perez?'

'Desværre, ja.'

'Er det sandt, at De har haft et lille eventyr i Pamplona?'

'Det er kun alt for sandt.'

Jeg fortalte ham det hele, og han så, at jeg løj ikke.

'Ville De have giftet Dem med denne unge officer?'

'Ja, kan De tvivle om det?'

'Og De elsker ham?'

'Jeg elsker ham.'

'Så skriv til ham, at han kommer herhen, sig ham, at Deres fader tilgiver Dem og tillader Dem at gifte sig straks, men føj til, at De ikke vil få nogen medgift.'

Jeg skrev, og sir Richard sendte straks brevet til den unge officer og pålagde buddet at bringe svar tilbage. Buddet kom tilbage med tomme hænder. Officeren havde modtaget brevet, men sagt, at han ville svare senere, og at han ikke havde lejlighed til at skrive nu.

Jeg græd mine modige tårer, da sir Richard kom og bragte mig dette svar.

Da han så min fortvivlelse, sagde han:

'De er endnu langt mere barnagtig, end jeg havde troet, men jeg lægger Dem det ikke til last, for netop denne uforsigtighed

viser mig, at De ikke er fordærvet. De må have fået en dårlig opdragelse.'

'Jeg har slet ingen fået.'

'Det er ulykken, men der er da også midler for det. Har De lyst til at lære noget?'

'Ja, inderlig gerne, men vil min fader tillade det? Hvis De vidste ...!'

'Jeg ved alt. For Deres fader kan De være ubekymret, for han har ikke længere nogen ret over Dem, den har han afstået til mig, inden han tog til Amerika. Jeg siger Dem dette rent ud, for at det kan bringe Dem til eftertanke. Nu gælder det, mit stakkels barn, om at De rejser Dem igen. Jeg er en honnet mand og slet ikke forelsket i Dem, men jeg har villet gøre en god gerning, og da jeg er rig, er det ikke nogen stor fortjeneste. Jeg vil da behandle Dem som en adoptivdatter, hvis De viser Dem værdig til det. Min første tanke var at gifte Dem med den unge officer, men jeg ville prøve ham først.'

'O,' råbte jeg, 'han er en usling!'

'Måske, og måske ikke, jeg vil hellere tro, at han er et tankeløst og principløst barn ... ligesom De selv, min kære. Uden tvivl har han ingen formue og frygter for at gifte sig med en person, der er lige så fattig som han. Endnu tør vi ikke dømme, før vi hører, hvad han svarer. Lad os vente en måned eller to, om De vil, men så må De have mod til at opgive enhver tanke om ham.'

Vi behøvede ikke at vente så længe, for to dage efter fik sir Richard et brev fra officeren, som jeg endnu husker udenad.

> 'Min herre," skrev han, "jeg tog til Madrid for at gøre min uret mod Manuela god igen, og jeg troede at finde hende

der med hendes fader. Jeg erfarer nu, at han er rejst, og at De har overtaget hans rolle, hvad der forekommer mig i den grad mistænkeligt, at jeg foretrækker ganske at trække mig tilbage.'

'Det er,' sagde sir Richard, 'et kummerligt tilbagetog, hvorved han søger at vælte skylden fra sig over på Dem og på mig. Er De nu, mit barn, kureret for den kærlighed?'

'Ja, til visse!' svarede jeg, 'men jeg forgår af skamfuldhed over min dårskab.'

'Det må De nu glemme og begynde et nyt liv. Jeg kan desværre ikke direkte beskæftige mig med Dem, for jeg fører et omflakkende liv. De ser jo desuden, at De ville blive mistænkt, og jeg har ikke frelst Dem for straks at ødelægge Dem igen. Jeg vil tage Dem med til Frankrig eller England og anbringe Dem i en agtværdig familie eller et godt institut, og hvis De skikker Dem vel, vil jeg senere tage mig faderligt af Dem og sørge for Deres fremtid.'

Jeg kastede mig for hans fødder for at takke og velsigne ham, men han løftede mig op og fjernede sig hurtigt.

Jeg var imidlertid så nedbrudt af al denne sindsbevægelse og led af en så heftig hjertebanken, at jeg ikke kunne rejse straks. Først en uges tid derefter var sir Richard, hans unge læge og jeg på vejen til Frankrig.

Denne rejse tiltalte mig meget, for sir Richard var så god og elskværdig, at jeg kunne have fuldstændig tillid til ham og ønskede intet mere, end at jeg kunne vise mig hans godhed værdig; men af hans tilbageholdne væsen indså jeg snart, at der skulle mere til for at fortjene den.

Jeg gjorde mit bedste i begyndelsen, men det stod skrevet, at jeg aldrig skulle lære noget til gavns. For det første var jeg ikke vant til at arbejde, og for det andet var jeg til mode som en omflakkende fugl, der aldrig finder ro.

Mine lærere var hverken smukke eller unge med undtagelse af musiklæreren, der vel ikke var smuk, men livlig, entusiastisk og noget forrykt. Han forelskede sig i mig og lod mig mærke det, over hvilket jeg blev heftigt forskrækket. En dag, da jeg var alene med sir Richard, bad jeg ham om at sætte mig i en anden pension eller tillade mig at rejse med sig. Han skændte godmodigt på mig og ville vide grunden, og jeg tilstod ham sandheden. 'Jeg er i fare,' sagde jeg, 'og jeg ved ikke, hvad det er for en feber, der drager mig hen til denne musiker. Jeg har svoret, at jeg vil være fornuftig, men jeg mærker, at jeg endnu ikke har den fornødne ro, når man taler til mig om kærlighed.'

'De er,' svarede sir Richard, 'en lidenskabelig natur. Har De lyst til at gifte Dem, så skal jeg forhøre mig om denne mand, som De synes om, og hvis han er hæderlig ...'

'Nej!' råbte jeg, 'jeg syntes ikke om ham, jeg elsker ham ikke, og jeg vil ikke ægte ham; jeg elsker en anden.'

'Hvem da? Er det endnu stadig denne officer?'

'Nej, nej! Det er en anden, der ikke ved det og ikke skal få det at vide, men som jeg vil elske, så længe jeg lever.'

'Det er godt,' svarede sir Richard, der havde skarpsindighed nok til at gennemskue mig; 'men hvad garanti er der for, at De vil være tro imod denne anden? Vil De ikke lade Dem forlokke af den første den bedste, der anstiller sig forelsket i Dem? Følg mit råd og lov aldrig nogen, at De vil elske ham, så længe De lever, for det står ikke i Deres magt at holde ord.'

Jeg fortjente denne bebrejdelse, og han forlod mig med de ord, at jeg måtte se selv at blive musiklæreren kvit, og hvis det lykkedes mig uden andres mellemkomst, så kunne vi tale videre om den ting.

Jeg fattede altså mod, ville ikke mere se min musiklærer og sendte ham hans kærlighedsbreve tilbage uden at læse dem. Sir Richard var tilfreds med mig, men rejste kort efter til England, uden at det lod til at koste han synderligt at skilles fra mig. Jeg fandt mig i det, men kedsomhed, uvirksomhed og mangel på evne til at opfatte, hvad jeg skulle lære, stormede ind på mit helbred.

Da sir Richard næste vinter kom tilbage, fandt han mig angrebet af en anæmi, der havde i den grad grebet om sig, at han blev forskrækket og besluttede sig til at tage på en rejse med mig og lægen. Han tog mig med til Italien, hvor jeg kom mig meget hurtigt. Han talte da om at sætte mig i en pension enten i Milano eller Firenze. Jeg erklærede mig villig til at rette mig efter hans forlangende, men jeg blev igen syg, og jeg hørte en dag, at lægen, der troede, at jeg sov, sagde til ham:

'De bliver ikke så let denne smukke byrde kvit. Hun dør, hvis De forlader hende.'

'Elsker De hende?' spurgte sir Richard med en forunderlig heftighed.

'Det gør jeg nok,' svarede den anden ganske roligt, 'men under de nuværende forhold er jeg lige så bange for det som for pesten.'

'Hvorfor?'

'Fordi jeg er en honnet mand og kender Deres hensigter. Jeg vil kun gifte mig med en person, der er meget frygtsom, meget

kold eller meget styg. Jeg har ingen tid og endnu mindre lyst til at passe på en skat!'

Jeg lod som ingenting, men disse ord gjorde alligevel et dybt indtryk på mig. Jeg indså eller troede at indse, at sir Richard slet ikke elskede mig, siden han kunne foreslå sin læge at gifte sig med mig. Uden tvivl ønskede han blot at blive mig kvit, men som slave af sin pligt ville han gøre alt muligt for at få mig anstændig forsørget. Kun ved at arbejde flittigt kunne jeg tænke på at indgyde ham kærlighed; jeg skjulte derfor min sorg og bad om at blive sat i et kloster, lige meget hvor.

Sir Richard bestemte sig for Venedig og ledsagede mig derhen. Jeg lod, som om jeg var glad over det, men min svaghed og mine blege kinder vidnede imod mig. Han fulgte mig i en gondol lige til klosterporten og holdt skarpt øje med mig, men syntes fast besluttet på at tage afsked med mig.

Jeg bestod denne prøve uden at vide, at det var en prøve. Da jeg rejste mig op for at springe i land holdt han mig tilbage. 'Det er nok,' sagde han til mig: 'De har vist langt mere mod og fornuft, end jeg havde ventet mig af Dem. Jeg ser, at De kan sætte Deres vilje igennem, og at Deres karakter begynder at fortjene min agtelse. Lad os blive i Venedig! Jeg vil ikke forlade Dem endnu.'

Da vi igen havde taget plads inde i gondolen, kastede jeg mig glædesdrukken for hans fødder og kyssede hans hænder.

Han syntes meget bevæget, men et øjeblik efter skød han mig lempeligt tilbage. 'De må,' sagde han, 'bekæmpe disse følelsesudbrud, der ville blive mistydede, hvis ikke gondolens sorte klæde skjulte os for verden. Kæmp, selv imod mig, hvis jeg skulle tabe hovedet, for det forsikrer jeg Dem, at hvis jeg havde

den ulykke at glemme mig over for Dem, så ville jeg foragte mig selv, og jeg ville aldrig se Dem mere.'

Alt det var jo meget alvorligt, men jeg ville ikke se andet deri end en bestræbelse hos ham for at løfte mig op til sig, og jeg tvang mig til at imødekomme hans ønske. Jeg lagde et tæt slør for mine øjne og et panser om mit hjerte. Jeg blev frygtsom og tilbageholden, som han ønskede, jeg skulle være, og gjorde alt muligt for at vise mig rolig og lydig.

Jeg så, at min uvidenhed undertiden bragte ham til at smile, og jeg gjorde derfor alt for at skaffe mig kundskaber og lære engelsk, historie og geografi. Vi boede i et stort, smukt og gammelt palads, hvori mine værelser, som altid, lå langt borte fra hans.

Han tog på hyppige udflugter, men jeg var aldrig med, undtagen når lægen og den kammerpige, han havde givet mig, også fulgte med. Det er den samme kammerpige, som endnu er hos mig, og hvortil han havde udsøgt en spanierinde, for at jeg ikke skulle glemme mit sprog.

Når han besøgte mig, sørgede han altid for, at der var en tredje til stede, og da jeg opdagede, at det var hans vilje, gjorde jeg mig heller aldrig umage for at træffe ham alene, hvilket han syntes at være mig taknemmelig for.

Jeg havde bøger, lærerinder, et klaver, en hund og nogle fugle til min adspredelse, og der manglede intet, som kunne bidrage til min belæring, men jeg havde et langsomt hoved og en dårlig hukommelse. Jeg lærte kun lidt og ufuldkomment, og af de ting, jeg havde lært, er der meget, som jeg ikke forstår endnu.

Derimod havde jeg mere tilbøjelighed for kunsten: jeg havde en smuk stemme og et vist talent for dans. Dolores, der er en

udmærket danserinde, holdt mig i øvelse, men jeg fattedes musikalsk sans, og sir Richard kunne ikke andet end opdage, at jeg manglede intelligens; men han kunne ikke bebrejde mig noget, for han vidste, at jeg gjorde mig umage nok for at bøde på det.

Jeg fattedes til sidst hverken mod eller tålmodighed, men en dag erfarede jeg gennem Dolores, at sir Richard stod i et kærlighedsforhold til en berømt sangerinde på teatret Fenice [Note 1)].

Det var mig en stor sorg, og jeg besluttede at dø. Jeg tog gift, men den dræbte mig ikke, dog kan jeg endnu spore virkningerne af den. Dolores havde svoret, at hun ikke ville forråde mig, men lægen opdagede snart, hvad der var i vejen, og Dolores måtte tilstå alt. Hun tilstod endog for meget, for derved blev sir Richard underrettet om min lidenskab for ham. Han havde uden tvivl nok anet den, men han vidste ikke, at den var så voldsom.

Da jeg var i stand til at høre på ham, sagde han til mig på spansk, for han taler alle sprog: 'Manuelita, De vil, at jeg skal elske Dem, og det gør jeg; men min kærlighed er ganske faderlig, og De vil, at jeg skal glemme min pligt. Hvis jeg blev Deres elsker, ville jeg gøre mig skyldig i en lumpenhed og troløshed, som jeg ikke kan begå, og jeg ville ikke være bedre end denne Antonio Perez, der har overgivet Dem til mig. Jeg må altså enten være Deres fader i ordets fulde betydning eller blive Deres mand. Har De vel overvejet det? Jeg er tre gange så gammel som De. Jeg har en brystsygdom, der ikke kan kureres, og hertil kommer endnu, at jeg ikke tør gifte mig, før min ældre søster er død, og hun kan godt overleve mig. Der er

familieinteresser, som gør mig det umuligt at overtræde denne forpligtelse. Også det må De overveje. Jeg kan love at gifte mig med Dem og kan måske aldrig opfylde dette løfte. Da jeg altså ikke vil være Deres elsker, så opgiv denne tanke og gør Dem umage for at elske en anden og glemme mig.'

'Nej, aldrig!' råbte jeg. 'Jeg ærer og agter Dem, og jeg skal også gøre mig umage for at bekæmpe denne kærlighed, der er Dem imod. Jeg vil være lykkelig ved at være Deres datter og adlyde Dem blindt. Jeg skammer mig over min heftighed, og jeg sværger Dem til, at jeg roligt vil finde mig i min skæbne, selv om De giftede Dem med en anden.'

'Nej, hun ville snart jage Dem ud af huset. Jeg lover Dem tværtimod, at hvis jeg nogensinde kan gifte mig, så bliver det med Dem; men vil De opofre Deres ungdom for sådan en muligheds skyld? Jeg har her hos mig som læge en flink, ung mand, der i begyndelsen ikke brød sig meget om Dem, men som nu, tror jeg, er indtaget i Dem. Hvis De synes om ham, så skjul det ikke for mig, og jeg vil være lykkelig ...'

'Nej, nej!' råbte jeg. 'Jeg synes ikke om ham, og jeg synes ikke om nogen. Lad mig blot være Deres datter! Vær så kold og streng imod mig, som De vil, og jeg vil velsigne Dem, når jeg blot får lov til at være hos Dem.'

Han gav efter, men forbeholdt sig sin handlefrihed, som jeg dog snart mærkede, at han ikke tænkte på at gøre brug af. Han levede nu meget tilbagetrukket, og på samme tid som han søgte at genvinde sit nedbrudte helbred, beskæftigede han sig med et historisk arbejde om Venedig.

Lidt efter lidt tillod han mig at spise til middag med sig og at tilbringe et par timer om aftenen hos sig, tilligemed lægen og et

par venner, for hvem han præsenterede mig som sin adoptivdatter.

Lægen, hr. Breton, talte aldrig et ord til mig, der kunne lade mig formode, at han tænkte på mig, og sir Richard syntes at have opgivet enhver tanke om at få mig gift. Umærkeligt knyttede han sig nærmere til mig, og mit selskab var ham undertiden ligefrem nødvendigt. Han frygtede ikke længere for at være alene med mig, og hele min opførsel syntes at indgyde ham tillid.

Året efter tog han mig med til England, hvor han tilbragte vinteren i den fine verden, efter at han havde sørget for en bolig til mig i et afsides kvarter. Hver dag tilbragte han to timer hos mig, og, uagtet han ikke var skinsyg, lod han dog sin kammertjener John holde øje med mig; men han overbeviste sig snart om, at det var fuldkommen overflødigt.

Flere gange sagde han til mig, at der slet ingen udsigter var til, at vi nogensinde kunne blive gift, at hans søster var langt raskere end han, og at jeg ikke måtte glemme, at jeg blot behøvede at sige et ord for at have min fuldstændige frihed. Min medgift lå parat, for han havde sikret min fremtid, hvad der end kunne hænde.

Jeg svarede ham bestandig, at jeg hverken ville vide noget af medgift eller frihed, at jeg slet ikke tænkte på fremtiden, og at jeg var lykkelig, når jeg blot så ham hver dag, om det var nok så kort.

Min hengivenhed rørte ham, og engang imellem kyssede han mig på panden, men denne grænse overskred han aldrig. Dog, tillad mig at standse et øjeblik, for at jeg kan slutte så meget hurtigere.

Imod min vilje er jeg kommen med flere detaljer, end jeg egentlig ville, men det er Deres ironiske og spottende mine, der har tvunget mig til det. Lad os standse et øjeblik og sig mig, hvad De mener om mig, for De synes ikke at anse mig for ganske oprigtig."

Jeg blev forvirret, jeg ved ikke hvorfor, og jeg tøvede med at svare; endelig sagde jeg til hende:

"Hvis De er oprigtig, så vil jeg også være det. Deres historie har overrasket mig, for den er usandsynlig. Alligevel er den mulig, når man holder sig til sir Richards elskværdige karakter, hans alder og hans sygelighed. Hvis jeg en enkelt gang har set noget ironisk ud, så er det, fordi jeg ikke forstår, at De kan betro alt dette til en mand, som De kender så lidt til, som De kender mig."

"Hvorledes!" udbrød hun, "vi lever i et halvt år sammen under det samme tag, og sir Richard omtaler Dem hver dag som sin bedste ven. Tror De da, at jeg ikke trænger til Deres agtelse, når jeg tænker på, at vi måske endnu har en halv snes år eller et helt liv at tilbringe sammen! Jeg indser jo meget godt, at hvis De ikke tager fra ham, så vil han aldrig skille sig fra Dem og gøre alt, hvad der er et menneskeligt muligt, for at beholde Dem. Vi må da enten være venner eller fjender, og da De slet ikke ved noget om mig, er det naturligt, at jeg ønsker, at De skal kende både min ulykke, mine mangler og mine gode egenskaber, hvis jeg har nogle."

Nødt til at svare sagde jeg:

"Hidtil har jeg ikke haft nogen grund til at være fjendtlig imod Dem. Tværtimod. Vær derfor så god at blive ved, så skal

jeg bagefter gøre mine bemærkninger, hvis jeg overhovedet har noget at bemærke."

Manuela fortsatte:

"I dette forår skulle vi atter rejse bort, da sir Richard blev alvorligt angrebet af en brystbetændelse.

Han havde så strengt forbudt mig nogensinde at komme til sig, at jeg ikke vovede at være ham ulydig. Jeg tilbragte med Dolores hele timer på gaden udenfor hans hotel, for at lægen hvert øjeblik kunne bringe mig efterretninger om hans tilstand. En dag havde den skikkelige, unge doktor medlidenhed med mig og lod mig komme ind.

'Han er meget slet i dag,' sagde han, 'og jeg vil ikke, at han skal dø, uden at De har været hos ham. Hvis han et øjeblik kommer til bevidsthed, er jeg vis på, at han vil spørge efter Dem. Vær derfor hos ham, når det sker; i dette øjeblik kender han Dem ikke.'

Jeg tog i en fart Dolores' kappe og forklæde på og gik ind med ham som sygeplejerske. Denne forklædning var ingenlunde overflødig, for hans gamle, snerpede søster var inde hos ham. Den unge doktor var overbevist om, at det kun var pengeinteresser, der knyttede hende til ham, og at synet af hende kun var ham ubehageligt. Han overtalte hende derfor til at fjerne sig og lod hende forstå, at han endnu havde noget håb. En vågekone, som hun havde udsøgt, og som var uefterretteligheden selv, sendte han bort og lod mig indtage hendes plads.

Jeg behøver vel ikke at sige Dem, hvor omhyggeligt jeg plejede ham. I fjorten dage og nætter sov jeg ikke et øjeblik, og så længe hans liv svævede i fare, var jeg selv imellem liv og død.

Da han så mig og genkendte mig, var han lykkelig, og de første ord, der kom fra hans læber, var velsignelse og tak.

Aldrig så snart var han helbredet, før han ville forlade London og vende tilbage til Italien. Efter denne sygdom blev jeg ham mere end nogensinde nødvendig, og han talte aldrig mere om at gifte mig med nogen anden. Hans godhed for mig kunne ikke skjules, og følgen deraf var, at man antog mig for hans elskerinde.

Jeg fandt mig med rolighed også i dette, men han kunne ikke tåle, at jeg til tak for al min opofrelse skulle bagvaskes og overses. Han lod sig forlyde med, at vi var gift; men i den verden, hvor han levede, blev det ikke troet, og hans søster, der vidste bedre besked, betragtede mig som et uskadeligt legetøj.

Den fordel medførte det dog, at jeg under vort omflakkende liv og over for folk, som ikke kendte os, ikke blev set over hovedet. Selv om hotelværterne, hos hvem vi tager ind, og tjenestefolkene, der opvarter os, ikke er fuldstændig overbevist om, at vi er gift, så indser de dog, når de hører mig blive kaldt mrs. Brudnel, at det forhold, hvori jeg står til ham, er af en dybere og alvorligere natur.

Nu vil min skæbne snart blive afgjort. Hans søster ligger for døden, og han er selv rejst til hende.

Jeg har indstændigt bedt ham om at give afkald på hendes arv. Hvad bryder jeg mig om, at han efterlader mig noget? Jeg har aldrig bekymret mig om at være rig, jeg ved jo ikke engang, om jeg overlever ham, men det ved jeg, at når jeg mister ham, mister jeg alt. Hans kærlighed er det eneste, jeg eftertragter, for skønt jeg er tre og tyve år gammel, ved jeg endnu ikke, hvad kærlighed er!

Smil ikke, doktor, for det er, som jeg siger Dem. De ryster på hovedet, det vil sagtens sige det samme som, at De ikke tror mig, og at De ikke vil skænke mig Deres agtelse? Lad gå! I hvert tilfælde håber jeg at tvinge Dem til ikke at ringeagte mig, selv om jeg for fremtiden bliver Dem fuldstændig ligegyldig."

"Jeg sagde før," svarede jeg, "at jeg måske bagefter ville gøre et par bemærkninger; vil De tillade mig at fremkomme med dem?"

"Ganske vist, det forlanger jeg."

"Godt! Selv om sir Richard fortjener den lidenskab, som De nærer for ham, så er jeg ikke ganske overbevist om, at De har gjort alt, hvad der står i Deres magt, for at indgyde ham en lignende. De er ganske vist blid og elskværdig, og det er rosværdigt, at De har kunnet bekæmpe visse instinkter, som truede med at få magt over Dem. Men siden De har kunnet gøre det, hvorfor har De da ikke formået at uddanne deres ånd, jeg vil ikke sige i samme grad som sir Richard, for han er i åndelig henseende en ualmindelig overlegen mand, men dog så meget, at De for ham kunne være en oplyst veninde, der kunne gå ind på hans tanker og anskuelser? Hvor lidt jeg har haft lejlighed til at omgås Dem, har jeg dog kunnet overbevise mig om, hvor ligegyldig og magelig De har været i denne retning. De siger om Dem selv, at De mangler hukommelse, ja undertiden endog, at De mangler intelligens, og det værste er, at De ikke skammer Dem og er bedrøvet over det, men at De spøger med det og næsten gør Dem til deraf; men deri har De stor uret. De synes at sige til folk: Jeg er uvidende og indskrænket, men I skal beundre mig alligevel for jeg er smuk og tiltrækkende! Men når en kvinde gør sig til af sin åndelige

ubetydelighed og praler med sin skønhed, så sætter hun sig, efter min mening, alt for lavt, og er ikke stort bedre end en smuk fugl, som man indespærrer i et bur. Man er tilfreds, når den holder sig rolig derinde, man fløjter for den, man kæler lidt for den, når man går forbi, man ser på den, når den hopper omkring i sit bur, men man går fra den, for at søge en solidere morskab – De må ikke blive vred på mig nu – men det forekommer mig, at det netop er det forhold, hvori De har stillet Dem til sir Richard. De har villet knytte hans tilværelse til Deres, De har våget dag og nat hos ham og fundet Dem i at tåle en eller anden ydmygelse, og dermed tror De at have gjort nok for at få lov til at knytte Deres tilværelse til en overlegen mands. Men deri tager De fejl – det er alt for lidt. Sir Richard vil aldrig tilbringe mere end to timer om dagen hos Dem, og selv det vil han betragte som et offer, han bringer Dem, for han kender verden og ved alt for godt, at der er kvinder, med hvem man kan udveksle sine tanker og følelser, og som man kan leve med, uden at være nødt til at stige ned."

Manuela så sørgmodig ned for sig; derpå spurgte hun: "Tror De, at han har kendt sådanne kvinder?"

"Det formoder jeg, eftersom han så ofte har forladt Dem for disses skyld."

"Ja, men han er altid igen vendt tilbage til mig. Han må da altså have foretrukket min 'blidhed' og 'skønhed', eftersom De ikke vil indrømme mig andet, for disses åndrighed. Hvad Dem angår, så indser jeg nok, at De må sætte Dem selv højere end sir Richard, eftersom De ikke kan lade Dem nøje med mindre end en muse! Finder De ikke hende, så eksisterer der for Dem hverken kærlighed eller venskab."

"Jo, nok venskab," svarede jeg og gav hende hånden med en forceret lystighed. "Det er en følelse, som man undertiden også skænker sine undermænd."

Hun brast i latter og sagde ikke uden bitterhed:

"Ja vist, den skænker man sin hund! Richard elsker mig altså på samme måde, som jeg elsker min papegøje. Mange tak! Du gode Gud, hvor kan De dog være så plump og så brutal! De er endnu værre end hr. Breton, for han nøjedes dog med at sige, at jeg var en smuk byrde og en skrøbelig skat. Jeg ser, at jeg gør ingen lykke hos lægerne."

"Det er meget muligt; bliv derfor i Deres prægtige rede, smukke tropiske fugl; jeg skal hen og arbejde, og idet jeg hilser Dem som den tilkommende mrs. Brudnel, takker jeg Dem ikke for en fortrolighed, som jeg ikke har fremkaldt."

"Som De vil!" svarede hun i en vred tone.

Jeg troede at se en tåre i hendes øjne, og jeg skyndte mig bort. Jeg var i en stærk bevægelse, men ville ikke være det bekendt og satte mig til at arbejde, men det var mig umuligt. Hvorfor havde jeg, ved at genfinde Manuela i Hélène, kun følt mig grebet af mistro og foragt, og hvorfor behøvede jeg at optræde som en pedantisk kritiker overfor denne godmodige person? Hvortil denne hårdhed og uretfærdighed? Var jeg da jaloux på hende? Elskede jeg hende endnu stadig?

Ja, det var nødvendigt, at jeg fik øjnene op for mig selv. Jeg havde elsket hende, og jeg elskede hende endnu. Hun havde i lang tid været mit ideal og mit ungdomshåb, og jeg kunne ikke modstå den fortryllelse, hvormed hun, uden at vide det og uden at kende mig, havde fængslet mig til sig. Søvnløsheden forøgede fristelsen og faren. Alt som nattens timer gik, tiltog

min bevægelse, og jeg fattede den beslutning, at jeg ikke mere ville gense sir Richards forlovede.

8

Langt om længe faldt jeg i søvn og vågnede mere rolig. Jeannes brev lå åbent på mit bord.

Når jeg tænkte på min moders og søsters englelige væsen, måtte min feberagtige nat forekomme mig som en ligefrem følge af en nervøs ophidselse. Jeg tog over til småøerne i søen for at botanisere, og denne beskæftigelse på en ensom og henrivende smuk plet bragte omsider ro og klarhed i mit sind. Som den, der havde at værne om en "skrøbelig skat", vendte jeg tilbage hen ad aften, og jeg havde sat mig til at læse, da den spanske kammerpige bankede på min dør. Jeg troede, at det igen var Manuela og åbnede døren, efter at jeg i en tør tone havde spurgt, hvem det var.

"Fruen er meget lidende," sagde kammerpigen, "men hun vil ikke gøre doktoren ulejlighed. Hun har endog forbudt mig at lade Dem det vide, men jeg har et ansvar og kan ikke lade hende være syg, uden at sige det til doktoren, der jo også har et ansvar."

"Hvad fejler fruen?" spurgte jeg og tog en kåbe på.

"Hun har ikke sovet sidste nat."

"Bah, det har jeg heller ikke, det er varmen, myggene …"

"Det er vel muligt, men hun har heller ikke spist hele dagen."

"Så er det mere alvorligt, og det er ikke som mig!"

Jeg fulgte hende, for det var en pligt, jeg ikke kunne unddrage mig for; for resten følte jeg mig dette øjeblik stærk nok og sikker på mig selv. Jeg fandt Manuela på terrassen udenfor sit værelse, hvor hun sad ganske roligt og forfriskede

sig med et glas citron-is. Hun var iført en besynderlig ægte spansk dragt af højrødt silke, besat med sorte kniplinger. Halsen var blottet, på de nøgne arme havde hun handsker af sorte guipurer [Note 2)], skørtet var halvlangt og fuldt af volanter, håret var tilbagestrøget og smykket med roser, og i hånden havde hun en vifte. Hun så ud, som skulle hun lige til bal eller til en tyrefægtning.

"Den sygdom har vist ikke meget på sig," sagde jeg til Dolores, idet hun førte mig ind.

Manuela udstødte et skrig. "Hvad vil De?" spurgte hun, idet hun rejste sig op. Hendes overraskelse og misfornøjelse var ingenlunde forstillelse. Det var tydeligt, at hun ikke ventede mig, og at Dolores havde handlet på egen hånd.

"Har Dolores ikke sagt Dem, at jeg i dette øjeblik har danset med hende en *jota aragonese*? Min dragt måtte i alt fald kunne sige Dem det".

"Men De taler ikke om," bemærkede Dolores, "at De besvimede midt under dansen."

"Besvimer De ofte?" spurgte jeg Manuela.

"Ja," svarede hun, "men denne gang var det ikke nogen besvimelse."

"Jeg troede, at De havde et ypperligt helbred, siden jeg aldrig er blevet kaldt til Dem."

"Det har jeg også," svarede hun i en kort tone, "og hvis jeg ikke havde det, fik sir Richard det dog ikke at vide og følgelig De ikke heller. Jeg kan ikke begribe, at Dolores, der så ofte har set mig i den tilstand, har kunnet kalde på Dem for så lidt."

Jeg troede, at jeg burde udspørge hende med mere bestemthed; til sidst svarede hun:

"Nå ja! Det liv, jeg fører, er mig imod, og hvis det ikke snart får en ende, så dræber det mig. Tænk blot, hvad det vil sige at tilbringe hele måneder uden at komme ud af den samme have, at se hver dag de samme blomster og spadsere i de samme alleer! Det er ikke til at udholde, når sir Richard ikke er her."

"Han må alligevel vide det, og det er min pligt at sige det til ham."

"Men det tillader jeg ikke."

"Det bryder jeg mig ikke om."

"Så vi står på den fod med hinanden! Godt, det skal De heller ikke bryde Dem om, for nu gifter vi os, og så er det forbi med mit fangenskab."

"Er De vis på det?"

"Ja, er De det ikke?"

"Nej, på ingen måde. Sir Richard holder af Dem som man holder af et elskværdigt barn, men derfra er der endnu et stort spring til at ægte Dem."

"Ja, det er sandt, men det er hans fejl, fordi han har holdt mig indespærret og forhindret mig i at blive bekendt med det praktiske liv. Hvis jeg er alvorligt syg, så vil jeg helst ikke vide det – men der er suppen! Giv mig den, Dolores, så kommer jeg mig straks."

Jeg så hende spise sin suppe med megen ynde, men uden nogen virkelig appetit. Jeg lovede at foreskrive hende en diæt og sagde farvel.

Jeg havde endnu ikke nået døren, da kastagnetternes klang bragte mig til at vende mig om. Hun stod i en udmærket stilling med den højre albue opløftet i højde med hendes ansigt, armen bøjet med en overordentlig kraft og den højre hånd nærmende

sig til den venstre, hvis arm ligeledes dannede en graciøs vinkel i højde med skulderen. Kastagnetterne klang i hendes hænder, hals og ansigt havde et udtryk af overordentlig adel, mens blikket, der på engang var brændende og strengt, syntes at sige: *På knæ for mig!*

Hun så, at jeg stod som fasttryllet foran hende, og, uagtet hun af naturen ikke var koket, kunne hun dog være det, når det var hende om at gøre at behage.

"Vent lidt og se os danse," sagde hun, idet hun gjorde tegn til Dolores. "De har aldrig set disse danse; de er kuriøse nok og ligner aldeles ikke Deres."

Hvorfor blev jeg? Jeg ved det ikke, men det var en fejl. Dolores havde trukket i klokkestrengen. Straks efter trådte den lille negerdreng ind, og uden at sige et ord tog han en guitar, der lå på en lænestol, og gav sig til at spille *La Jota*. Dolores greb et par klaprende elfenbens kastagnetter, og negerdrengen gav sig til at spille med ild. Klangen af guitaren og kastagnetterne syntes at indvirke på nerverne. I et øjeblik syntes begge kvinderne at være som afsindige. Manuela svang sig omkring som en due og snoede sig som en slange; Dolores, der var endnu kraftigere, var som forvandlet.

Det var virkelig en ejendommelig dans og et bedårende par.

Jeg var ganske forvirret og spurgte i min forlegenhed, om sir Richard syntes om denne motion.

"Han forbyder os den ikke," svarede Manuela.

"Morer det ham at se på Deres smukke stillinger?"

"Nej, vi danser aldrig for ham. Han er alt for meget englænder, og det ville kun forarge ham."

Jeg så, at de havde lyst til at begynde igen, og skyndte mig bort.

Den aften fik jeg lige så lidt bestilt som den forrige; for jeg mærkede, hvorledes det var fat med mig, og besluttede at behandle min tilstand som en sygdom, hvis symptomer jeg måtte lægge mærke til. Alt gjorde mig dette til pligt. Manuela elskede ingen anden i verden end sir Richard, og skønt denne ganske vist var noget kølig over for sin adoptivdatter, havde han dog betroet hende til min ære.

Jeg besluttede, at jeg i hele min opførsel ville vise mig venskabelig, opofrende og uinteresseret, og allerede næste morgen lod jeg Dolores spørge om, hvorledes det var med hendes frue. Hun kom selv, for at underrette mig om det.

"Hun sover ikke," sagde hun til mig, "og hun har ikke sovet. Hun er syg, det kan jeg forsikre, hr. doktor, og måske alvorligt syg. Når herren ikke er her, piner det mig dobbelt. Dadler De mig, fordi jeg er så urolig?"

"Nej, hvorfor skulle jeg det?"

"Å, De er undertiden så underlig!"

"Jeg?"

"Ja, netop! De må ikke blive vred, men undertiden skulle man tro, at De ligefrem hader min stakkels frue."

"Det ville være meget besynderligt; skulle jeg hade en person, som jeg kender så lidt, og som er elsket af sir Richard."

"Det er måske netop derfor," sagde duennaen med et ondskabsfuldt smil. "Men De sagde, at De ikke kendte min frue. Det kunne være muligt for et par dage siden, men nu kender De hende meget godt, eftersom hun selv har fortalt Dem sin historie. Jeg har skændt på hende for det, for det var noget, hun

ikke behøvede at sige Dem; men nu ved De det, og De indser altså lige så godt som jeg, hvorfor hun er syg."

"Jeg ved aldeles ikke, at hun er syg. Jeg tror, at hun spiser for lidt og danser for meget. Det er Dem, der må søge at bringe den rette ligevægt til veje mellem indtægt og udgift."

"De mener, at hun har danset for meget, den stakkel! Hvortil vil De da, at hun skal bruge alle de kræfter, hun har til overs, og hvormed skal hun bedøve sit hjerte, der tørster efter kærlighed?"

"Det klinger meget smukt, señora; men jeg kan ikke have nogen mening om det, så længe jeg ikke har undersøgt hendes tilstand."

"I dag er jeg vis på, hun ikke siger nej."

"I det tilfælde kan De underrette fruen om, at jeg venter hendes befaling."

Dolores så, at jeg ikke havde nogen tillid til hende; hun gik og kom et øjeblik efter tilbage med en billet fra Manuela, hvori hun bad mig om at komme til sig.

Jeg fandt Manuela mere bleg end sædvanlig i en morgendragt af hvidt kashmir; hun så nedslået ud, og der var noget smertende i hendes blik, som klædte hende ubeskrivelig godt. Jeg vovede mig rask ind på en undersøgelse. Det var lægen, der dominerede i dette øjeblik; jeg blev pludselig opmærksom og klar, og jeg så, at der var spiren til en hypertrofi i hjertet. Jeg forbød hende at danse, forskrev hende en diæt og gik med de ord, at det ikke var noget, men at hun nøje måtte rette sig efter min forskrift.

En times tid efter kom Dolores tilbage til mig.

"Er det virkelig sandt, hr. doktor, at det ikke er noget?" spurgte hun.

"Man må altid sige til patienten, at det ikke er noget; men da jeg har forbudt hende at danse, må der jo være noget i vejen. Jeg gør Dem ansvarlig for, at mine forskrifter bliver nøjagtigt efterlevet."

"Det kan De være ganske rolig for. Hun er for resten føjelig og danser ikke mere; men hvad skal man gøre for at adsprede hende og skaffe hende lidt bevægelse? Hvis vi endda kunne køre lidt ud."

"Sir Richard har uden tvivl givet Dem sine ordrer i den retning."

"Det er kun Dem, han har givet sine instruktioner."

"Mig har han blot bedt om at være til hendes tjeneste, når hun trænger til mig som læge, og han har kun forbudt mig at gå ud med hende."

"Men han har ikke forbudt Dem at forhindre, at hun går ud uden Dem?"

"Jeg er ikke fangevogter her på stedet."

"I det tilfælde kan hun jo … Men nej! Hun vil ikke være ham ulydig."

"Hvorfor skriver hun ikke? Han er jo ikke så langt borte. Jeg skal skriftligt meddele ham resultatet af min undersøgelse, og tilladelsen kan jo være her om to dage. Men jeg finder, at det er bedre at vente nogle dage længere og ikke forurolige sir Richard. Hendes sygdom er endnu i sin spire, der er ikke nogen fare ved at vente."

"Ja, fordi De tror, at sir Richard …"

"Hvad mener De?"

"Jeg kan ikke sige det."

"Så sig det ikke."

Hun gik vred bort, men kom straks efter igen. "Jeg vil sige Dem alt," udbrød hun. "De må frelse min kære frue; De må tvinge sir Richard til at sige hende sandheden."

"Hvilken sandhed?"

"At han aldrig vil ægte hende; han ægter hende aldrig."

"Har han da ikke ligefrem lovet hende det?"

"Ikke så ligefrem som Manuela bilder sig ind. I hvert tilfælde har det været ufrivilligt og kun af medlidenhed. I grunden er han ikke forelsket i Manuela og har aldrig været det. I begyndelsen gjorde hun unægtelig indtryk på ham, for hun var så smuk og elskede ham så højt! Men disse englænderes stivsindethed overgår alt. Han havde svoret, da han frelste hende af faderens klør, at han aldrig ville lade sig føre i fristelse, og han har holdt ord. Der er imidlertid indtrådt noget, som han ikke havde forudset, og det er, at hun ville være ham tro og hengiven, at han ville efterhånden vænne sig til hendes elskværdige omgang, og at han ikke kunne være hendes venskab foruden; men han frygter hendes kærlighed, og han undflyr den på enhver måde. Der er desuden en anden grund, hvorfor han ikke ægter hende. Han står i et pengeforhold til sin søster, og hvis han tilbagebetaler den sum, hun har lånt ham, vil det måske genere ham, og det vil da være dobbelt vanskeligt at gifte sig med en ung pige, der er vant til at leve som en sultaninde. Der er altså nok. Hvad enten han så for resten gifter sig med hende eller ikke, så vil han aldrig indrømme hende den samme frihed som andre fruentimmer, for han har ingen tillid

til hende, og han tror, at hun er kun dydig, fordi han holder hende afspærret fra alt ..."

"Og måske tager han ikke så meget fejl."

"Han tager ikke fejl, hvis Manuela skal giftes med en olding; men ellers bedrager han sig, for Manuela er langt bedre og stærkere end han tror."

"Det er muligt, men alt det vedkommer ikke mig. Da sir Richard intet har betroet mig, har jeg heller ikke ret til at give ham råd, og De skulle have beholdt disse oplysninger for Dem selv, for jeg vil være nødt til at meddele dem til ham, hvis han spørger mig."

"Sig ham alt!" råbte Dolores. "Hvis jeg havde vovet det, havde jeg for længe siden sagt alt det til ham, som jeg nu siger til Dem, for jeg indser godt, at Manuelas stilling må forandres, ellers dør hun."

Dermed gik hun bort som heltinden i et sørgespil og jeg blev tilbage, noget forlegen over den rolle, jeg skulle spille. Den var delikat nok, og jeg kunne ikke dølge for mig selv, at min personlige interesse kom med i spillet. Med en kynisme, der skjulte sig under en naturlig heftighed, havde Dolores lagt fingeren på såret.

9

Om aftenen blev jeg kaldt ind til Manuela. Og jeg fandt hende mere syg end om morgenen, og den næste dag var det endnu værre. Symptomerne var langt mere fremtrædende, uden dog at give anledning til skræk. Det var nødvendigt, at jeg så til hende op ad dagen og hen ad aften, og jeg tog derfor den beslutning at skrive til sir Richard.

Just som jeg havde sendt mit brev bort, fik jeg i en konvolut et par ord fra ham til Manuela.

> "Min søster er død," skrev han, "efter at hun er gået ind på at modtage den sum, som hun havde lånt mig. For snarest muligt at betale hendes arvinger, må jeg straks efter begravelsen, det vil sige i morgen aften, tage til Bordeaux. Jeg håber om otte eller ti dage at være tilbage. Hav tålmodighed så længe, mit kære barn!
>
> *Deres ven Richard."*

Dette lakoniske brev blev på øjeblikket sendt mig af Manuela. "Hvad siger De til det?" sagde hun til mig.

"Jeg kan ikke have nogen mening om det, da jeg ikke ved om hans ord til Dem har været så klare og utvetydige, som De smigrer Dem med."

"Ja, du gode Gud! Det ved jeg ikke heller! Han har sagt, at han aldrig ville gifte sig med en anden. Det har han svoret, det er jeg vis på".

"Han vil holde sit ord, men deri ligger endnu ikke noget løfte om, at han vil gifte sig med Dem."

"Det indrømmer jeg, men han har dog tilladt, at jeg bærer hans navn og går for hans kone."

"Ja, det har han tilladt, fordi han ikke kunne andet," bemærkede Dolores. "Husk blot på, hvorledes det gik til. Det var mig, der på grund af min fødsel og mine principper begyndte med at kalde Dem frue og at sige til tjenestefolkene, at De var gift med ham. De var uskyldig, det vidste jeg, men der var ingen, der ville tro det. Sir Richard var fraværende, og da han kom tilbage, lod det sig ikke forandre. Han skændte på mig, fordi jeg ikke hellere havde udgivet Dem for hans datter, men nu var det for silde. Han fandt sig i, hvad der var sket, men derfor er det ikke nødvendigt, at han også vil besegle det med et giftermål."

"Alt dette vedrører mig ikke som læge," sagde jeg. "Lad os tale om Deres helbred."

"Mit helbred?" udbrød hun, "nej, det bryder jeg mig ikke om! Jeg vil dø, jeg har fået nok af livet!" – Og da jeg ville bebrejde hende disse ord, vedblev hun med heftighed: "Hold op, jeg ser det kun alt for tydeligt nu. Richard indbilder sig måske, at jeg tragter efter hans rang og hans formue … Og De! Jeg tør vædde på, at De tror det samme. O, jeg ulykkelige! Jeg holder af ham for hans egen skyld, for hans forstand, for hans godhed, der er uendelig, for hans velgerninger, men især fordi jeg troede at kunne bringe ham til at elske mig, som jeg elsker ham; De har været grusom nok til at åbne øjnene på mig! Han tror endnu ikke, at jeg er ham værdig, han vil fortsætte prøven i det uendelige, lige til jeg dør! Godt! Lad det da ske; jeg vil dø ren og

uskyldig, og han vil savne mig, mens han måske vil blive led ved mig, hvis jeg plager ham. Ti, Dolores, jeg forbyder dig nogensinde at tale mere om ham. Forlad mig doktor, jeg vil ikke tænke på mit helbred. Jeg vil vedblive at være slave og fange, og jeg fortjener jo ikke andet, jeg, som hverken har forstand eller kundskaber, og som en mand af ånd ikke engang kan tale med."

Det er mig umuligt at erindre, hvad jeg sagde for at trøste hende og give hende mod. Jeg tror, at jeg gav hende ret over for sir Richard, og at jeg opfordrede hende til at bryde et bånd, der kun kunne blive uheldsvangert for dem begge. Hørte hun mig? Forstod hun mig? Jeg ved det ikke. Jeg gav hende dråberne, og da hun igen kom til sig selv, ville jeg gå. "Nej, forlad hende ikke," sagde Dolores, "bliv endnu lidt, det skylder De hende."

Jeg var ussel nok til at blive, selv efter at hun var faldet i søvn. Jeg tog en bog og lod, som jeg læste, og Dolores fjernede sig sagte.

Det var alt for tydeligt hendes hensigt at ville forene vore skæbner, men hvorfor ville hun det? Havde hun gættet min sindsstemning? Ville hun bringe mig til at forråde sir Richard? Troede hun virkelig, at sir Richard aldrig ville ægte sin plejedatter, og var det hende om at gøre, at jeg skulle gifte mig med hende? Var hun virkelig et fruentimmer eller en intrigant? Bogen sank ned på mine knæ, og mine øjne fæstede sig på den unge pige, der sov og syntes ligegyldig for alt i verden.

Jeg betragtede hende med en fysiologs interesse. Det var hendes nerver alene, der var angrebne og truede med at forstyrre ligevægten i den hele organisme. Hendes bløde sind trængte til kærlighed og lykke; men så måtte sir Richard, der havde haft lejlighed nok til at vurdere disse egenskaber og

beundre hendes hengivenhed, så måtte han jo elske hende med lidenskab og våge over hende med jalousi. Han burde jo kunne forudse … Hvorfor lod han hende da alene og betroede hende til en mand i min alder? Han måtte da anse mig for at være meget stærk eller meget ufølsom.

Efter en times forløb vågnede Manuela.

"Nu har jeg det bedre," sagde hun. "Er Dolores her ikke?"

"Hun er gået ud."

"Ja, det er sandt, jeg har sendt hende et ærinde, men jeg trænger heller ikke til hende. Jeg er fuldt påklædt og vil stå lidt op. Ræk mig blot Deres hånd, doktor, for jeg er endnu ganske svimmel og mærker godt, at De har givet mig opium."

Jeg førte hende hen til hendes lænestol. "Bliv hos mig," sagde hun; "i dag er det sidste gang, at jeg skal plage Dem."

"Hvad skal det sige? Truer De nu igen med, at De vil dø?"

"Nej, det er forbi. Før var jeg forrykt, men nu er jeg langt mere rolig og fornuftig. Tro endelig ikke på alt, hvad Dolores siger. Jeg trænger hverken til baller, selskaber eller komedie. Jeg indser godt, at jeg ikke kan blive gift med sir Richard, og jeg opgiver det."

"Med stor lethed lader det til! For en time siden var De i fortvivlelse over det."

"Ja, dengang var jeg ussel, men det er jeg ikke altid. Jeg er ikke forelsket i sir Richard, som De tror. Jeg elsker ham som en fader, hvis han vil være min fader, og som mand, hvis han forlanger at jeg skal være hans kone, og jeg vil da ikke forlange anden ømhed end den, han kan give mig."

"Er De hvis på, at De vil lade Dem nøje med det?"

"Jeg er hvis på, at jeg nok når så vidt. Nu har jeg allerede vænnet mig til det, og det koster mig bestandig mindre."

"Og De er ikke bange for at blive syg, når De har fattet en sådan beslutning?"

"Det håber jeg ikke. Og hvad gør det desuden, om jeg bliver lidt syg. Man må gøre sin pligt, og min er det at gøre sir Richard lykkelig på hans vis."

"Selv hvis han forlanger, at De skal være hans elskerinde?"

"Nej, det forlanger han ikke, han er ingen egoist."

"Hvis han alligevel forlangte det?"

"Så ville jeg dø af sorg og undseelse."

"De har ikke altid tænkt således."

"Det er ganske vist," sagde hun, "at jeg foran ham mangler energi, og at jeg ikke har andet at ty til end hans æresfølelse. Men hvad skal jeg gøre? Det er ikke indbildningskraften, der har nogen del i det, som De tror, men det er taknemmelighed, det er en datterlig følelse ..."

"Profaner ikke dette ord!" råbte jeg, henrevet af skinsyge. Min heftighed forskrækkede hende, og hun så på mig med en forbavselse, der forvirrede mig i den grad, at jeg ikke engang hørte Dolores komme ind i stuen. Hun havde listet sig ind og var blevet stående henne ved døren. Manuelas forbavselse opirrede mig endnu mere. "De mangler al agtelse for Dem selv," udbrød jeg. "Sir Richard vil ikke misbruge Deres svaghed, men det vil ikke lykkes ham at få Dem gift med en mand, som ved, hvad der mangler Dem."

Jeg følte, at jeg var lige ved at forråde mig, og idet jeg ville gå, stod jeg ansigt til ansigt med Dolores. Jeg troede at hun ville holde mig tilbage, og ville allerede til at skubbe hende til side,

men hun gik høfligt af vejen og så på mig med et gennemtrængende og spottende blik.

"Det er ude med mig," tænkte jeg, da jeg kom ind i mit værelse, "med mindre jeg så dødeligt har fornærmet Manuela, at hendes had kan befri mig for denne galskab." Jeg troede at have nået dette mål, for i hele tre dage så jeg ikke noget til hende, og heller ikke Dolores lod høre fra sig. Jeg sendte hver dag bud for at spørge til fruen, og altid kom den lille negerdreng tilbage for at takke fra fruen og sige, at hun havde det godt.

Jeg søgte allerede efter et påskud til at se hende, da jeg fik et brev fra sir Richard, der var dateret fra Pau. Allerede af de første ord kunne jeg se, at mit ikke var kommet ham i hænde.

> "Kære doktor," skrev han, "jeg er på vej til Bordeaux for at konferere med min bankier i anledning af en betydelig sum, som jeg skal udbetale til min søsters arvinger.
>
> Mit tilbagetrukne liv og de få dårskaber, jeg har begået i de sidste år, kan jeg takke for, at jeg ikke har nogen gæld, der vil altså ikke ske nogen mærkbar forandring i min eksistens; De bliver hos mig, hvis De holder så meget af mig, som jeg af Dem, og min kære Hélène, hvis fremtid er sikret, vil ikke komme til at lide noget savn.
>
> De ser, at mit brev er dateret fra Deres egen by, hvori jeg har måttet opholde mig for at hvile ud. Jeg forlader ikke denne by, uden at besøge Deres fortræffelige moder. Hun vil sagtens have ondt ved at kende mig igen. Men da hun ikke har glemt mit navn, håber jeg, at jeg kan have den

fornøjelse at tale lidt med hende om Dem og sige hende, i hvor høj grad De fortjener den kærlighed, jeg har til Dem."

Brevet havde været forseglet og var åbnet igen. Det var tilføjet følgende efterskrift:

"Jeg har set Deres moder, hun er ikke blevet gammel og kendte mig igen, uden at jeg behøvede at nævne mit navn. Vi har talt og grædt meget sammen. Ja, min kære ven, vi har begrædt døde, som De ikke har kendt, og som bestandig ville være os dyrebare. – Jeg har også set Deres søster … en engel, en muse! Nu rejser jeg og skriver Dem til igen fra Bordeaux. Modtag mit hjertelige håndtryk."

Jeg havde næppe læst dette brev, før Dolores kom og spurgte mig, om der ikke var et brev til fruen i det, som jeg havde modtaget. "Nej," svarede jeg, "men sir Richard skriver også om hende. Spørg om hun vil modtage mig."

"Følg mig, hr. doktor, hun venter Dem med utålmodighed."

Jeg bragte Manuela brevet. Hun så syg ud, og jeg skjulte ikke, at det foruroligede mig. "Det er ingenting, men der er jo brevet! Må jeg læse det?"

Hun læste det og læste det om igen, mens Dolores ganske roligt kiggede hende over skulderen, læste det med det samme og derpå uden videre udtalte sin mening. "Ikke et ord om giftermål," sagde hun, idet hun på en gang henvendte sig til mig og til hendes frue. "De kan jo se, at han ikke tænker mere på at gifte sig, hvis han for resten nogensinde har tænkt på det."

"Men så tal dog!" sagde Manuela til mig.

"De har jo der," sagde jeg og pegede på Dolores, "en skarpsindig og veltalende rådgiverinde. Jeg vil helst være udenfor disse kommentarer."

"Gå din vej," sagde hun til duennaen; "doktoren kan ikke lide dig, og han taler ikke, så længe du er her."

Dolores smilede, som om det var hende umuligt at blive vred, og gik ud ad døren, efter at have hvisket Manuela et par ord i øret. Hun gentog i sin uskyldighed ganske højt disse ord, da vi var alene. "Efterskriften, siger hun?" og nu gav hun sig til at læse slutningen af sir Richards brev. "Hvad står der? Han har set Deres moder, han kender hende, han har hemmeligheder med hende … Det vedkommer ikke mig … Og han har talt med deres søster … Hun er en muse, en engel … Er Deres søster virkelig så smuk?"

"Lad os ikke tale om min søster!"

"Hvorfor ikke? Hun har sagtens store talenter, som jeg ikke har. Men han har kun set hende et øjeblik og er rejst straks. Jeg kan ikke være skinsyg på Deres søster."

"Jeg forbyder Dem at tale om skinsyge, når De nævner min søster!"

"Min Gud!" råbte Manuela og rejste sig, "hvor De foragter mig! Jeg må ikke engang have lov til at udtale en honnet piges navn!"

"Jovist," svarede jeg, greb hendes hånd og fik hende til at sætte sig; "De er jo selv en honnet pige, men Deres forstand er omtåget, og den triste veninde, som De skænker Deres tillid, gør sit til at forvirre Dem. Kan De ikke forstå, at den blotte tanke om, at sir Richard kunne være forelsket i min søster, er en blodig fornærmelse både imod hende og mig?"

"Hvorfor? Hun er jo en engel, og hvis han elskede hende, ville han ikke betænke sig på at gifte sig med hende."

"Det ville være vanvittigt af ham," svarede jeg, "for han ville få kurven på øjeblikket."

"Fordi man vil finde ham for gammel?"

"Min søster vil ikke anstille betragtninger over det, for hun vil ikke gifte sig; men min moder og jeg ville sørge for, at en olding ikke kom til at sætte hende i et latterligt lys."

"Har da ingen friet til hende?"

" Jo, mange, men hun har afslået de bedste partier."

"Hvor det er besynderligt. Er hun hellig måske? Vil hun være nonne?"

"På ingen måde."

"Har De ingen anden søster?"

"Nej."

"Og De vil tillade hende at gå og blive en gammel pige?"

"Vi vil have agtelse for hendes vilje, fordi hun selv fortjener agtelse."

"Ville hun det ikke være mere agtværdig, om hun elskede en god og fortræffelig mand, en udmærket mand som sir Richard? Ville De afholde hende fra det?"

"Ja, for det ville være en afvigelse fra den sunde fornuft, og jeg ville kun betragte det som en kaprice af et sygt sind."

"Men hvorfor? De må sige mig hvorfor."

"Fordi formålet for en ung piges ægteskab er at blive moder."

"Ak ja!" sagde Manuela og greb sig til hjertet, som om hun følte et dræbende stik. "Ja, ja! Derom tør jeg ikke tale, og jeg har aldrig vovet at tænke på det. En eneste gang har jeg tænkt derpå med lidenskab; jeg ville adoptere et lille ulykkeligt væsen, som

jeg kunne kaste min kærlighed på i stedet for på hunde og papegøjer. Sir Richard ville det ikke, han har troet, at jeg ikke forstod mig på at opdrage sådant et lille barn, eller han har været bange for, at man skulle have troet, at det var vort barn. Ak, nu ser jeg godt, at al den hengivenhed, jeg har vist ham, ikke har hævet mig. Jeg duer ikke til noget og kan ikke være nogen til nytte … Jeg lider forfærdeligt, og det må have en ende."

"Hvad vil De gøre?"

"Min moder tjente sit brød ved at illuminere billeder. Man lever af intet i Paris, når man holder af Paris; for glæden over at være der holder en skadesløs for alt. Der vil jeg tage hen og tjene mit brød."

"De har levet alt for meget i luksus, til at De kan undvære den, og De er heller ikke så legemlig stærk, at De kan udholde et liv fuldt af savn. Henvend Dem ligefremt til sir Richard og skjul intet for ham, hverken Deres sygdom eller Deres bekymring. Det er ham alene, De skal have tillid til. Han taler vel ikke om sin tilbagekomst, men i morgen eller i overmorgen vil han uden tvivl skrive Dem til og lade Dem vide, at han kommer snart tilbage."

10

Når en smuk, ung dame kommer til at betro en ung mand sin hjertesorg, så kan han gerne straks pakke sammen. Således er det gået, så længe verden står. I disse frygtelige fjorten dage kom der et øjeblik, hvori jeg følte mig fuldkommen afvæbnet. Manuela blev bestandig mere lidende, og jeg begyndte allerede at frygte en alvorlig sygdom. Hun tog sig ikke af det, og jeg skændte på hende med en iver og heftighed der uden tvivl bidrog til at give den klartseende Dolores det indblik i min sjælstilstand, som hun hidtil havde manglet.

En aften, da vi var alene i hendes værelse, lagde jeg mærke til, at Manuela smilede til alle mine bebrejdelser og så på mig med et par våde og skinnende øjne, som om jeg havde sagt hende de ømmeste ting af verden. Jeg blev bange og skyndte mig at tage min tilflugt til ironien, og jeg tror endog, at jeg ikke var langt fra at være plump. Jeg ved ikke, hvad det var for ord, der fløj mig fra læberne; men pludselig følte jeg i skumringen et par bløde arme lægge sig om min hals.

"Du hader mig da forskrækkeligt," sagde hun og bøjede sin kind hen mod mit ansigt.

"Ulykkelige!" råbte jeg, "lad mig ikke tro ..."

"Tro, hvad du vil," svarede hun hurtigt og varmt, "men nu har vi lidt og kæmpet nok. Det er ikke sir Richard, som jeg elsker; jeg har elsket ham, som jeg har sagt dig, og det må vel være sandt, for jeg er ikke kløgtig nok til at opfinde sligt; men den kærlighed erindrer jeg mig ikke længere. Jeg har aldrig elsket nogen lidenskabeligt, aldrig tilhørt nogen, og jeg gemmer på en

skat af ømhed og lidenskab til den, der vil elske mig oprigtigt. Vil du være den? Svar mig! Du elsker mig, jeg ved det, jeg ser det, jeg føler det. Dine vredesudbrud, din hårdhed og dine sarkasmer – alt det er en flamme, der har meddelt sig til mig, til trods for skæbnen og til trods for os begge. Vi må elske hinanden eller dø."

Jeg forsvarede mig energisk. "Ti, ti!" råbte jeg til hende. "Vent med at tale således, til sir Richard er her, og hvis det er sandt, at han ikke tænker på Dem og aldrig har tænkt på ..."

Hun lagde sine hænder på min mund. "De må sige, at De elsker mig, eller tie rent stille," svarede hun med en overordentlig bestemthed. "Vi trænger ikke til sir Richards tilladelse. Han er alt for god og brav, til at han ikke skulle billige mit valg. Han kender Dem og agter Dem højt; men hvorledes kan De forlange, at jeg skal åbne mit hjerte for ham, når De ikke åbner Deres hjerte for mig? Det er et guddommeligt ord dette: *Jeg elsker dig*, og det er alt, hvad jeg forlanger af dig. Er din mund da uren, eller er min besmittet, siden vi ikke kan nævne det ord i forening? Hvad frygter du endnu hos mig? Tal!"

"Jeg frygter alt," råbte jeg, "jeg frygter i særdeleshed ..."

"Ja, jeg ved det! Du frygter sir Richards velgerninger og den medgift, han har bestemt til mig!"

"Men min ære da?" spurgte jeg med skælvende læber og angstsved på panden. "Hvem uden jeg vil vel tro på, at du har levet med ham og båret hans navn uden at være hans elskerinde? Hvem vil tro, at jeg har afslået at modtage nogen medgift som betaling for min skam? Nej, nej, min moder og min søster ville rødme over mig. Jeg elsker Dem ikke, jeg vil ikke elske Dem; jeg vil ikke vanæres!"

Overvældet af mine følelser lagde jeg mit hoved ned til bordet. Jeg ville ikke se Manuelas ansigt, dette ansigt, som lidenskabens magt havde bragt til at stråle uimodståeligt. En frygtelig kamp foregik i mig. Jeg så mig nedværdiget i mine tanker og jeg kunne ikke bestemme mig til at gå, til at fly denne forbandede villa og frelse min samvittighed og min værdighed. En diabolsk fortryllelse lammede mig, og det var kun med ord, at jeg kæmpede endnu, for i mit indre havde jeg givet tabt.

Der opstod et øjebliks tavshed, derpå rejste hun sig og lagde sine hænder på min skulder. "Ja, jeg har forstået dig," sagde hun, "du har ret, du kan og bør ikke ægte mig. Jeg er fortabt, og jeg har ingen ret til at tale med; så forunderligt kan det gå. Jeg har levet dag ud og dag ind ligesom min papegøje, uden at vide, hvorhen dette frivillige slaveri ville føre mig. Afslå derfor kun at gifte dig med mig, men der er ikke nogen grund til ikke at elske mig, eftersom du ved, at jeg er ren og uskyldig, og du ser, at jeg elsker dig over alt. Jeg forlanger kun din kærlighed – alt det øvrige er intet i mine øjne. Jeg vil sige dig endnu mere. Jeg ved, at du på grund af din altid tilbagevendende mistanke, på grund af din vanvittige skinsyge kun dårligt vil gengælde min kærlighed, og jeg er forberedt på alt, selv på at udsætte mig for dit had og raseri. Nu vel, jeg vil finde mig i det alt sammen. Elsk mig så højt, som du kan, og jeg vil alligevel skatte mig lykkelig; mit liv vil da have et mål, og jeg har da noget at leve for."

Jeg løftede hovedet og så på hende. Aldrig havde oprigtigheden talt med mere overbevisning. "Jeg er din," sagde jeg til hende, "du har besejret mig, og jeg tilhører dig. Hvorledes fremtiden vil blive, ved jeg ikke; lad os glemme den og kun fortabe os i nuet, for deri er der sandhed. Vi elsker hinanden,

og nu vil jeg sige dig det, at jeg allerede længe har elsket dig. Ja, jeg elskede dig allerede, da jeg var seksten år, uden nogensinde at have set dig, for din og min fader havde bestemt os for hinanden. Jeg så dig i alle mine drømme og gemte et billede af dig i mit hjerte. Jeg gik til Panticosa over gletsjere og afgrunde for at se dig. Der traf jeg dig ikke, men jeg så dig i Bordeaux, da du rejste til Spanien med din fader. Senere tog jeg til Pamplona for at genfinde dig, og her hørte jeg ting, der sønderrev mit hjerte. Jeg genfandt dig i Pyrenæerne, og et øjeblik troede jeg at genkende dig, men dit påtagne navn og din parisiske accent bragte mig på andre tanker. Siden jeg har levet her i din nærhed, har jeg kæmpet imod denne fortryllelse, og netop nu, da jeg ville fly dig, føler jeg mig besejret. Nu vel da, jeg tilbeder dig, og denne kærlighed gør mig forrykt, men du har villet det."

"Ja, jeg har villet det," sagde hun og trykkede mig ind til sit hjerte, "men jeg har ingen ret til at bebrejde dig noget, for du har forsvaret dig som en løve. Jeg har sejret; fordi jeg har været ærlig og oprigtig. Sig mig da, at du elsker mig. gentag det hundrede, tusinde gange! Når jeg ikke hører dette ord mere, så dør jeg."

Jeg gentog det tusinde gange og dækkede hendes hænder med tårer og kys. Stakkels barn! Hvor havde jeg ikke mistænkt hende, da jeg troede hende i stand til at gøre beregninger! Hun hengav sig med hele sin sjæl til sin kærlighed, uden at sanserne overhovedet kom med i spillet. Sanserne! Hun havde aldrig hørt deres sprog eller kendt til deres magt. Omsluttet af mine arme, gentog hun blot: "Du elsker mig!" med en så grænseløs uskyldighed, at jeg forbavset over det englelige i hendes blik og

hendes barnlige smil, faldt ned for hende som en troende foran Madonna.

Pludselig overraskedes vi af en usædvanlig bevægelse i huset. Jeg ilede hen til vinduet. "Hvad er der?" sagde Manuela, "hvad frygter du?"

"Jeg troede at høre lyden af en vogn. Om sir Richard kom tilbage!"

"Han kan ikke komme, uden at vi bliver underrettet. Dolores passer på."

"Ak, denne Dolores! Skil dig af med hende! Hun er mig forhadt, og det er din onde genius."

"Jeg vil skille mig af med hende, når du forlanger det, men du er ikke retfærdig imod hende. Det er hende, jeg kan takke for den lykke, at jeg omsider forstod, at dit had ikke var andet end kærlighed. Jeg ville ikke tro hende, men så rådede hun mig til at tale åbent med dig. Jeg vovede det og takker nu Himlen for, at jeg fik dette mod."

"Men hun har sagtens gjort det, fordi hun håber at blive hos dig."

"Lad hende håbe, hvad hun vil, hvad vedkommer det os? Har hun givet mig dårlige råd, så ser du jo i alt fald, at jeg ikke har fulgt dem."

"Tilgiv mig! Du er ærligheden selv, og det er usselt af mig, at jeg nogensinde har kunnet tvivle på det."

"Så tror du mig da endelig!" sagde hun og greb begge mine hænder. "Nu er jeg først lykkelig for alvor."

"Jeg gratulerer Dem, señora," sagde en tør og iskold stemme henne fra baggrunden af værelset, og i det samme faldt månens lys på sir Richards blege ansigt henne ved døren.

Jeg ville rive mine hænder til mig, men hun holdt på dem med kraft. "Nej," råbte hun, "bliv stående, for at han kan se, hvor højt vi elsker hinanden! Har jeg nogensinde villet bedrage ham?" – Men da sir Richard heftigt vendte ryggen til og ville gå ud af værelset, slap hun mig, løb hen til ham og holdt ham tilbage. "Min ven, min fader!" sagde hun til ham, "tilgiv mig, at jeg har bortskænket mit hjerte, uden at rådføre mig med Dem; men velsign vor kærlighed, der fortjener Deres beskyttelse."

"Min beskyttelse," svarede sir Richard i en heftig tone; "det er ikke første gang, at tilfældet alene beskytter Dem. Stol derfor først og fremmest på tilfældets beskyttelse, for min vil ikke være Dem nok."

Det var første gang, jeg havde hørt sir Richard sige et hårdt ord. "Det er ude med os," tænkte jeg, "for han har virkelig elsket hende." Manuela tænkte uden tvivl det samme, for hun bøjede hovedet og blev stående forskrækket.

Jeg havde besluttet, at jeg ikke ville lade hende fornærme, hvad der end fulgte på. Jeg stod altså og ventede på en eksplosion, men sir Richard havde allerede fået sin koldblodighed tilbage. Han vendte sig om til mig, som om der slet ikke var foregået noget. "Undskyld," sagde han til mig i en høflig tone, "at jeg har kunnet glemme mig selv og skænde på dette barn i Deres nærværelse. Jeg har et og andet at tale med Dem om, men nu er jeg træt og vil trække mig tilbage. Jeg troede at gøre Dem en fornøjelse ved at skynde mig ind til Dem, men Deres kolde modtagelse, doktor, siger mig, at jeg har taget fejl. Jeg er ikke vred over det. Jeg ved, at der er situationer, hvori selv De bedste venner er overflødige. Nej, jeg er ikke vred! Jeg

dadler kun Deres hastværk og mangel på tillid, men efter dadel følger altid tilgivelse, og den kan De begge gøre regning på."

Manuela stillede sig foran døren. "De må ikke gå således bort," sagde hun. "Skænd på mig, for jeg har måske fortjent det, men lad mig dog retfærdiggøre mig, eller i det mindste forklare mig. De er træt, kære ven, hvil Dem derfor her og lad os bringe Dem Deres te, så vil vi bagefter sige Dem det hele."

"Jeg ved jo det hele," sagde sir Richard med en blanding af gemytlighed og spot, idet han kastede sig i en lænestol. "Jeg har hørt alt, for Dolores bad mig om det, for at jeg kunne sætte mig ind i situationen. Hvis jeg har blandet mig i Deres samtale, så er det kun for at spare Dem for den ydmygelse, at knytte en uopløselig pagt, uden at huske på Deres bedste ven. Ring kun, mit barn! Vi er jo alle rolige, så jeg mener, at vi godt kan forlange lys."

Jeg tav bestandig, mens Manuela skænkede te og talte med en fuldstændig åndsfrihed med sir Richard om hans rejse. Dolores, der kom og gik, syntes ængsteligt at lægge mærke til fysiognomierne og til hvert ord, der faldt. Det var tydeligt, at hun havde villet slå et stort slag og på engang befri Manuela fra hendes lænke og tvinge sir Richard til at lade os holde bryllup.

Da hun ikke havde mere at gøre i stuen, gik sir Richard hen og lukkede døren og så smilende på os. Dette smil forekom mig tvungent og gjorde et smerteligt indtryk på mig.

"Nå, mine børn," sagde han, "nu er vi jo alene og atter forsonede. I ønsker en forklaring, og jeg skal straks foregå med et eksempel på åbenhjertighed … ja, den fuldstændigste åbenhjertighed."

Han satte sig ned og sagde: "Jeg ved, doktor, at Manuela – for i Deres nærværelse er det bedst, at kalde hende ved hendes virkelige navn – har fortalt Dem ærligt hele sin historie. Jeg har intet at rette deri, men vil kun oplyse Dem om et punkt, der endnu er tvivlsomt for hende og følgelig også for Dem. Hun har momentvis under vort lange og fortrolige samliv næret den tro, at jeg, på trods af mig selv, ikke har kunnet modstå hendes skønhed. Hun har fuldstændig bedraget sig; jeg har aldrig været, jeg siger det til min skam, og er ikke heller forelsket i hende. Jeg har kun lovet hende en ting, og det er, ikke at gifte mig med nogen anden; det var nemlig mit forsæt aldrig at gifte mig. De er ikke i stand til at skjule et smil, kære doktor, og De tror, at jeg overdriver en smule min usandsynlige og dumme ligegyldighed. Jeg skal imidlertid bevise Dem, at jeg er en virkelig englænder, der under alle kriser kan bevare sin flegma. Vid da, at jeg netop i denne aften kom hertil med den faste beslutning, at jeg ville ægte min adoptivdatter, hvis hun ville gøre mig den ære at tage imod mit navn og min formue og glemme min alder. Denne beslutning havde jeg taget med den største koldblodighed af grunde, der er Manuela aldeles uvedkommende. Jeg kan og bør meddele Dem disse grunde.

Et uforudset og uventet tilfælde har ladet mig gense min datter, min virkelige datter, som jeg lige fra hendes fødsel anså for tabt for mig. Jeg tænkte mig straks, at jeg ville tage hende og ende mine dage hos hende, ligegyldigt hvor. Jeg kan ikke sige Dem, hvor stolt og lykkelig jeg følte mig ved at genfinde hende, men jeg indså også, at jeg måske endnu i længere tid ikke kunne vedkende mig hende, og at hun derfor ikke kunne være hos mig, uden at være udsat for bagvaskelse eller mistanke.

Således er det jo gået den stakkels Manuela. Nuvel! Det gjaldt om at afhjælpe den ene af disse ulykker og forebygge den anden. Ved at gifte mig åbenlyst med Manuela, ville jeg sikre hende i verdens øjne den agtelse, der tilkom hende, og samtidig kunne tilbyde min datter et kvindeligt selskab. Efter at have udfoldet en utrolig aktivitet, kommer jeg hid og tror at kunne løse alt på det bedste, men kærligheden går endnu hurtigere end fornuften, og jeg ser til min overraskelse, at I har fundet en løsning, der er himmelvidt forskellig fra min. Jeg følte mig i det første øjeblik ilde berørt på grund af min datter, men alt det kan der endnu rådes bod på. Jeg håber derfor også, efter hvad jeg har sagt, at doktoren ikke vil have mindste betænkelighed og ikke længere vil tro, at det er mig, der bringer noget offer. Hvad har I at svare til det?"

"Intet," svarede Manuela og kyssede ham på hånden. "De er ubeskrivelig god som altid. Jeg smigrede mig med, at De ville løfte mig op til Dem, indtil det øjeblik kom, da den sande og virkelige kærlighed hos mig fortrængte den barnlige; nu indser jeg, at der heri lå fra min side en god portion egenkærlighed, ikke egennytte, for De ved, at den følelse er mig fremmed – men det var egenkærligt af mig at tro, at jeg kunne fængsle en mand som Dem. Jeg kan nu være stolt af al Deres godhed i stedet for at føle mig ydmyget ved den ..."

Jeg besluttede mig endelig til at bryde tavsheden.

Jeg greb hans skælvende hænder og trykkede dem til mit bryst. "Antag mig ikke for en usling," råbte jeg. "Jeg ærer og agter Dem, jeg har tillid til Dem og til hende, og når det forekommer Dem, at jeg vakler og betænker mig, så er det, fordi jeg har en ganske anden frygt. Hør derfor! Hvis jeg har

ladet mig forlede af alt, hvad jeg har hørt, hvis min lykke koster Dem nogen sorg, hvis jeg blind og døv har gengældt Deres loyale venskab med utaknemmelighed, så vil jeg ikke blive her en time længere. Jeg giver da slip på Manuela og vil aldrig se hende igen."

"Det er godt, min ven," svarede sir Richard, "og der kender jeg Dem, men vær De fuldkommen rolig, for jeg er ikke nogen helt, men en fornuftig mand, og jeg er glad over, at jeg har kunnet bevise Dem, at Manuela fortjener Deres hjerte, eftersom jeg ikke har betænkt mig på at give hende mit navn. Det ville have været en ulykke for mig, om jeg ikke havde fået at vide, at hun elsker Dem. Hendes datterlige taknemmelighed ville måske have bragt hende til at opofre sig. Det er grunden til, at jeg under forhold, der er så betydningsfulde for os alle tre, ikke har gjort mig nogen samvittighed af at belure Dem. Alt har nu vendt sig til det bedste. Nu kender vi hinanden, og intet skal forandre vort venskab. Men undskyld, at jeg nu trækker mig tilbage, for jeg er virkelig træt efter min anstrengende rejse, og jeg kæmper med søvnen, i morgen skal vi tale om Manuelas helbred."

"Og om Deres," sagde jeg, forskrækket over den forandring, der pludselig var foregået med hans træk.

"Den taler vi ikke om," svarede han i en munter tone; "jeg har nu et mål at leve for, for jeg har fundet min datter. Jeg vil leve, og så lever jeg."

Jeg fulgte ham til hans værelse, men han ville ikke have, at jeg skulle hjælpe ham med noget, og skiltes fra mig med den største hjertelighed og velvilje. Jeg gik tilbage til Manuela og sagde hende i al korthed, at det ord, jeg havde givet hende, var

mig helligt, men at jeg, indtil vi havde haft bryllup, kun ville se hende i sir Richards nærværelse.

"Alt, hvad du vil, er mig en lov," svarede hun; "Gud velsigne dig for den lykke, du skænker mig!"

Efter alle disse sindsbevægelser faldt jeg i en dyb søvn. Det var så længe siden, at jeg havde sovet, for i alle de sidste nætter havde jeg kun kæmpet med opgaver, som ikke kunne løses. Nu var løsningen kommet, pludselig, afgørende og skæbnesvanger. Men hvad der end var sket, så havde mine ængstelser dog en ende. Det troede jeg i det mindste.

Ak! Mine lidelser skulle nu først begynde.

11

Næste dag følte jeg mig så betaget, at jeg ikke kunne skrive til min moder, uagtet jeg indså, at det var det første, jeg burde gøre. Jeg satte mig hen til mit skrivebord, og Jeannes brev faldt mig i hænderne, jeg lagde det instinktmæssigt ned i skuffen for at skjule det, ligesom italienerne i deres overtro tilhyller Madonna.

Jeg traf sir Richard meget rolig og ligesom fordybet i betragtninger, der var mig uvedkommende. Ved frokosten spurgte han mig om bagateller, der var foregået i hans fraværelse, og jeg ved ikke engang, om han hørte, hvad jeg svarede. Der var noget ved denne iskolde høflighed, som ligefrem forskrækkede mig.

Da vi var alene, sagde han til mig:

"Jeg kan kun blive få dage her, for så snart jeg har hvilet ud, må jeg bort igen. Er det Dem muligt at bestemme, hvornår De vil holde bryllup, for at jeg kan være tilbage til dagen?"

"De vil rejse bort igen?"

"Det er ganske nødvendigt, og denne gang har jeg den behagelige vished, at man ikke vil kede sig i min fraværelse."

"Det er mig, som bør rejse," sagde jeg til ham i en fast tone. "Jo mere berettiget Deres stolthed er, desto mere føler jeg mig skyldig, desto mere frygter jeg for, at De foragter mig i Deres hjerte. De har betroet mig Hélène, De sagde selv *Deres Hélène*! Jeg måtte ikke se på hende, ikke modtage hendes fortrolighed, ikke forelske mig i hende. Vid da, at jeg fordømmer mig selv ganske, og at jeg vil straffe mig, om end forsøget skulle koste

mig livet. Jeg tager bort, modtag mit farvel og tilgiv Manuela. Hun er ikke skyldig, hun elsker Dem, men det er mig, der har bragt hende til at betragte denne kærlighed som en vanære. Det er mig, der i min strafværdige egoisme har bragt hende til at rødme over sin stilling. Denne Dolores, der behersker hende, og som jeg hader af hjertet, har styrtet os begge i afgrunden. Det lykkedes hende at få os til at tro, at De ville blive meget glad ved at føle Dem fri, og det er sandsynligvis ærgrelsen over det, der har kastet Manuela i mine arme."

"Hvis Deres stemme ikke var kvalt af gråd," svarede sir Richard rørt, "ville jeg tro, at De fortrød at have forlovet Dem med hende, men jeg ser godt, at hun er Dem dyrebar, og at De vil gengælde min foregivne heroisme med en virkelig. Jeg ved, at De har en fordel i Deres alder. De kan blot gøre mig latterlig, og det tror jeg ikke, at jeg fortjener."

Jeg måtte da enten tro sir Richard eller fornærme ham blodigt. Jeg erklærede derfor, at jeg ventede blot på hans befaling angående brylluppet, men at jeg dog ønskede at erholde min moders samtykke først.

"Ja," sagde sir Richard, "det er en virkelig hindring, for Deres moder ved jo endnu intet af det hele. En moder som hun må ikke alene give sit samtykke, men sit bifald. Rejs derfor, dog nej, vent, så rejser vi sammen eller rettere … Nej, vent, vent! Jeg skal i aften sige Dem, hvad der er at gøre."

Han gav mig et vink, at jeg skulle lade ham være alene.

"Hør mig blot et øjeblik endnu," sagde jeg til ham. "Siden De taler til mig om min moder, så er der en ting, som hun, lige så lidt som jeg vil samtykke i."

"De mener, at jeg ikke må have lov til at give Deres forlovede nogen medgift."

"Netop, og heller ikke nogen disposition til hendes fordel, enten hemmelig eller offentlig."

"Jeg forstår Dem, De vil, at den stakkels Manuela skal straffes, fordi hun har haft tillid til mig, nå, lad gå! Vil De også drive Deres samvittighed så vidt, at De ikke vil blive hos mig med hende?"

"Ja, jeg vil undgå alt, hvad der kan give anledning til folkesnak."

"Jeg tror ikke, at De er så smålig. De er skinsyg, doktor. Sig det rent ud, De er skinsyg på mig!"

"Nej, ikke i dette øjeblik. Dertil elsker og agter jeg Dem alt for højt … Men jeg vil måske være det i morgen eller i overmorgen. Hun har elsket Dem, det har hun sagt til mig selv, og hendes lyst til at behage Dem har været grunden til alle hendes handlinger. Det er ganske naturligt og rigtigt, men kærligheden gør uretfærdig og berøver en eftertanken."

"Vi må altså skilles ad. Det er hårdt og bedrøveligt. Jeg bebrejder Dem intet, men vi vil begge to komme til at undgælde for det."

Det følte jeg selv, da han forlod mig. Og dog forekom det mig, at jeg ikke kunne handle anderledes. Jeg ville ikke træffe hende alene, men da eftermiddagstimen kom, hvori sir Richard plejede at gå til hende, var jeg et rov for alle furier. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gribe til, hvor jeg skulle gå hen, eller hvorledes jeg skulle skjule min skinsyge. Idet jeg gik gennem vestibulen, kom Dolores hen til mig og pegede på den lille dør, der stod åben ud til haven.

"Hun er derude," sagde hun til mig, "og hun venter Dem."

"Er sir Richard der også?"

"Nej, han har ladet sige, at han ikke kommer i dag."

"Så er der ingen, der venter mig," svarede jeg og gik op i mit værelse. Derfra kunne jeg se Manuela sidde nede på en bænk med øjnene fæstede på mit vindue. Hun smilede, da hun fik øje på mig, men hun så bleg og lidende ud. I samme øjeblik blev der ringet inde i huset, og et minut efter trådte John ind til mig. John syntes mig i dag ikke så omhyggelig pudret som ellers, og der var i hans rolige stemme noget mere iskoldt end sædvanligt. Jeg vidste, at han var sir Richards ven mere end hans tjener, og jeg sluttede deraf, at han vidste alt og var misfornøjet med min opførsel. Jeg spurgte ham bekymret, om hans herre fattedes noget.

"Hans Herlighed ønsker at se Dem," sagde han uden at svare på mit spørgsmål, og han tilføjede: "Men straks!" i en tone, der vel ikke var befalende, men som dog hemmeligt opirrede mig. Alt sårede mig i denne tid, og jeg troede, at jeg var sunket dybt i alles øjne.

Sir Richard sad henne ved vinduet og læste i et brev, som han straks foldede sammen. Jeg troede, at det var et sansebedrag, for det var Jeannes håndskrift. Jeg sagde til mig selv, at jeg drømte og ventede på hans befaling.

"Men hvad skal det sige?" sagde han smilende og så ud ad vinduet. "Hvorfor går De ikke ned og ser til Deres patient, forsømmelige doktor?"

"Jeg ville foretrække at følge med Dem," svarede jeg.

"Hvorfor?"

"Fordi jeg i min nuværende sindsstemning ville enten sige for meget eller for lidt. Jeg synes, at ethvert ord, jeg taler, når De ikke er til stede, vil gøre min fejl endnu større."

"Nuvel, min ven," sagde han godmodigt, "så lad os gå ned sammen og se til Deres patient, og lad os være muntre, for at hun ikke skal blive forskrækket; jeg kan altid senere besørge mine breve."

Han trak en frakke på, tog mig under armen og gik muntert ned i haven. Han gik hen og kyssede Manuela på hånden, derpå tog han Dolores til side, for at doktoren, som han sagde, kunne tale uforstyrret med patienten. Jeg opdagede straks, at hun havde feber, endskønt hun nægtede det; hun fæstede sit brændende blik på mig, og det syntes at sige: "Hvad taler du om feber? Tal til mig om din kærlighed, hvad bryder jeg mig om, at jeg dør?"

Jeg vidste, at enhver sindsbevægelse kunne være hende fordærvelig og sagde derfor til hende: "De må berolige Dem, det er nødvendigt."

"Men jeg fejler jo intet," sagde hun med et smil, der forskrækkede mig. "Jeg føler mig slet ikke utilpas og lever kun for min lykke. Men hvorfor er du selv så sørgmodig? Tror du, at sir Richard endnu er vred på os? Du kender ham ikke rigtig, dertil er han alt for god og forstandig. Han må jo i morges have talt til dig om vor fremtid. Hvorfor siger du mig ikke noget om det?"

"Vor fremtid er der ikke mere at tale om," svarede jeg, "for han er højmodig nok til at gå ind på alt; men frygter De ikke for, at han selv lider derved, og bør vi ikke være fintfølende nok til at bekæmpe os selv og vente i ro? Jeg må tage til min moder for at

få hendes samtykke, men lov mig helligt, at De til min tilbagekomst kun vil tænke på at komme Dem."

"Jeg vil gøre alt, hvad de forlanger; men De tror, at sir Richard vil savne mig? Hvorfor skulle han det? Vi vil jo ikke forlade ham, og hans hele levemåde vil jo blive uforandret; vi vil begge to pleje ham og hygge om ham, og han vil for eftertiden have to børn, der kappes os at gøre ham lykkelig. Og nu har han jo tillige sin datter! De ved jo, at han har talt om sin datter, og jeg er vis på, at han tænker kun på hende. Han vil bringe hende med sig, og vi vil holde af hende. Jeg vil være hendes veninde, hendes tjenestepige, om hun forlanger det. Hvis hun ligner ham, så har vi jo en engel mere i huset. Er der noget sørgeligt og foruroligende deri?"

Jeg så, at Manuela hengav sig til sine sædvanlige tillidsfulde drømme, og jeg vovede ikke at tage hende bindet fra øjnene. Men hun følte, at der var noget tvungent i mine svar, og da sir Richard igen kom tilbage til os, rejste hun sig op og tog hans arm med denne indsmigrende ynde, der ligner kærlighed i den grad, at man godt kan tage fejl af den. Jeg vidste godt, at denne ynde var hende ejendommelig, selv når hun gav en ordre til Dolores, eller hun kælede for en kat. Den havde tusinde gange overrasket mig, og jeg havde sagt til mig selv, at hun måtte være uimodståelig, så meget mere som hun slet ikke syntes at vide, hvilken magt hun var i besiddelse af. Den måde, hvorpå hun bøjede sin pande for at erindre sir Richard om, at han havde glemt at give hende det faderlige kys, som han ellers plejede, bragte mig ud af mig selv. Hun mærkede det og blev uvis og forlegen. Det opbragte mig endnu mere, og jeg ville fjerne mig

for at lade dem alene, som om min skinsyge trængte til endnu flere påskud, end den allerede havde.

Sir Richard, der så, hvad der foregik i mig, holdt mig tilbage og bad mig tage plads mellem sig og Manuela. "Undskyld, doktor," sagde han, "men jeg vil ikke gerne gå, før jeg ved, hvad De mener om Deres patient. Er det bedre end i går eller er det mindre godt?"

"Ikke bedre," svarede jeg. "Hun trænger til hvile eller til adspredelse, jeg ved ikke rigtig hvilken af delene,"

"Måske trænger hun til forandret luft?"

"Måske."

"Hvad mener De selv, mit barn?"

"Jeg har det godt overalt," svarede hun, "når jeg blot kan være sammen med jer begge."

"Nej," sagde sir Richard, "De vil have det allerbedst, når De kan være alene med Deres mand. Han kan heller ikke tage fra Dem nu, for han må kurere Dem først, og jeg er bange for, at luften her ikke er Dem gavnlig. Jeg har tænkt på at rejse til Frankrig, til foden af Pyrenæerne, ganske nær ved doktorens fødested. Jeg har der i en fortryllende egn fundet et stort landsted, der er lige så vel indrettet som denne villa. Det er til min disposition, og jeg behøver kun at skrive nogle linjer, så er alt i orden. Vi kan flytte ind om otte dage. Hvad siger De til det?"

"Det er jo mageløst!" udbrød Manuela.

"Og De, doktor?"

Jeg kunne jo ikke være af anden mening, eftersom denne rejse bragte mig i nærheden af min familie.

"Godt!" sagde han, "så rejser vi om to dage, hvis Manuela ikke er alt for lidende."

"Jeg må absolut skrive lidt først," sagde sir Richard, "men nu spiser vi sammen alle tre, ikke sandt, doktor?"

"Spise sammen? Men hun har feber."

"Er De vis på det?" sagde Manuela og rakte mig sin puls. Den slog fuldkommen roligt, og det var sir Richards velgørende samtale, der var skyld i, at feberen pludselig var forsvundet.

Det var endnu et dolkestik for mig. Min lidenskab dræbte Manuela, og sir Richards velgørende venskab gengav hende livet.

Vort middagsmåltid var endog muntert, og bagefter kørte vi en smuk tur langs søen, der lå temmelig nær ved villaen. Luften var mild, og den nedgående sol kastede sin glans henover søen. Vognen rullede langsomt i det bløde sand, og sir Richard var åndrig og elskværdig som sædvanlig. Manuela lyttede til ham, og hun var selv langt mere meddelende, end hun plejede. Det var første gang, jeg forstod, hvorledes det var muligt at hendes underholdning kunne tiltale en så fintdannet ånd som sir Richards. Hvorfor var han aldrig blevet forelsket i hende? Og hvis han havde været det, som jeg var stivsindet nok til vedblivende at tro, hvorfor havde han da ikke giftet sig med hende?

Da Manuela havde snakket sig træt, faldt hun i søvn. Solen gik ned. Vognen kørte os tilbage til villaen, og Manuelas hoved hvilede på skulderen af sir Richard, der sad ved siden af hende på bagsædet. "Kære ven," sagde han til mig i den naturligste tone af verden, "jeg ser, at Manuela er faldet i søvn, og det trætter mig at bære på hendes hoved. Tjen mig i at bytte plads

med mig." Han løftede sagte hendes hoved i vejret og lod mig bytte plads med sig, men et øjeblik efter var hun vågen og begyndte at tale med samme livlighed som før, idet hun klyngede sig ind til mig. Jeg så, at feberen vendte tilbage.

Dagen efter håbede jeg, at jeg havde taget fejl, for hun var meget bedre om dagen, og om aftenen så rask, at vi besluttede os til at rejse næste dag. Hun havde selv pakket alt sit tøj ind og var beruset af glæde over at skulle rejse med sin kære lille mand og sin kære lille papa. Hun mente, at hun aldrig skulle skilles fra nogen af os, og jeg kom lykkeligvis ikke til at forstyrre hendes illusioner. Hun forekom mig så rask, at jeg troede hun ville være helbredet, når vi kom tilbage til Frankrig.

12

Vi indskibede os i Genua for at tage til Marseille. Aldrig så snart var vi taget ind på et hotel, førend sir Richard forlod os for at gå på posthuset. Mens middagsbordet blev dækket, var Manuela og jeg alene i en slet oplyst sal. Det var første gang vi var alene siden hin skæbnesvangre *tête-à-tête*, der blev afbrudt af sir Richard. Manuela kom hen til mig med åbne arme. "Hvor du er tilbageholden imod mig!" sagde hun; "du har ikke givet mig et kys og ikke sagt mig et kærligt ord under hele rejsen. Du elsker mig ikke og kommer aldrig til at elske mig så højt som han."

"Han," sagde jeg med et vredesudbrud, som jeg ikke kunne bekæmpe, "hvem taler De om? Om officeren i Pamplona, om musiklæreren eller sir Richard?"

Jeg holdt inde og blev selv forskrækket over min heftighed; hun var blevet ganske bleg, men hun smilede endnu.

"Hvor du er skinsyg!" udbrød hun; "sir Richard har aldrig ladet mig høre min fortid med så megen bitterhed."

"Så er det jo ham, De foretrækker! Det bliver alligevel nødvendigt, at De vælger imellem ham og mig, Manuela!"

"Vælge? Jeg skulle forlade denne engel, som har tilladt mig at elske Dem? Hvilken uretfærdighed og hvilken grusomhed!"

Jeg gjorde mig forgæves umage for at beherske mig, for ethvert af hendes ord opirrede mig på ny. Hun troede, at øjeblikket var kommet til at tage en bestemmelse om vor fremtid, og at hun ikke burde lade det gå forbi. Hun fremkaldte en debat, som ingen af os var i stand til at høre med rolighed,

og hun tvang mig til at erklære, at vi ville forlade sir Richard for bestandig.

"Lad gå," svarede hun, "når du vil det, følger jeg dig, og din vilje skal være min, eftersom jeg tilhører dig."

Hun kastede sig om min hals, men jeg følte, at hun blev svagere og svagere og vaklede i mine arme. Hun var sunket om, hvis jeg ikke havde holdt hende og båret hende hen i en lænestol. Et øjeblik var hun aldeles kold og stiv, og jeg frygtede for, at hun skulle dø mellem mine hænder.

Jeg ringede heftigt, og Dolores kom og hjalp mig at bringe hende til live. Hun smilede, da hun besvimede, og smilede, da hun igen kom til bevidsthed. Dolores så på mig med et bebrejdende blik; hun gættede uden tvivl, at jeg havde skændt på hende.

Manuela kom sig hurtigt, men hendes puls vedblev at være feberagtig. De få øjeblikke, hun havde tilbragt alene med mig, havde været nok til at ødelægge, hvad der i flere dage var opbygget. Hun bad os om ikke at sige noget til sir Richard – i den grad var hun bange for at gøre ham urolig. Hun anstrengte sig for, at han ikke skulle mærke noget, lod som om hun spiste med appetit, men var nødt til at forlade os midt under måltidet og foregav, at hun ikke kunne bekæmpe sin søvn.

Jeg troede hende ikke og var urolig. Det var sir Richard også. "Jeg beder Dem indstændigt," sagde jeg til ham, "ikke at tage bort fra denne by uden at tilkalde nogle af de første læger til en konsultation. Det ansvar, der hviler på mig er alt for tungt."

"Som De vil!" sagde han og rejste sig op; "jeg skal gå hen til min ven C.... og bede ham komme i morgen; gå De hen til et par af de andre."

Det gjorde jeg, men jeg var modfalden og sørgmodig, da jeg kom tilbage. Idet jeg ville gå ind i hotellet, følte jeg en hånd på min skulder: det var min ven Vianne, som jeg omfavnede med glad overraskelse. En forretning havde kaldt ham til Marseille, og han bestemte sig straks til at tage ind i samme hotel som jeg og fulgte mig op på mit værelse.

"Aha!" sagde han, da han så mig ved lys, "så tog jeg dog ikke fejl nede på gaden! Du har forandret dig meget, og du har haft modgang. Eller har du måske været syg? Sig mig alt! Din moder og din søster må ikke se dig igen med dette ansigt, de vil blive forskrækket."

"Ja, jeg skal sige dig alt, men lad mig først høre noget om dem. Du har ikke skrevet til mig i lang tid, og jeg ved ikke engang, om du har set dem for nylig. Korresponderer du endnu med min søster, og håber du endnu at få hendes hånd? Hvis du vidste, hvor jeg trænger til at se dig og hende lykkelige som en modvægt imod mine egne bekymringer."

"Din søster, din søster ..." svarede Vianne med en forunderlig betoning og så skarpt på mig; "din søster Jeanne mener du ..."

"Ja, hvad er der i vejen?" råbte jeg, "hvad er der sket med min søster? Tal dog! Du forskrækker mig!"

"Der er ingenting sket, Gud være lovet! Jeg troede, at du vidste ... men du ved altså ingenting. Nuvel, din søster kommer aldrig til at elske mig. Hun havde tilladt mig at skrive, men hun tog ikke engang imod mit første brev. Din moder sendte mig det uåbnet tilbage og bad mig om at tale med hende selv. Jeg gjorde det, og hun sagde mig et og andet, som hun har forbeholdt sig at sige dig senere."

"Hvad siger du? Har Jeanne virkelig taget en bestemmelse for sin fremtid?"

"Jeanne er en engel, og jeg er din bedste ven. Den forklaring må du lade dig nøje med indtil videre. Hun befinder sig vel og er smukkere end nogensinde. Din moder har det også godt og er et mageløst menneske. Sørg for, at du gør dig værdig til at have sådan en moder og søster, men jeg er meget bange for, at du har begået en eller anden galskab. Du siger, at du er ulykkelig; lad mig hurtigt høre, hvori denne ulykke består, men det er af højeste vigtighed, at du ikke skjuler noget for mig. Lover du mig det?"

"Jeg sværger dig til, at du skal høre alt."

Jeg fortalte ham nu indtil de mindste enkeltheder alt, hvad der var foregået mellem sir Richard, Manuela og mig. Han hørte meget opmærksomt på mig, og da jeg kom til den slutning, at Manuelas liv syntes mig truet, og det var min kærlighed, der ville lægge hende i graven, udbrød han:

"Det er nok, og det ventede jeg. Jeg har fulgt dig som ven og som læge: Lægen erklærer dig, at du skal bryde med Manuela, fordi dette forhold vil dræbe hende, og vennen foreskriver dig det samme, fordi din stilling ikke er holdbar. Denne spanierinde har elsket dig uden at reflektere over det, ligesom hun, da hun var seksten år, elskede den laps, der bortførte hende i Pamplona. Du bringer din livskraft til en syg, som ikke kan dele den uden at dø. Ved du, hvad du nu alene har at gøre? Du må tage bort på øjeblikket, vende tilbage til din moder og sige hende alt. Hun er en så overlegen ånd, at du ikke behøver at frygte for, at hun vil give dig et dårligt eller egoistisk råd; hun alene vil kunne overskære den gordiske knude, og hvad hun

befaler dig, må du finde dig i at gøre. Jeg tror, at hun vil forbyde dig at betro dig til din søster, for dine følelser for Manuela er ikke så rene, at hun vil kunne forstå dem, og du vil kun påføre hende en unødvendig sorg. Tag altså bort og vent ikke på Manuelas tilladelse, for du vil kun få den imod at gøre nye løfter, som du ikke kan holde. Rådfør dig heller ikke med sir Richard, der i denne sag dog spiller en temmelig mystisk rolle; men hold dig først og sidst til din moder. Posten går først herfra ved midnat, og du har tid nok til at pakke."

"Det råd er godt," svarede jeg, "men jeg har endnu ikke sagt dig, at der i morgen finder en konsultation sted af flere læger, og at jeg ikke kan unddrage mig at være med og meddele dem de symptomer, jeg har iagttaget."

"Det er i sin orden. Lad os så gå til sengs og se at være rigtig klartsynede i morgen. Så snart konsultationen er forbi, påtager jeg mig at ekspedere dig hjem til din fødeby."

I mit værelse stod der to senge. Vianne kastede sig på den nærmeste og sov ind straks. Jeg beundrede hans klare hoved og bestemte tankegang, og når jeg lyttede til hans regelmæssige åndedræt, kunne jeg ikke lade være at spørge mig selv, om han også nogensinde havde vidst, hvad kærlighed var, og om Jeannes afslag havde været en virkelig sorg for ham.

Sir Richard troede, at han under konsultationen ikke burde skjule for lægerne, at Manuela stod på nippet til at holde bryllup, og at hun havde en heftig lidenskab for sin forlovede. To af lægerne erklærede, at man burde påskynde brylluppet; de fire andre forsikrede, at det ville være hendes dødsdom. Man måtte netop fjerne hende fra hendes forlovede, adsprede hende og få hende til at glemme ham for enhver pris. "Hvis hun er

utrøstelig," sagde doktor C..., "vil hun dø om seks måneder; hvis hun gifter sig, vil hun være færdig om seks dage."

"Alt er nu forandret," sagde sir Richard, da vi var alene: "der er to chancer for at miste hende og en for at frelse hende; jeg håber, min ven, at De ikke betænker Dem."

"Jeg rejser på øjeblikket," svarede jeg.

"De vil opgive hende," udbrød han ivrigt, "og det for bestandig, selv om hun skulle komme sig?"

"I det tilfælde hverken kan eller bør jeg opgive hende. Jeg har givet hende mit ord, og hun alene kan give mig det tilbage."

"Ville De være af den mening, selv om Deres moder skulle give Dem et andet råd?"

"Min moder kan ikke råde mig til at svigte mit ord, selv om jeg har givet det letsindigt."

"Et løfte, der ville have forårsaget den elskede genstands død, må betragtes som en nullitet, når man erfarer, hvilke følger det kunne drage efter sig."

"Det er alt sammen kun hypoteser. De har selv antaget, at hun kunne komme sig fuldstændig."

"Det er meget rigtigt, men der er endnu et tilfælde muligt, og det er, at Manuela, efter at være kommet sig, selv kunne begære sin frihed."

"Det må jeg da finde mig i," svarede jeg, idet jeg sagde ham farvel. Det forekom mig, at han var fuldstændig demaskeret. Han elskede endnu stadig Manuela, og han elskede hende måske højere end nogensinde, for han ville jo kæmpe både med mig og med døden om hende.

Jeg vaklede endnu, da Vianne kom for at ledsage mig til diligencen. "Hvem ved," sagde jeg til ham, "om sorgen over min

afrejse og forundringen over ikke at høre noget fra mig, kan for Manuela fremkalde en dødbringende krisis. Hun vil tænke om mig, at jeg forråder og forlader hende."

"Sir Richard vil nok berolige hende."

"Sir Richard tænker kun på sig selv."

"Det glæder mig, at du er kommet til den erkendelse. Lad det blive ved det og kom."

"Er det også rigtigt? Siden den stakkels piges eksistens dog står på spil, hvorfor skal jeg da overlade det til en anden både at opofre sig og at tage lønnen?"

"Kom, eller jeg vil aldrig mere se dig i mit liv!" råbte Vianne, idet han drog mig med sig. "Jeg kan ikke udstå sådan en fejhed. Hvis det skal være kærlighed, så ligger der en egoistisk og brutal følelse bagved, som jeg ikke ønsker at gøre bekendtskab med."

Jeg satte mig op i diligencen. Selv måtte han endnu blive et par dage i Marseille og lovede mig derfor flittigt at spørge til Manuelas befindende og underrette mig om det. Jeg havde præsenteret ham for sir Richard, der havde taget meget venligt imod ham og anmodet ham om at komme igen.

Min moder ventede mig, uagtet jeg ikke havde underrettet hende om, at jeg kom så hurtigt. Hun havde korresponderet med sir Richard, og jeg mærkede snart, at hun efter en stor målestok kendte mit hjertes hemmelighed. "Eftersom du ikke har haft mod til at skrive mig alt dette til, så må der være noget mere alvorligt mellem dig og denne spanierinde. Det har jeg bestandig frygtet, og dine forstyrrede miner siger mig, at jeg ikke har pint mig med uret. – Ved du i det mindste, hvem hun er?"

"Det er en datter af Antonio Perez. Men hvorfra ved du dog alt dette? Sir Richard må jo uden mit vidende have tilskrevet dig hele bøger, og hvem har givet ham ret til at komme mig i forkøbet, da jeg dog helst selv ville tilstå dig det hele?"

"Jeg skal om et par dage tale mere med dig om den ting."

"Du venter vel et nyt brev fra sir Richard?"

"Måske. – Hav tillid til mig! Jeg venter din søster, der er gået ud at spadsere; hun vil blive meget overrasket. Jeg behøver vel ikke at sige dig, at hun ikke kender det mindste til disse historier, og at du ikke må lade et ord falde om det til hende."

Jeanne kom, og jeg havde aldrig set hende så smuk, så kraftig og så lykkelig over at se mig. Hvilken kontrast mellem hende og den feberagtige Manuela. Hvilken ro i hendes hele væsen, hvilken renhed og forstandighed i hendes blik og hvilken frejdighed og uskyldighed i hendes smil!

"Min Gud," udbrød jeg, "hvor du er blevet smuk og stærk! Musikken er en god doktor, kan jeg mærke."

"Det er ikke musikken," svarede hun og omfavnede moder, "men det er hende her, der har gjort dette mirakel! Man visner, når man ikke er hos hende, og jeg kan se på dig, stakkel! at du trænger til at komme tilbage til arnen. Hvorledes har din fortræffelige mæcen det?"

"Mener du sir Richard? Ja, det er sandt, ham kender du jo nu meget godt."

"Ja, naturligvis! Han har besøgt os to gange på rejsen til Bordeaux, og da han rejste tilbage; den sidste gang var han hele tre dage hos os."

"Virkelig? Og det har mama slet ikke fortalt mig! Du holder vel meget af ham?"

"Ja, meget, for han elsker dig, og han er så god! Fortæl os noget om ham og om … den unge señora."

"Hvilken señora?" spurgte jeg og så forbavset hen til min moder.

"Sir Richard," sagde denne i en rolig tone, "har fortalt os en hel del om sin husstand. Når man har hjertet åbent for hinanden, kan man på tre dage komme til at høre meget. Han har betroet os, at han har en adoptivdatter hos sig, der ikke er hans kone, som man formoder, med hvem han har i sinde at gifte sig med for at give hende et bevis på sin agtelse. Han har fortalt mig den unge piges historie, og den interesserede mig, fordi jeg har kendt hendes fader, rigtignok ikke fra den smukkeste side. Men det forhindrer jo ikke, at datteren kan være en meget respektabel person."

"Jeg er vis på, at hun er nydelig!" udbrød Jeanne. "Sir Richard kan ikke andet end gøre et godt valg. Du kender hende jo, så fortæl os noget om hende."

"Det kan umuligt interessere," svarede jeg, "lad os hellere tale om dig! Hvorledes går det med din musik, har du gjort gode fremskridt?" Da jeg mærkede, at hun igen ville føre samtalen hen på Manuela, tilføjede jeg: "spil os et lille stykke. Jeg tørster formelig efter musik – det er så længe siden, at jeg har hørt noget godt."

"Når jeg skal være ærlig," svarede hun, "så er det hele otte dage siden, at jeg har åbnet mit klaver – ikke siden jeg sidst spillede for sir Richard."

"Han har gjort dig ked af musik?"

"Nej, tværtimod, men det går vel med musik som med alt andet, at man har godt af at holde pauser …"

"Og nu skal hun sørge for middagsmaden. Gå, Jeanne, for der en ingen tid at spilde, hvis du skal opvarte din broder med hans yndlingsretter!"

Jeanne gik leende ud af stuen.

"Hvor hun er forvandlet!" sagde jeg til moder. "Hvilket liv og hvilken munterhed! Jeg kender hende jo ikke mere igen. Har hun rent aflagt sine drømmerier og sine anfald af melankoli?"

"Det har tabt sig lidt efter lidt."

"Nej, det må være gået meget hurtigt! Skriver det sig ikke også fra sir Richards besøg?"

"Hvad mener du?" spurgte moder og så skarpt på mig.

"Sig mig, om Jeanne elsker nogen."

"Hvor kommer du på det?"

"Jeg har talt med Vianne. Han har opgivet hende og vil ikke sige mig hvorfor. Han har tværtimod sagt, at jeg skal høre det af dig, og det venter jeg på."

"Så vent! Hvis der i min fromme datters hjerte var en eller anden hemmelighed, så ville jeg dog ikke sige dig den, førend jeg havde overbevist mig om, at også dit hjerte var rent nok til at høre den."

"Du har ikke længere tillid til mig, og du tvivler? Jeg troede, at jeg her skulle finde balsam for mit sår og i stedet føler jeg mig kun endnu mere uvis og forvirret."

"Mit stakkels barn," sagde moder og trykkede mit hoved til sit bryst. "Når jeg tænker på, hvor du kunne have været lykkelig, hvis du ikke havde fået denne lidenskab for en ubekendt! Men måske er det hele ikke så alvorligt, som vi tror. Jeg vil være tålmodig og skjule min bekymring for Jeanne."

"Du har altid holdt mere af hende end mig," sagde jeg; "tilstå det kun, for jeg er ikke skinsyg på hende."

Vi spiste muntert til middag og var lykkelige med hinanden; jeg fik de retter, som jeg i min barndom holdt mest af; Jeanne var munter og kærlig, og moder ubeskrivelig elskværdig. Jeanne skænkede for mig af vor egen drue, som jeg foretrak for alle andre, og hun blev ved at skænke, som om hun lagde an på at få mig til at drikke for meget. Jeg glemte for et øjeblik al min sørgelige omflakken og indbildte mig, at jeg endnu kun var tolv år.

Efter bordet gav Jeanne efter for mine bønner og satte sig til klaveret. Hun spillede henrivende, og jeg sank hen i lykkelige drømmerier, og det forekom mig om aftenen, da jeg trådte ind i mit værelse, at jeg var fuldkommen helbredet.

Dagen efter måtte jeg skrifte for min moder.

Hun hørte endnu omhyggeligere på min fortælling end Vianne, for hun afbrød mig med spørgsmål på spørgsmål og gik i den grad ind i alle enkeltheder, at hun måtte se mig som i et spejl. Alligevel ville hun ikke udtale sig endnu og nægtede på det bestemteste at anstille nogen betragtning. Hun skjulte ikke for mig, at hun, for ret at kende situationen til bunds, endnu ventede på et brev fra sir Richard.

13

Ventetiden gik hen med besøg og spadsereture. Jeanne, der altid tidligere havde været optaget af sit arbejde, fandt nu fornøjelse i at gå ud med mig og interesserede sig for alt. Vi passiarede sammen, og jeg overraskedes over hendes udstrakte kundskaber.

Denne stumme sjæl, der så længe kun havde fundet sit udtryk i musikken, syntes nu at have fået mod til at åbenbare sig i ordet.

Hun så ikke alt i det skønneste lys, men hvad der var mørkt og sort, belyste hun med sin godheds og overbærenheds stråler.

Jeg var både rørt og henrykt over hende. Jeg talte om det med moder, og jeg begyndte at finde det forståeligt, at en kvinde som Jeanne ikke havde fundet nogen, som hun kunne elske. Selv min kære Vianne forekom mig at stå dybt under hende, og jeg vovede ikke længere at tale hans sag.

"Det kommer af, at du aldrig har forstået, hvad der boede i Jeanne," svarede moder, "men jeg anede det og læste i hendes sjæl som i en opslået bog. Hun har været længe om at finde sin vej, for hun frygter alt, hvad der er middelmådigt, og vil aldrig kunne forsone sig med det. Denne musik, som hun nu elsker så lidenskabeligt, tog hun fat på med skælven. På en gang ærgerrig og beskeden frygtede hun for aldrig at nå idealet. I sin frygtsomhed tvivlede hun længe om sig selv. Der måtte andres beundring til for at berolige hende, og jeg tør sige, at sir Richards var nødvendig for at give hende den tilbørlige sikkerhed. Hendes eneste opgave er bestandig at finde det rette

udtryk for sine musikalske tanker. Når hun endnu en gang imellem kan gå tavs og drømmende omkring, så er det kun, når hendes muse besøger hende. Når hun har fundet udtryk for sine begejstrede drømmerier, er hun ligesom genfødt, hun åbner sig som en blomst og er lykkelig. Jeg har i min uvidenhed behøvet ikke så lidt tid for at komme på det rene med alt dette. Endelig er det lykkedes mig."

Jeg fik et brev fra Vianne. Manuela var rolig, og min afrejse havde ikke medført nogen krise, for sir Richard havde sagt hende, at jeg naturligvis havde været utålmodig efter at få min moders samtykke. Hun var taget med ham til Montpellier, hvor de agtede at opholde sig nogle dage, inden de flyttede ind i deres nye bolig.

"Sir Richard," skrev Vianne, "har givet mig det hverv at skaffe dem deres tidligere lejlighed i Montpellier, og der vil jeg oftere få lejlighed til at se dem. Når jeg ser dig igen, vil jeg kunne tale med mere erfaring om det punkt, der ligger dig på hjertet."

Moder fik også et brev fra sir Richard, hvilket hun imidlertid ikke viste mig. Hun sagde blot, at den syge havde befundet sig vel på rejsen til Montpellier, og at de ville opholde sig der nogle dage, inden de rykkede os nærmere. Sir Richard havde tilføjet, at det var lykkedes ham at berolige Manuela med hensyn til mig, da han var overtydet om, at jeg ikke ville bryde mit ord.

"Sir Richard mener altså," sagde hun, "at hvis Manuela kommer sig, skal hun være din hustru."

Jeg følte mig ophidset mod sir Richard og svarede, at det ikke var hans beslutning, men min egen, og at jeg ikke kunne begribe, at min moder trængte til at høre en fremmeds mening, når talen var om at opfylde en pligt.

"Du dadler mig," sagde min moder med et stolt og fint smil, som jeg godt kendte hos hende, og som forjog enhver mistanke. "Du vil nok få at se, at du senere giver mig ret. For øjeblikket har jeg slet ingen ting sagt, jeg har kun meddelt dig sir Richards mening, men ikke sagt dig min egen."

"Men det er den og kun den, jeg ønsker at høre."

"Så er den her i få ord: Alt afhænger af sir Richards opførsel. Jeg er overbevist om, at han vil vise sig fuldkommen uinteresseret, og at det vil bero på Manuelas sundhed, hvilken beslutning han fatter. Du har sat denne unge persons tilværelse på spil, og det er ham, der må afgøre, om din nærværelse kan gavne eller skade hende. Beflit dig derfor på at være rolig. Jeg for min del har besluttet hellere med resignation at finde mig i, hvad der vil ske, end at du skal have noget at bebrejde dig."

Jeg beundrede moders retsindighed, for det var mig let at indse, i hvilken grad hun misbilligede mit valg.

Mine nerver blev rolige. Det stille og rolige familieliv gjorde mig godt, og billedet af Manuela trængtes mere og mere tilbage. Jeg mente, at hvis hun uden indsigelse fandt sig i, at jeg blev borte, så var det et tegn på, at hun foretrak sir Richard. Kort sagt, for hver time, der gik, blev båndet mellem os løsere, og jeg tænkte ikke uden skræk på, at det øjeblik kunne komme, da hun igen kunne ønske at se mig. Tusinde gange hellere ville jeg høre, at hun havde foretrukket sin gamle ven og beskytter, for jeg erkendte, at jeg havde båret mig ad som et barn, og at jeg havde fortjent den straf, jeg allerede havde fået.

I den ånd skrev jeg altså til min ven Vianne og bebrejdede ham, at han ikke havde ladet høre fra sig, siden han første gang skrev. Jeg fik følgende svar:

"Jeg ser Manuela hver dag, og jeg kan forsikre dig, at hun kommer sig. Du ved, at jeg havde en ganske anden mening om hendes egentlige tilstand end de herrer læger i Marseille. De nervøse onder har det fortrædelige privilegium, at de så nøjagtigt kan efterligne alle andre organiske lidelser, så at selv de dygtigste praktikere kan tage fejl. Señora Perez' tilstand er for mig interessant, og da jeg er den eneste, der har haft en god tro til hendes helbredelse, har sir Richard bedt mig om at tage hende fuldstændig i kur. Jeg har vovet at gøre det modsatte af, hvad der tidligere er blevet hende foreskrevet. Jeg har tilrådet hende så megen bevægelse som muligt og har intet imod, at hun indenfor en vis grænse udsætter sig for sindsbevægelser, som man tidligere så strengt ville holde hende fri for. Hun har været i teatret og har befundet sig vel derved. Sandsynligvis vil hun komme sig, ja, jeg ville sige: hun vil ganske sikkert komme sig, hvis man i det hele taget kan tale med nogen sikkerhed om fremtiden. Vær derfor ikke bange, din kærlighed har ikke givet hende døden!

Jeg håber imidlertid, at denne helbredelse, som du frygter lige så meget, som du ønsker den, ikke skal have nogen skadelig indflydelse på din fremtid. Odalisken har ikke været så forelsket i dig, som du har troet. Jeg mener, at hun i virkeligheden kun elsker sir Richard, hvad der taler mere for hendes følelse end for hendes forstand. Vil han gifte sig med hende? – Jeg ved det ikke, men jeg begynder at tvivle, for han er ikke længere i den alder, at han lader sig rive hen af nogen lidenskab. Hvorledes

løsningen end vil blive, så vedkommer den lykkeligvis kun dem, og vi kan holde os udenfor.

Min varmeste og ærbødigste hilsen til din moder og søster."

Efter dette brev følte jeg mig mere fri og lykkelig end nogensinde. Ligesom man må have rejst ikke så lidt for ret at vurdere sit eget fædreland, således må man også have lidt og gennemgået noget for ret at sætte pris på tilværelsen. Jeg elskede min moder, min søster og mit fædreland, således som jeg aldrig havde elsket dem, og, under forudsætning af, at jeg snart for bestandig skulle skilles fra sir Richard, tænkte jeg på at etablere mig i Pau. En af de talrige læger var rejst bort, en anden var død, en tredje var syg, og jeg betænkte mig ikke på straks at gøre forsøget. Moder havde tidligere kun set få folk hos sig, men min søsters talent udvidede bestandig deres omgangskreds, og der vistes dem overalt den sympati og højagtelse, som de fortjente.

Jeg var meget heldig med min første kur, og hvad der hjalp mig yderligere var, at jeg hos sir Richard havde lært så meget engelsk, at et par af de engelske familier i Pau straks søgte mig og anbefalede mig til andre.

Tre måneder var således forløbet, og endnu var situationen uforandret. Sir Richard, der stadig opholdt sig i Montpellier, skrev ofte til min moder, og deraf vidste jeg, at Manuelas helbred hele tiden bedredes. For resten var der aldrig et eneste ord fra Manuela til mig i hans breve, men hun afslog hårdnakket at vise mig dem, og når jeg trængte ind på hende, sagde hun blot: "Montpellier er ikke så langt borte, du kan jo

selv tage derhen og forhøre dig." Vidste hun, at det var det, som jeg frygtede allermest?

14

En dag spadserede vi i slotshaven i Pau, der er et af de interessanteste steder i Frankrig. Pludselig viste hun mig et ungt fruentimmer, en slags spøgelse, der sad på en bænk og stirrede stift hen for sig ved siden af en gammel kone, der så kummerfuld ud, som om hun ikke havde mere at vente af denne verden. "Er det ikke," spurgte jeg, "frøken C..., der var i samme opdragelsesanstalt som du, og som senere gik fra forstanden?"

"Jo, desværre!" svarede hun. "Du ser, hvorledes hun har det! Lad os lade, som vi ikke ser dem, for de ville flygte på øjeblikket, hvis vi talte til dem."

"Ved man endnu ikke, hvorfor hun gik fra forstanden?"

"Jo, det var af kærestesorg. Hun havde kastet sin tilbøjelighed på et ungt menneske, der ikke anede det og aldrig havde tænkt på hende. Den dag, da han giftede sig, faldt hun hen i en mørk melankoli, der lidt efter lidt gik over til en fuldstændig sindsforvirring. Lægerne siger, at det samme var indtrådt, selv om der ikke havde været denne ydre foranledning. Hvad mener du om det?"

"Da jeg ikke har kendt hende, kan jeg ikke have nogen mening."

"Tror du da virkelig, at man kan gå fra forstanden på grund af kærlighed, som ingen aner eller deler?"

"Ja, når hovedet er skrøbeligt i forvejen; en uren fantasi er da nok til at fremkalde katastrofen."

Til min store forundring begyndte Jeanne nu selv for første gang i sit liv at tale til mig om sine anskuelser af kærligheden.

"Der er kun få ting i mit liv," sagde hun, "der har gjort et så dybt indtryk på mig, som den stakkels Louises sørgelige historie. Jeg stod i et venskabeligt forhold til hende, og hun havde betroet mig, uden at jeg tillagde det nogen større vigtighed, sin tilbøjelighed for Louvet. Du kender ham og ved, at han var dengang en meget ubetydelig person, og nu er han en lille tyk grimrian og et fuldstændigt nul. Da jeg så, at Louise begyndte at blive sindsforvirret, og fik årsagen at vide, kom jeg til at anstille betragtninger, der vel ikke egnede sig for min alder. Jeg var dengang femten år, og Louise en del ældre. Mama må kunne huske det, for jeg fortalte hende alt, hvad der dengang beskæftigede mine tanker."

"Jeg husker meget godt," svarede moder i en rolig tone, "at du dengang betragtede kærligheden som en sjælssygdom, og at du var så dødelig angst for den, at du ville være nonne for at blive fri for den. Jeg måtte gøre mig megen umage for at få dig til at indse, at man kunne lige så godt sikre sig imod dette onde, som imod andre sygdomme, der afværges ved forsigtighed og en sund hygiejnisk levemåde."

En fattig kone, der gik omkring og solgte dukker af gibs eller sukker til børn, kom i dette øjeblik forbi. Hun rakte hånden ud for at bede om en almisse. Jeanne gav hende nogle småpenge og bemærkede i det samme mellem hendes sager en lille Amor i en rosenrød tunika med en fakkel i hånden; hun spurgte leende, om det var en Amor eller en Hymen. "Det er dem begge to," svarede den gamle og rakte hende den. "Tag den, min smukke frøken, den vil bringe Dem lykke."

"Tak, jeg tager den!" sagde hun og stak den i sin lomme, hvor hun straks efter glemte den, for vi mødte adskillige af vore venner, der talte med os og fulgte os på vejen.

Men kapitlet om Amor, der ved et tilfælde var blevet afbrudt, blev lige så tilfældigt optaget på ny, da vi havde spist til middag. Jeanne søgte efter en nøgle i sin lomme og fandt den lille Amor, som hun satte ovenpå en appelsin. "Her ser du," sagde hun i en lystig tone, "Amor, der tyranniserer hele jordkloden!"

"Og du bliver ved," sagde jeg, "at foragte ham dybt?"

"Man må ikke foragte," svarede hun, "hvad der engang har indjaget os frygt; men man dømmer, og jeg har stor lyst til at gøre kort proces med den lille gud, og nu skal jeg skille ham af med vingerne, for at han ikke skal holde flere for nar for eftertiden."

Hun gjorde, som hun sagde, og jeg kunne ikke bare mig for at spørge hende, hvorfor hun da ikke havde ægtet Vianne, der tænkte ganske som hun.

"Kan man da ægte alle dem, som man deler mening med? Er du, der taler, ikke også af samme mening?"

"Nej, jeg gør ikke denne subtile forskel på kærlighed og ømhed."

"Du tror altså, at kærligheden kan være øm?"

"Ja, og opofrende."

"Men tror du da også, at ømheden kan være voldsom og lidenskabelig?"

"Du er en slem kasuist, og du sætter mig i forlegenhed."

"Jeg er kun logisk. Jeg har tænkt over, hvad det er, der gør lykkelig, og jeg har fundet, at det består i at gøre andre lykkelige. Jeg har da lavet mig en lille moral for mig selv, og den

lyder således: *'Gør andre så lykkelige, som du er i stand til!'* Det er både simpelt og kortfattet, og siden jeg har vænnet mig til at overføre min teori på alt, hvad jeg foretager mig, har jeg lagt mærke til en ting, og det er, at jeg er meget lykkelig, og at det ikke står i nogens magt at berøve mig min lykke. Hvad enten jeg derfor bestemmer til at gifte mig eller ikke, skal den herre, som engang vil elske mig, nok lade være at gøre mig en grundet bebrejdelse eller påføre mig en sorg, som jeg ikke kunne tilgive ham."

"Du arrangerer ægteskabet efter dit eget hoved; men erfaringen viser, at du har uret. Det er netop fordi at alle ægteskaber er mere eller mindre ulykkelige, at man må bringe så megen kærlighed som muligt ind i dem."

"Som modvægt? Nej det er et falsk ræsonnement! Kærligheden, således som du opfatter den, er den væsentlige grund til al denne ulykke. Fra den skriver sig herskesyge, skinsyge og i følge med den bitterhed, vrede og uretfærdighed."

"Men nu gør du jo også kort proces med mig! Ved du, hvorledes jeg opfatter kærligheden? Så vidt jeg ved, har jeg aldrig fortalt dig det."

Jeg vendte mig om til moder og spurgte hende med et blik, om Jeanne kendte noget til min historie og ville hentyde til den. Moders blik svarede mig, at Jeanne ingenting vidste, og at hun kun ræsonnerede således af lyst til at ræsonnere.

"Du må dog indrømme," fortsatte jeg, "at der er to slags kærlighed: En, der er ejendommelig for de store sjæle, og som er ædel og ophøjet – det er den, du tænker på – og en anden, der findes hos de svage karakterer og simple og udannede naturer. Den sidste vil jeg ikke have noget at gøre med, men jeg

er hverken stærk eller ophøjet nok til ikke at have overbærelse og medlidenhed med dem, som blive et bytte for den. Jeg forstår derimod godt, at du i din retfærdige stolthed har lov til at foragte den."

"Du gør nar af mig," bemærkede Jeanne, "men det skal være dig tilladt."

"Han gør ikke nar," sagde moder, "men han indser, at du kun vil give dit hjerte til den, der har en lige så ophøjet forestilling om kærligheden som du selv?"

"Vianne var altså ikke sådan en natur?"

"Nej," svarede Jeanne, "hr. Vianne har udmærkede principper, men han jager al ømhed og inderlighed bort og har kun agtelse for pligten."

"Det vil han give sig mine af; men han er ikke så stærk, som han lader, og jeg er vis på, at han elskede dig af hjertet."

"Hvad kalder du at elske af hjertet?"

"At ære og elske. Er det ikke rigtigt?"

"Det er ikke så galt! Nu vel! Hr. Vianne kan ære, men han kan ikke elske! Du sætter altså megen pris på, at jeg skulle blive fru Vianne?"

"Ja, for så ville du blive hos os. Hvem ved, hvor din entusiasme og din teori ellers kan føre dig hen."

"Aldrig langt fra hende," svarede Jeanne og pegede på moder. "Nej, aldrig."

"Ja, det er godt nok; men moder vil følge dig, hvorhen det skal være, mens jeg, der er lænkebundet af min stilling, er nødt til at blive her. Hvad skulle der så blive af mig, hvis jeg måtte savne jer to?"

"Da har du dog forladt os for at flakke omkring i verden. Dengang var vi dig altså ikke så nødvendige."

"Det var en dumhed, at jeg forlod jer. Jeg har måttet bøde for det, og nu bliver jeg hos jer for bestandig."

"Tør du sværge," sagde Jeanne og så stift på mig, "sværg!"

"Det sværger jeg!" råbte jeg, "I har forhekset mig og bragt mig til at glemme alt udenfor jer. Det går derfor mig ligesom dig, Jeanne. Jeg vil heller ikke vide noget af kærlighed eller ægteskab, hvis disse tyranner vil skille os fra hinanden. Hør, lån mig denne lille vingede gud. Jeg vil sværge på hans hoved, at jeg ikke vil bøje mig for hans tyranni, og hvis han vil søge at fjerne mig fra jer, så se her, hvorledes jeg vil behandle ham."

Jeg knuste ham til støv under en karaffel.

Jeanne rejste sig, og hun og moder så på hinanden med et besynderligt blik. "Hvad er der?" spurgte jeg. "Intet!" svarede moder. "Jeanne husker på, at hun har glemt at skrive et brev, men det er tidsnok endnu. Kom du ind i dagligstuen, for jeg har noget at sige dig." – Hun kaldte på tjenestepigen og sagde til hende, at hvis der skulle komme nogen, så var der slet ingen hjemme.

"Øjeblikket er kommet," sagde moder, da vi var alene. "Du har netop taget et alvorligt skridt, som Jeanne ikke har forstået: Du har tilintetgjort Manuela."

"Ja, jeg har selv tænkt på det, idet jeg knuste denne lille, forføriske gud, som nær havde ødelagt mig. Hvis Manuela nogensinde forlanger, at jeg skal holde mit ord til hende, så vil jeg følge sir Richards eksempel og sige til hende, at min søster ikke tillader mig at gifte mig, men jeg vil sværge hende til, at jeg aldrig vil ægte nogen anden."

"Du har altså aldrig elsket den stakkels pige?"

"Jeg har elsket hende, som sir Richard har elsket hende: Jeg har tragtet efter at besidde hende; hun kastede sig i mine arme, og jeg nøjedes med at kysse hendes pande og hendes hænder. Du ved, at jeg taler sandhed."

"Men selv om jeg vil gå ind på det, så har sir Richard altid bekæmpet sin sanselighed, men du bukkede under for din."

"Jeg er også otte og tyve år. Vist er det imidlertid, at jeg har haft uret imod Manuela, og at jeg føler nu, at jeg aldrig vil kunne gøre hende lykkelig."

Moder tav et øjeblik; derpå sagde hun: "Men hvis jeg nu siger dig, at hun er helbredet, og at hun venter dig?"

"Skulle det være muligt? Skjul intet for mig!"

"Hvis sir Richard nu opfordrer dig til at holde dit ord?"

"Så vil jeg svare ham, at han har mere at gøre godt igen end jeg, eftersom han har tilladt, at Manuela gik for hans kone."

"Men hvis nu også jeg siger dig, at du efter min mening er bundet ved din ære?"

"Du? Hvis du siger det, så rejser jeg på øjeblikket, men med døden i hjertet. Din agtelse vil jeg ikke tabe, og selv om det skulle koste mig …"

Jeg brast i gråd. Moder sluttede mig i sine arme. "Jeg er tilfreds med dig," sagde hun, "og forlanger Gud ske lov ikke sådant et offer. Manuela er uden fare, og sir Richard – gifter sig med hende."

"Hurra!" råbte jeg og sprang omkring som en ung hest, der har fået sin frihed. "Det er smukt af ham! Jeg begynder igen at holde af ham."

Min glæde var så naiv, at moder ikke kunne bare sig for at le af den. "Tilgiver du mig," sagde hun, "at jeg ikke tidligere har meddelt dig dette resultat, som jeg dog godt havde forudset? For fjorten dage siden vidste jeg det, men jeg ville være vis på, at du var grundigt kureret for din kærlighed."

"Men sig mig," spurgte jeg noget frygtsomt, "hvorledes skal jeg bære mig ad over for sir Richard? Forlanger han, at jeg skal tage mit ord tilbage?"

"Nej, du har det allerede. Disse forklaringer er alt for pinlige; jeg har derfor forlangt, at man skulle opgive dem aldeles både mundtligt og skriftligt. Jeg skal være mellemhandlerske, og deri kan der ikke være noget sårende for nogen af parterne. Jeg har altså den fornødne fuldmagt fra sir Richard, og jeg spørger dig derfor i hans navn, om du med fornøjelse ville se ham gifte sig med Manuela?"

"Ja, ganske sikkert! Sig ham hurtigt, at jeg beder ham tusinde gange om forladelse, fordi jeg har bragt denne forstyrrelse i hans liv, og sig ham, at jeg aldrig mere vil gense Manuela."

"Det løfte forlanger han ikke. Så vidt har jeg opfattet ham, kender han ikke til skinsyge."

"Så elsker han hende ikke! Sig mig, elskede han hende dengang, da jeg var lige ved at tage hende fra ham?"

"Han elskede hende, og han elsker hende, men ikke som en ung entusiast, og endnu mindre som en gammel og skinsyg libertiner. Jeg tror, at han har valgt den bedre del, for han har en sand og inderlig hengivenhed for sin myndling, og hvis der blander sig deri en smule kærlighed, så vidner hans opførsel mod hende og dig, efter at han havde set sig forrådt, endnu mere om hans overlegne og ualmindelige karakter."

"Ja, jeg har i grunden altid beundret ham; men i hele denne roman hører man intet om hans datters hemmelighedsfulde person. Kender du hende?"

"Hende kan vi tale om senere. Lad os nu holde os til vort eget. Du er altså fast bestemt på ikke at forlade os?"

"Ja. Med mindre Jeanne skulle gifte sig, og jeg ikke var så heldig at finde nåde for hendes mands øjne."

"Er du i den grad skinsyg fra fødslen, at din søsters mand allerede er dig ubehagelig?"

"Jeg tror ikke, at jeg er skinsyg fra fødslen; men jeg er så tidligt blevet skuffet. Denne Manuela, som jeg sværmede for, allerede da jeg gik i skole, har efterladt en stor bitterhed i min sjæl. Nu, da fortryllelsen er brudt, vil jeg søge at forbedre mig, og jeg indestår dig for, at jeg vil gøre alt for at blive en god ven af min svoger."

"Ja, hvor vil du tage den svoger fra efter alt, hvad du og din søster har aftalt, dengang I slog den lille Amor i stykker."

"Var det alvorligt ment af Jeanne? Elsker hun virkelig ikke nogen?"

"Hvis hun elskede nogen anden end os, så vidste du det, for ingen kan være mere oprigtig end hun; men ville du også være i stand til at høre, at hun havde gjort et valg?"

"Jo, selv om der endnu er nogen egoisme tilbage hos mig, så lover jeg dig at bekæmpe denne stygge følelse, hvis jeg bliver sat på en sådan prøve; men tænk dig dog, hvor lykkelige vi kunne være med hinanden, hvis en fremmed ikke stillede sig imellem os."

"Og du kunne tåle, at Jeanne skulle opofre sig for os og for vor skyld opgive at blive moder? Det vil jeg ikke kunne finde mig i,

og jeg håber at gifte hende bort. Det kan måske være vanskeligt nok, men med nogen tid, eftertanke og tålmodighed … Hør, nu spiller hun derinde! Hvilken en følelse der er i hendes spil! Kan du tænke dig, at en så skøn og, følelsesfuld sjæl skulle være fordømt til at leve alene? Men det er ikke værd at tænke på sligt. Det må være nok for dig at vide, at det spørgsmål foreligger ikke endnu. Gå nu hen på din café og læs dine aftenaviser og kom igen ligesom sædvanlig."

"Jeg bryder mig ikke om aviserne og vil hellere blive hjemme."

"Vist ikke! Du har godt af at få lidt frisk luft inden middagsbordet, og vi har vore husholdningssager at tænke på. Gå nu!"

Jeg havde ingen lyst til at gå ud, men der var en patient, jeg skulle se til, og jeg gik derfor bort som sædvanlig; kun gik jeg ikke hen i caféen og kom tidligere hjem end jeg plejede.

Vort hus lå, som jeg allerede tidligere har sagt, halvt i byen og halvt på landet. Længst ude i forstaden og midt imellem haverne lå det på et punkt, hvorfra man kunne overse hele Pyrenæer-kæden. Det havde to udgange, en til byen og en anden til markerne, som en lille sti, der var vanskelig nok at passere, førte op til. Denne aften gik jeg imod sædvane ad bjergstien, da jeg frygtede for at komme alt for tidligt hjem og genere moder i hendes huslige forretninger.

Aftenen var meget mørk; idet jeg nærmede mig den lille dør, så jeg en mand komme ud af den og gå et par skridt hen imod mig; men han vendte pludselig om, ilede hurtigt af sted i den modsatte retning og forsvandt i mørket. Jeg skyndte mig og fandt døren, der ellers altid er lukket om aftenen, på klem. Jeg gik ind i haven og traf der Jeanne, der gik langsomt og ligesom

fortabt i sine drømmerier op og ned i gangen. "Hvem var det, der gik bort?" spurgte jeg.

"Jeg ved det ikke; jeg har ikke lagt mærke til nogen."

"Så må du have været meget beskæftiget med dig selv, for der må være gået en mand lige forbi dig. Haven er ikke så stor, at du ikke skulle have set ham. Han gik lige i dette øjeblik."

"Mødte du ham? Var det gartneren?"

"Jeg så ham ikke rigtigt, men han så ikke ud som nogen gartner. For resten husker jeg nu, at gartneren, som kommer her og ser til haven engang imellem, bor slet ikke til den side, og han ville da heller ikke have ladet døren stå åben efter sig."

"Hvis han har glemt at lukke døren, så lad os gøre det," sagde Jeanne roligt.

Hun var for resten tankefuld og ligegyldig for hvad der foregik omkring hende, hvad der foruroligede mig. Kunne jeg formode, at hun havde en hemmelighed for moder, eller at moder havde ført mig bag lyset? Jeg vovede ikke at tale om denne begivenhed og ventede til næste morgen, idet jeg lovede mig selv at lægge mærke til Jeanne.

15

Dagen efter gik jeg ikke ned i byen, men spadserede omkring oppe i forstaden, uden at tabe vort lille hus af syne. Der kom ingen, og jeg hørte næsten uafbrudt Jeanne spille på klaveret.

Jeg havde glemt dette eventyr, som jeg heller ikke kunne tillægge nogen videre betydning, da jeg en uges tid derefter sad og arbejdede i mit værelse; det syntes mig, at nogen listede sig hemmeligt rundt i huset. Klokken var næsten tolv, og hele huset plejede at være i seng klokken elleve. Jeg frygtede for, at moder var syg. Hun havde undertiden nerveanfald, som hun skjulte for os for ikke at forurolige os. Jeg ville overraske hende for at forhindre hende i at lukke sig inde uden at svare, og jeg gik sagte ned til hendes værelse. Jeg blev stående på trappen, og jeg hørte både skridt og hvisken inde i dagligstuen. Døren til dagligstuen var ikke lukket, og gennem den åbne sprække kunne jeg se Jeanne i armene på en mand, der, så vidt jeg kunne skønne i den dårlige belysning, måtte være sir Richard. Det var mig modbydeligt at udspionere min søster, og jeg ilede derfor hurtigt op til moders værelse. Der var lys hos hende, jeg bankede på døren og fandt hende i færd med at klæde sig på. "Ved du," sagde jeg til hende i en rolig tone, "at der er nogen dernede?"

"Ja, nogen, som vi ventede i aften, og som uden tvivl har noget vigtigt at meddele os."

"Ved du, at denne *'nogen'* er alene med Jeanne i dagligstuen?"

"Ja, naturligvis", svarede moder i en rolig tone. "Hun har været først færdig. Nå, gå nu din vej og vær rolig; det går alt

sammen ganske naturligt til. Du skal nok få at vide, hvad det er, men gå nu op på dit værelse og gener os ikke."

"I har altså hemmeligheder for mig."

"Ja, det ved du jo!"

"Jeg troede, at det var forbi. Sir Richard ..."

"Hvad er der med sir Richard?"

"Det er ham, der er her!"

"Ja, om så var? Jeg vil ikke, at du skal tale med ham endnu; gør derfor hvad jeg beder dig om. Gå op på dit værelse og sov, med mindre du endnu er skinsyg på Manuela og fremdeles vil modsætte dig, at hun gifter sig."

"Det ved du meget vel, at jeg ikke vil; men jeg finder det besynderligt og lad mig sige det rent ud, jeg finder det oprørende, at sir Richard kommer her så hemmelighedsfuldt som en spansk elsker. Jeg finder det også utilstedeligt og utåleligt, at han omfavner Jeanne, som om hun kunne være hans datter eller hans søster. Hvad betyder denne pludselige fortrolighed? Han kommer her altså oftere, og det er uden tvivl ham, som jeg allerede et par gange har lagt mærke til."

"Lad os dog være fri for din mistænkelighed," sagde moder leende; "den er kun ilde anbragt hos os. Gå og gør som jeg siger!" Hun klappede mig mildt på kinden, gik ned ad trappen og lod mig stå aldeles forbavset.

Jeg blev stående, hvor jeg var, i moders værelse med albuerne i vindueskarmen; jeg var i en oprørt sindsstemning og rev vinduet op for ikke at kvæles.

Hvad foregik der i mig, og hvorfor dette raseri? Jeg hadede i dette øjeblik sir Richard af min sjæls inderste, og jeg havde aldrig været så skinsyg på Manuela, som jeg nu var på Jeanne.

"Er det ikke ganske naturligt?" sagde jeg til mig selv. "Jeanne er min søster, og nu kommer han her lige ind i vort hus og vil røve os dette ideal af renhed, som det er både min ret og min pligt at forsvare. Men hvorledes skal jeg forstå alt dette? Hvorfor kaster Jeanne, der ellers er så tilbageholden, sig om halsen på en fremmed, hun som næppe engang giver vore nærmeste venner hånden? Og hvad skal denne hemmelighedsfuldhed til? Hvorfor kommer han her ved nattetid og ad snigveje? Jeanne var alene med ham i haven forleden aften! Og i nat var hun først oppe og omfavnede ham, uden at nogen så på det! Elsker hun ham da, og er det hende, som han vil gifte sig med? Det vil jeg ikke tåle! Jeanne skal ikke lade sig forlokke til i sin mest blomstrende alder at blive sygevogterske for en olding. Nej, jeg vil ikke finde mig i det, med mindre ..." Der gik ligesom et lyn forbi mine øjne, "med mindre hun er hans datter."

Tusinde erindringer trængte ind på mig; jeg gik bort fra vinduet og ville ile ned til trods for min moders forbud, da døren i det samme åbnedes nedenunder; jeg listede mig hen til rækværket på trappen, og jeg hørte Jeanne sige i en hviskende tone ude på gangen: "Ja, kære fader, vi kommer ganske sikkert! Stol på os og kys hende fra mig."

Moder og Jeanne fulgte sir Richard igennem haven. Jeg gik op på mit værelse og kastede mig på min seng. Siden man gik ud på at narre mig, kunne jeg narre dem igen og lade som jeg vidste noget af den hemmelighed, som man ikke ville indvi mig i.

Men jeg kunne ikke sove. Jeanne var født under mine forældres lovlige ægteskab og var dog en datter af sir Richard; et fejltrin måtte altså være begået af min moder, et fejltrin, som

min fader havde fundet sig i, et fejltrin af denne fromme og dydige kone, som alle så op til med en grænseløs ærbødighed! "Nej," råbte jeg og sprang op, "det er umuligt, og dog, hvor mange sandsynligheder ophober der sig ikke!" Min moders umådelige kærlighed til Jeanne, hendes bevægelse, da hun hørte, at sir Richard var min klient, de fortrolige forhold, der på ny herskede imellem dem, deres brevveksling, som det blev mig forbudt at læse, og disse hemmelighedsfulde sammenkomster … Jeg kunne ikke holde det ud, jeg ilede igen ned til moder, der havde lagt sig, men endnu ikke var faldet i søvn. Jeg kastede mig på knæ ved hendes seng og råbte med tårer i øjnene: "Jeg er forrykt, jeg er fortvivlet, tilgiv mig, men sig, at Jeanne ikke er din datter."

"Ak, stakkel," sagde hun og tog mig om hovedet med et godmodigt smil, "så du har endelig gættet det!"

"Tal, tal," sagde jeg og dækkede hendes hænder med kys, "du ved ikke, hvilken glæde du gør mig."

"Jeg frygtede netop for at gøre dig sorg. Hvorfor er du så glad?"

"Det spørger du mig om?"

"Jeg skal altså gætte mig til det? Du har vidst noget, og du elsker ikke Jeanne som din søster?"

"Jo, jeg sværger dig, jo! Jeg har hverken vidst eller anet noget, og jeg elsker Jeanne, som jeg elsker dig, kære moder."

"Ja, så … så står min forstand stille!" sagde hun naivt.

Hun kunne slet ikke tænke sig, at jeg et øjeblik havde mistænkt hende. Jeg skyndte mig derfor at lede hende bort fra sporet og talte om mine tåbelige formodninger om, at der

kunne være påtænkt et parti imellem Jeanne og sir Richard. Jeg vidste jo nu, hvad det var for et bånd, der forbandt dem.

"Så ved du måske også," sagde min moder, "at vi retter os efter hans ønske og tage til ham i morgen for at overvære hans bryllup med Manuela. Det koster mig nogen overvindelse, men Jeanne, der intet ved, er allerede forud indtaget i sin faders unge kone."

"Hendes egen moder er altså død?"

"Hun døde i Bordeaux, få dage efter at hun havde født hende."

"Og det var?"

"Fanny Ellingston."

"Markisen af Mauville; nu husker jeg, at det var på hendes grav du bad tillige med Jeanne. Dengang fik jeg en anelse om det, og Jeanne har uden tvivl anet det samme. Hvorfor har du så længe ført os på vildspor? Jeg var dog gammel nok til at bevare en hemmelighed."

"Det var mig om at gøre at skjule sandheden for dig så længe som muligt."

"Hvorfor?"

"Fordi du måske ellers kunne have fattet kærlighed til hende, og jeg havde ikke rådighed over hendes fremtid."

"Fattet kærlighed til hende? Ja det er muligt, for jeg var jo nylig forfærdelig skinsyg på hende! … Men, sig mig, hvorledes er situationen i virkeligheden? Kan sir Richard anerkende hende, adoptere hende og erklære hende for sin datter? Er hun ikke i kirkebogen indskrevet som en datter af dig og fader, og bliver hun derfor ikke ved efter loven at være min søster?"

"Lad hende kun det," svarede min moder. "Hvad sir Richard angår, få vi vel at vide, hvad han har besluttet."

"Besluttet? Han kan da ikke afgive nogen sådan erklæring uden at påføre dig ubehageligheder. Det er ikke tilladt at udgive et barn for et andet, og efter hvad jeg kan skønne, må min virkelige søster være død straks efter fødslen, Jeanne har indtaget hendes plads, og fader, der ikke havde synderlig respekt for lov og ret, har sagtens ladet udfærdige en dåbsattest i stedet for en dødsattest. Hvis det forholder sig således, vil jeg ikke på nogen måde tillade, at du drages ind i denne sag, og jeg vil gøre alt for at formå sir Richard til ikke at foretage en handling, der kunne have uheldige følger for dig."

"Stakkels sir Richard!" sagde min moder, "jeg ser nok, at det vil falde vanskeligt at bringe en forsoning til veje imellem jer to! Hvad han end foretager sig, så lægger du det galt ud. Jeg håber dog, at det ikke vil komme til noget åbenbart brud imellem jer, og foreløbig vil jeg forhandle med ham ganske særskilt."

"Som du vil! Men sig ham dog fra mig, at jeg forbyder ham at udsætte dig for nogen mistanke eller indblande dig i en ubehagelig affære. Han kan aldrig anerkende Jeanne, og jeg forbyder ham at forsøge på det. Jeg kender og påkalder loven; Jeanne tilhører os, og jeg vil være hendes broder og beskytter imod alle. Jeg sætter mig også imod, at hun går med til Manuelas bryllup, for jeg vil ikke have, at Manuela skal indvies i en sådan alvorlig hemmelighed. Hun vil ikke forstå, hvad det drejede sig om, hun ville snakke om det til Dolores, som igen ville bralre det ud i alverden. Kvinderne har ikke synderlig forstand på, hvad der er lovligt, og du selv synes ikke ret at

forstå, hvilke alvorlige følger din hengivenhed for markisen af Mauville kan medføre for dig."

"Så bliver jeg altså nødt til," sagde moder, "at berolige dig, for at undgå alvorlige konflikter mellem dig og sir Richard; det er alt for tidligt, langt tidligere end jeg ville, for jeg ville helst lade dig tro endnu i nogen tid, at der var en uoverstigelig mur mellem dig og Jeanne, men du tvinger mig til at komme ud med sproget. Jeg vil ikke have, at du skal tro, at din fader har søgt at bedrage øvrigheden. Den dåbsattest, du har set, er ganske rigtig din søster Jeannes, der døde straks efter fødslen; jeg har kun ikke vist dig hendes dødsattest det er det hele; men den eksisterer, og der har intet bedrag fundet sted. Jeanne, min veninde Fanny Ellingstons datter, blev lige efter fødslen bragt til hittebørnshospitalet, men blev straks efter taget ud derfra igen og bragt til en amme; det var hendes moders vilje, der frygtede for, at hendes mand skulle lade sin forbitrelse gå ud over barnet. Han var en voldsom karakter, der var i stand til alt. Men for at du kan forstå, hvad jeg har gået igennem under alt dette, er det nødvendigt, at jeg fortæller dig, hvorledes forholdet var mellem min stakkels veninde og sir Richard."

"Begyndelsen kender jeg," svarede jeg, "for jeg har ofte hørt dig og fader tale om det. Fanny Ellingston var en fattig og forældreløs slægtning af markisen af Mauville, der lod hende opdrage sammen med sine døtre og dig; den unge markis af Mauville elskede Fanny og ægtede hende trods moderen, der nok havde ønsket et fordelagtigere parti for sin søn. De holdt bryllup i Mauville, og kort efter tog du bort fra egnen, for at gifte sig med fader i Bordeaux."

"Alt det," sagde moder, "er fuldkommen rigtigt; men jeg må kun endnu meddele dig en af de grunde, der bragte mig til at gifte mig. Min stilling i Mauville var blevet alt for pinlig."

16

"Fanny elskede ikke sin mand og burde aldrig have giftet sig med ham. Hun havde kendt og elsket sir Richard, der i flere uger havde opholdt sig på slottet Mauville. Sir Richard var den gang ung, smuk og noget letsindig. Inden han tog tilbage til England, havde han hos miss Ellingston vakt forhåbninger, som ikke gik i opfyldelse. Han kom ikke tilbage. Den unge markis friede og trængte ind på hende, til sidst gav hun ham sit Ja.

Jeg dadlede hende for det og forudså, at det ville blive til hendes ulykke, for hendes mand var rasende skinsyg. Hun var uforsigtigheden selv; hun havde altid elsket sir Richard, hun elskede ham endnu, og hun tilskrev ham breve, der den gang var meget uskyldige og som følge deraf både overflødige og farlige. Hun ville have mig til sin fortrolige, men jeg ville ikke have med det forhold at gøre, og følgen var, at hun fandt mig alt for streng og beklagede sig over, at jeg ikke gengældte hendes kærlighed. Jeg indså, at hun styrtede sig i fordærvelse, og at hun ville trække mig med, hvis jeg ikke holdt mig for mig selv. Hertil kom, at hun i et øjebliks hidsighed havde fornærmet mig: Hun beskyldte mig nemlig i sin overilelse for, at jeg var skinsyg på hende, fordi jeg såvel som de andre damer i huset, hendes svigermoder indbefattet, var forelsket i sir Richard. Der var måske noget sandt i det; men for mit vedkommende var det fuldstændig urigtigt, for jeg var meget fornuftig til trods for min ungdom, og jeg var den eneste af damerne i huset, som sir Richard aldrig vovede at sige behageligheder. Netop den gang, da Fanny sagde disse ord til mig, havde din fader erklæret mig

sin kærlighed, og jeg havde knyttet mig til ham. Vi begav os straks efter sammen med min fader til Bordeaux, hvor vi blev gift. Der havde jeg den sorg at miste min fortræffelige fader, der efterlod mig en lille arv, som min mand mente at kunne forøge ved at sætte den i en lille handel. Vi etablerede os da i nærheden af Bordeaux; her blev du født, og her tilbragte jeg tre ublandet lykkelige år. Efter disse fredelige år kom der andre, der var bitre og tunge. Jeg så netop det øjeblik i møde, da jeg ventede at få et barn, og samtidig modtog jeg fra Fanny følgende brev:

> "Jeg føler mig meget skyldig over for dig. De ulykker, som du mente, jeg ikke ville undgå, vælter nu ind over mig, og jeg går en sørgelig skæbne i møde. Jeg venter at blive moder, og da min mand i år og dag har været borte, er det jo umuligt at bedrage ham. Kom mig til hjælp, kære Adele! Hidindtil har jeg kunnet skjule min forfatning, men hvis sir R... Ikke kommer i løbet af to, tre uger, er jeg fortabt. Jeg har fornærmet dig, det er for en karakter som din en grund mere til at hjælpe mig.
>
> *Efterskrift.*
> Jeg spadserer hver aften i udkanten af parken under cedertræerne."

Jeg ville på øjeblikket rejse til Mauville, og med dampskibet var rejsen hverken lang eller besværlig, men min mand satte sig imod det. "Din nærværelse," sagde han til mig, "ville kun give mistanken næring, hvis den allerede er der, og det må den være. Dertil er den unge markis alt for skinsyg, hans moder alt for

ildesindet og svigerinderne alt for misundelige. Jeg tager den unge markise med mig, fører hende bort, hvis det er nødvendigt, bringer hende hertil og skjuler hende hos os. Lad du mig om det! Jeg skal gøre alt, hvad der er muligt, men jeg vil være ene om det og ikke have din medvirken."

Han rejste bort efter at have givet mig en mængde bestemte og nøjagtige forskrifter. Din fader, smugleren havde et varmt hjerte, og vi havde god grund til at holde af ham. Han var lige så klog og forsigtig, som han var rådsnar og dristig. Han viste sig slet ikke på slottet, hvor man hurtigt ville have kendt ham, men han holdt stadig øje med Fanny, traf hende om aftenen i parken og overtalte hende let til at flygte med sig. Den unge markis var rejst bort igen for nogle få dage, og Fanny havde haft en heftig scene med sin svigermoder.

"Brug det som påskud," sagde din fader, "gå hjem og skriv et brev, som De lader ligge til Deres mand! Sig ham deri, at Deres svigermoders had har forjaget Dem, og at De ikke længere kan leve under disse vilkår. Hverken mere eller mindre. Man vil da tro, at De har taget livet af Dem, og søge efter Dem i nærheden af Mauville; men i mellemtiden vil De få lejlighed til at tage til Bordeaux, uden at man finder Deres spor."

"Og hvad så?" sagde Fanny.

"Ja, så må vi se, hvad der videre er at gøre. Tag ingenting med Dem, hverken penge eller effekter. Når man vil tage livet af sig, gør man ingen forberedelser."

Et kvarter efter var Fanny på vej til os med din fader. Han havde sørget for tykke sko til hende, for at sporet af hendes fine fødder ikke skulle kendes i sandet, og han havde givet hende et tykt overstykke på, der gav hende et bondeagtigt udseende. De

måtte gå til fods ned til Perronne, hvor de tog en båd, og jeg modtog dem, da de landede i nærheden af Bordeaux og førte dem hen til min mands ældste søster, der både var en flink jordemoder og en brav og pålidelig person. Min mand havde forud tænkt på alt.

Få dage efter kom Jeanne til verden. Fanny, der var stærk, modig og forhåbningsfuld, troede sig allerede frelst. Hendes datter blev bragt til hittebørnshospitalet og indskrevet under navnet Jeanne, som født af ubekendte forældre.

Otte dage efter var Fanny så rask, at hun kunne tage i huset til os, hvor hun gik for en af vore pårørende. Hun ville ikke mere vende tilbage til sin mand, men stolede fast på, at sir Richard, så snart han hørte, at hun var i stand til at rejse, ville komme efter hende og tage hende med til Amerika. Han kendte hendes stilling og var i færd med at skaffe de nødvendige rejsepenge og ordne sine forhold.

"Men hvor vil han træffe Dem?" spurgte min mand.

"Vi kan jo skrive til ham."

"Hvorhen?"

"Ja, det ved jeg ikke, men han skulle allerede for længere tid siden have været her i nærheden af Mauville, og da han ikke kom til den fastsatte tid, var jeg nødt til at skrive til Deres kone om at hjælpe mig."

"Det er to dage siden, og han må altså have forsinket sig. Hvor mener De, at Deres brev kan træffe ham?"

"Overalt, for han har bestandig givet mig nye adresser. I den sidste tid har han flakket om for at skaffe os midler til at iværksætte vor flugt og tage ophold i Amerika."

Jeg gjorde Fanny på en mild måde opmærksom på, at hun dog måske ikke så ganske kunne stole på sir Richards løfter, eftersom han allerede en gang havde svigtet sit ord.

"Ti!" råbte hun, "den gang elskede han mig ikke så højt som senere, og han havde desuden heller ikke givet mig noget bestemt løfte. Nu ved jeg derimod, at jeg fuldt og fast kan stole på ham. Lad os skrive til ham! Jeg vil skrive to breve, om det behøves, til alle de forskellige adresser, han har opgivet."

"Hvis han har holdt sit ord," sagde min mand, "så må han nu være i omegnen af Mauville. Kan De sige mig, hvor han plejede at holde sig skjult, når han hemmeligt besøgte Dem?"

"Han holdt sig skjult hos en krybskytte, der boede et par mils vej fra os." – Og hun beskrev nu stedet meget tydeligt.

"Så behøver De ikke at skrive," sagde min mand, "for jeg skal nok gå til ham. Men tænk Dem rigtigt om først."

"Hvorfor?" sagde Fanny forundret.

"Jo, der er god grund til at tænke sig om," sagde jeg til hende. "Jeg skal have tilsyn med dit barn, og jeg håber, at det skal blive godt opdraget; men der kan komme en tid, da du vil kunne bringe det nærmere til dig uden at vække nogen mistanke. Vend derfor tilbage til din mand og sig ham, at du har villet dø, men at du manglede mod, og at du derfor var taget hen til mig, din gamle veninde. Skrækken over din forsvinden vil tvinge din svigermoder til at skåne dig, og hvad din mand angår, så er jeg vis på, at han til trods for sin heftighed elsker dig endnu, og med en smule tålmodighed vil du kunne bringe det vidt med ham. Men du må bryde med sir Richard, det er absolut nødvendigt, og du må endog skjule for ham, at barnet er til."

"Nej, nej," råbte Fanny, "jeg vil tværtimod, at han skal vide det. Jeg forudså, at jeg kunne dø i barselseng og skrev ham derfor et brev; senere har jeg skrevet endnu et andet, hvori jeg meddelte ham Jeannes fødsel."

"Det er en forfærdelig uforsigtighed, giv mig dine breve!"

"Der er mange andre endnu, der er alle dem, som sir Richard har skrevet til mig. Det var det eneste, som jeg tog med mig fra Mauville."

"Giv mig dem alle sammen, de må brændes."

"Nej, gør ikke det," sagde min mand; "vi må ikke overskære det eneste bånd, der er imellem den lille Jeanne og hendes fader; disse breve tilhører barnet, og der kan komme en dag, da hun bittert vil kunne bebrejde os, at vi har berøvet hende dem. Giv mig alle disse breve, fru markise, og jeg giver Dem mit æresord på, at jeg skal passe godt på dem."

Fanny rakte ham brevpakken, og han stak den hurtigt til sig. Det var en indskydelse fra Himlen, for i det samme kom der nogen op ad trappen. Min mand troede, at man ville hente ham ned til butikken, og åbnede døren for at se ud. Han fik netop tid til at vende sig om til os med en energisk gestus, og vi hørte ham derpå råbe med en munter stemme:

"De kan umuligt komme mere belejligt, hr. markis! Jeg ville netop skrive til Dem, og vi talte om Dem i dette øjeblik. Kom indenfor, De er hjertelig velkommen!"

Han trådte lidt til side for at lade den unge markis, der viste sig i døren, bleg og med sammenbidte tænder, komme ind i stuen. Fanny kastede sig i en lænestol og lukkede øjnene for ikke at se ham.

"Nej," sagde den unge markis, "jeg kommer ikke belejligt, det ser De jo."

"Om forladelse," svarede min mand med sin sædvanlige dristighed, "det er ikke andet end en øjeblikkelig stærk bevægelse. Jeg sagde netop nu: 'Hvis den unge hr. markis kommer, vil han blive meget fornøjet og fru markisen også,' og uden at lade nogen anden få lejlighed til at få et ord indført fortsatte han: 'De har nok været meget urolig, ikke sandt? De har nok troet, at der var en stor ulykke på færde, men, Gud være lovet, det er blevet ved skrækken. Fru markisen siger, at Deres moder ikke holder af hende …' Nå, det er jo muligt, og det har man da hørt før, men det er der da ikke nogen grund til at tage livet af sig. Hun kom da, Gud ske lov, også til forstanden og søgte her hen til min kone, og nu har vi i hele otte dage holdt hus med hende, for at hun skulle vende hjem, og for at hun skulle tillade os at skrive dem til. Men for pokker! Det har hun ikke villet, hun er så selvrådig, den lille frue."

"De skulle alligevel have skrevet," afbrød den unge markis ham heftigt.

"Ja, det skulle vi vel gjort, men så truede hun os med, at hun ville skjule sig et andet sted. Min kone mente så, at det var bedst at få hende til at give efter med det gode, og det var netop lykkedes os, da de trådte ind af døren."

"Er det sandt, frue," spurgte han hende, "at De samtykker i at komme tilbage til os?"

"Ja," svarede Fanny, der nok følte, at det var ude med os alle sammen, hvis hun her sagde nej; derpå rejste hun sig og føjede til: "Jeg er parat til at følge Dem."

"Kan De virkelig tåle at rejse straks?" spurgte han i en tvivlende tone. "Hvorfor skulle hun ikke kunne tåle det?" svarede min mand. "Fru markisen har haft megen sorg og har grædt en hel del, men hun har, Gud være lovet, ikke været syg. Ja, De ser Dem omkring i stuen, her er jo ikke meget fint, men her er renligt. Nu skal vi snart have en gæst til, for min kone venter sig hver dag."

Min mands skarpe blik havde fulgt markis'ens øjne, der havde fæstet sig spørgende på en lille vugge, som skulle optage mit andet barn. Han så derpå hen til mig og opdagede straks, at min mand ikke havde løjet, og at hvis Fanny havde kunnet skjule sin forfatning, kunne jeg umuligt skjule min. Han lod, som han var beroliget, og med en påtagen lystighed sagde han, at det jo heller ikke var nødvendigt at rive markisen så hurtigt fra sine venner, han vendte sig derpå om til min mand og sagde, at han desuden nok ville tale med ham.

De gik ud af stuen sammen, og da de var udenfor, tog markis'en et papir frem, gav det til min mand og spurgte i en bydende' tone:

"Hvor er barnet?"

Min mand så at det var et brev fra sir Richard, der var faldet i hænderne på markis'en. Det kunne altså ikke nytte at ville føre ham bag lyset i hovedsagen.

"Barnet døde ved fødslen," svarede han.

"Hvorledes blev det anmeldt?"

"Som født af ubekendte forældre."

"Hvem hjalp markisen med at flygte, og hvem har bragt hende herhen?"

"Jeg."

"For at forene hende med hendes elsker?"

"Nej, men for at frelse både hendes ære og Deres."

Markis'en ville række ham en brevtaske og sagde: "Du har gjort mig en tjeneste, og jeg har altid holdt af dig. Jeg kan vel gøre regning på din og din kones tavshed."

Min mand stødte brevtasken fra sig på en så energisk måde, at den faldt på gulvet, så markis'en var nødt til selv at tage den op, da min mand ikke ville røre ved den.

"Jeg holder nok af penge," sagde han, "men kun af dem, jeg har ærligt fortjent. Hvis De ikke stoler på min tavshed, så er det et tegn på, at De ingen agtelse har for mig. I det tilfælde ville det jo være dumt at betale mig, for den slags folk kan man jo ikke stole på. For resten er det ikke Dem, men mig, der skal komme med betingelser. Jeg vil altså tie, men på det vilkår, at De tilgiver Deres kone og behandler hende med mildhed."

"Jeg vil," sagde markis'en med et besynderligt smil, "godt kunne glemme, hvad der er sket, hvis min kone fra nu af vil tage sin skæbne, som den er."

De kom igen ind til os. Mens de var borte, havde Fanny været ude af sig selv, og jeg havde kun formået at berolige hende ved at sige til hende, at hun jo altid kunne flygte senere.

"Frue," sagde markis'en, idet han kom tilbage, "alt er nu på det rene. Det er Dem en pine, at bo hos min moder, og jeg vil derfor sørge for et andet tilflugtssted til Dem. Mauville er desuden kun et sørgeligt opholdssted for øjeblikket, for en af vore venner har fundet en voldsom død her i disse dage. Det er Deres landsmand, sir Richard Brudnel, der ved at sætte over en grav er blevet dræbt af sit eget gevær."

Og idet han bøjede sig hen til hende, føjede han til med sagte stemme, men min mand hørte det: "Og på samme måde skal sir Richards barn omkomme, hvis det nogensinde kommer i min nærhed. Nu har De min tilgivelse, og alt er glemt."

Han føjede disse ord til ligesom påvirket af udtrykket i Fannys ansigt. Hun var blevet ligbleg, og hendes øjne stod stive. Han greb hendes hånd, men hun rørte sig ikke af stedet, og hånden var iskold.

Vi ville ikke tro det værste, men alle vore bestræbelser for at kalde hende til live igen var frugtesløse, hun var og blev død. Han skabte sig som en afsindig.

"Luk hendes øjne," råbte han, "luk disse frygtelige øjne, der stirrer på mig uafladelig."

Han styrtede ud af døren og kom først fjorten dage efter tilbage til slottet. Et par år efter døde han i vanvid.

I vor fortvivlelse lod vi straks hente en læge, men intet kunne kalde Fanny tilbage til livet; et ord fra hendes fornærmede ægtefælle havde dræbt hende, og idet han troede at tilgive hende, gav han hende døden.

Nogle dage efter fødte jeg et barn, der blev kaldt Jeanne, og som kun levede nogle få timer. Jeg var endnu ikke kommet op af sygelejet, da din fader blev nødt til at bringe mig et andet tordenbudskab. Vi måtte opgive vor lille handel, der stadig var gået dårligere og dårligere, og vore sidste hjælpekilder var udtømte. Din fader, der ikke tabte modet, havde imidlertid fattet en anden plan, som han ikke ville betro mig. Han svor på, at han ville frelse os alle tre, for Fannys barn betragtede vi nu som vort eget, og vi var enige om at tage hende og ammen med

os, hvor vi end skulle hen. Vi troede, at sir Richard var død, og at hun nu var forældreløs.

Så snart jeg kunne tåle at rejse, tog vi til St. Jean de Luz, hvor vi tilbragte to år, i hvilke jeg ernærede mig ved syning, og min mand begyndte at drive en håndtering, som jeg i begyndelsen slet ikke kendte.

Vi var endnu meget fattige, da han bragte os her hen, hvor ingen kendte os, og hvor Jeanne derfor af alle blev anset for vor datter. Jeg levede altid i frygt for markis'en og blev først beroliget i den retning, da en bissekræmmerske, som jeg tidligere havde kendt i Mauville, tilfældigvis fortalte mig, at han var død. Jeg forhørte mig om sir Richard, men hun kunne ikke huske, at hun nogensinde havde set ham; jeg spurgte hende, om der ikke for et par år siden var blevet dræbt en mand ved et vådeskud i parken ved Mauville, men derom vidste hun intet.

Jeg tænkte mig nu, at markis'en kun havde rost sig af en forbrydelse, som han ikke havde begået, og at sir Richard ikke mere tænkte på Fanny; jeg bad imidlertid din fader om at skaffe mig sandheden at vide. Vi havde mærket os det sted, hvor han plejede at holde sig skjult i omegnen af Mauville; din fader begav sig derhen, og det lykkedes ham hos krybskytten at erfare følgende: Denne havde virkelig flere gange huset en smuk engelsk herre og havde oftere om natten, sammen med englænderens kammertjener, ledsaget ham til parken. Krybskytten havde nok forstået, at det var nogle farlige sammenkomster, men om englænderen stod i noget forhold til den unge markise eller til en af hendes svigerinder, vidste han ikke. I lang tid så man ikke noget til ham; men en aften i juni 1825, en fjorten dages tid inden Fannys flugt, var han kommet i

mørket, hemmelighedsfuld og forklædt, og krybskytten og kammertjeneren skulle være ham behjælpelig med en bortførelse. De begav sig ud på natten i al stilhed hen til udkanten af parken, og englænderen ville alene vove sig ind i den; men han var næppe kommet over gærdet, før et flinteskud strakte ham til jorden. De to andre styrtede til, og morderen flygtede, da han så dem. Englænderen blev bragt som død hen i vognen, og de kørte ned til Gavonne. Der måtte krybskytten, som var blevet rigeligt betalt, stå ud, og vognen forsvandt i mørket. Siden det øjeblik havde han aldrig mere hørt tale om den smukke engelske herre eller dristet sig til at spørge til ham.

Fra det øjeblik ventede vi ikke længere, at Jeanne skulle blive tilbagefordret af sin fader. Vi elskede dette barn, som vi ville have elsket hende, vi havde mistet. Din fader sagde altid, som du måske husker, at hun var 'groet fast' til hans hjerte. En rum tid efter hørte vi ved et tilfælde, at sir Richard igen havde været i London, efter at have gennemgået en lang og farlig sygdom, og at han derpå var taget på rejse. Ved et besynderligt sammentræf stødte du sammen med ham i Pyrenæerne, og I fik hurtigt godhed for hinanden."

Da min moder havde endte sin fortælling, bad jeg hende forklare mig, hvorledes sir Richard havde genfundet sin datter, og hvorfor han nu elskede hende så højt, efter at han så længe frivilligt havde glemt hende. Det forekom mig, at denne pludseligt opvågnende ømhed så mere ud som en kaprice end som en sand, faderlig følelse. Hvor var det også muligt, at mit navn ikke havde overrasket ham, da vi første gang gjorde hinandens bekendtskab i Bergonz?

"Grunden er ganske simpelt den," svarede min moder, "at sir Richard aldrig har kendt din faders navn, Bielsa, mens han godt har kendt Adele Moessart. Det er også højst sandsynligt, at han har undgået at tale om mig med Fanny, da han vidste, at vi stod i et spændt forhold til hinanden. Han anede den gang vist allermindst, at hun under fortvivlede forhold ville henvende sig til mig. Jeg må endnu kun sige dig, hvorfor han midt under de frygtelige begivenheder, som han blev indviklet i, var uvidende både om Fannys død og om sit barns tilværelse. Hans kammertjener havde bragt den døende til Bordeaux, og da Fanny døde i mine arme lå han selv på det yderste. Såret var ikke så farligt i sig selv, uagtet kuglen var gået igennem skulderbladet, men den nervøse spænding, hvori han havde været, medførte det ene feberanfald efter det andet, så at man mange gange tvivlede om hans liv. Sygdommen afløstes af en langvarig sløvhed, og da han kom sig langsomt efter den og spurgte sin kammertjener om Fanny, mente denne, at det var rigtigst at føre ham bag lyset og fik ham til at tro, at hun med sin mand var taget til London. Han tog da straks til England, og i London modtog han efterretningen om hendes død. I sin fortvivlelse rejste han bort, tilbragte mange år i udlandet og kom kun på korte besøg til England. Han har betroet mig, hvorledes han opfattede forholdet til Fanny. Han havde elsket Fanny med langt større heftighed end oprigtighed, men da hun havde givet ham håb om at blive fader, havde han ganske hengivet sig til hende og gjort store opofrelser for at sikre Fanny og hendes barn en sorgløs fremtid i Amerika.

Siden hin katastrofe havde samvittighedsnag jævnligt forstyrret hans liv, og han havde aldrig senere elsket noget

fruentimmer, heller ikke Manuela. Da hans søster døde, og han tog til Bordeaux, tog han en omvej for at besøge mig. Tilfældet ville, at Jeanne var alene hjemme. Han blev så overrasket ved hendes lighed med Fanny, at han et øjeblik troede at se hende selv og blot kunne fremstamme nogle forvirrede ord. Jeanne ville have antaget ham for en forrykt, hvis hun ikke selv havde været meget bevæget. Hun havde længe anet, at der var noget hemmelighedsfuldt ved hendes fødsel og, romantisk, som hun var af naturen, havde hun altid ventet på, at hendes fader skulle komme som en slags velgørende skytsånd, og hver gang hun så et nyt ansigt, der kunne være hans, blev hun ængstelig og forvirret. Jeg kom da i rette tid, genkendte sir Richard og gav Jeanne et vink om, at hun skulle lade os alene.

Sir Richard greb begge mine hænder og råbte:

"Fanny! … Denne unge pige! … Forklar mig denne lighed! Fortæl mig noget om Fanny Ellingston – den stakkels kære Fanny Ellingston!"

Jeg ville ikke åbenbare ham noget, førend jeg havde hørt, hvad der var grunden til, at han så tilsyneladende havde glemt hende. Da jeg var sikker på ham, åbenbarede jeg ham det hele og gav ham hans brevveksling med Fanny. Jeg viste han også hans datters dåbsattest og min datters dødsattest; men han behøvede ikke disse beviser for at tro mine ord.

Du ser altså, min kære søn, at du har intet at frygte af sir Richards forhold til Jeanne, han kan hverken anerkende eller adoptere hende uden at forråde de hemmeligheder, der knytter sig til hendes fødsel. Hun vil altid blive ved at tilhøre os."

"Ak, tro ikke det," svarede jeg bedrøvet. "Hun vil hænge efter sin fader, og det står hende jo frit for at følge ham til et

fremmed land, hvor de kan leve som fader og datter. Jeg tror, at hun snart vil foretrække ham for os."

"Ikke for mig," svarede moder, "for siden Jeanne kender sit livs historie, har hun sluttet sig til mig med endnu større inderlighed end nogensinde; vi to vil aldrig skilles."

"Men jeg har jo sagt dig det, og jeg har haft en forudfølelse af, at du vil følge med hende, hvor hun end tager hen, og jeg vil komme til at stå alene. Jeg kan ikke en gang tage med jer, for sir Richard vil aldrig finde sig i at se mig i nærheden af Manuela."

Moder søgte at berolige mig, men hun var selv træt, og det var langt ud på natten. Jeg forlod hende med de ord, at jeg elskede hende endnu højere end nogensinde, men at der på bunden af mit hjerte var en uro og sørgmodighed, som jeg ikke kunne bekæmpe.

17

Dagen efter rejste hun til Montpellier med Jeanne, efter at hun med få ord havde sagt mig, at hverken Manuela eller nogen anden skulle erfare det mindste af Jeannes historie. Moder havde blot lovet at overvære brylluppet som tilskuerinde, og hverken hun eller Jeanne skulle forestilles for Manuela. Sir Richard havde nemlig alene ønsket, at hans datter i ro og mag skulle gøre sig bekendt med hans tilkommende kones udseende, for at hun derefter kunne bestemme, om hun ville omgås hende fortroligere i fremtiden eller ikke. Jeanne havde forud besluttet, at hun ville synes godt om Manuela, og denne forsigtighed var derfor ganske unyttig.

Min familie skulle kun være få dage borte, og jeg søgte derfor at adsprede mig ved at arbejde og spadsere, men jeg var betaget af en dyb sørgmodighed, som jeg ikke var i stand til at overvinde. Hvis Vianne havde set mig i dette øjeblik, ville han måske have beskyldt mig for, at jeg gik og savnede Manuela, og dog kunne jeg roligt sværge på, at jeg ikke tænkte på hende et øjeblik. Jeg tænkte kun på Jeanne og kunne slet ikke forklare mig, hvorfor det gjorde mig sørgmodig. Siden hun skulle vedblive at leve under samme forhold som tidligere, kunne vi jo godt blive hos hinanden, og jeg behøvede jo ikke en gang at frygte for, at hendes fader skulle forlange hende til sig.

Jeg ville måske ikke se dybt nok i mit eget indre, for så længe talen var om Manuela, havde det været mig en let sag, og jeg havde ikke skånet mig selv, men Jeanne var himmelvidt forskellig fra Manuela. Et så rent væsen kunne ikke vække den

slags følelser hos mig, og når alt kom til alt, var det måske ikke andet end broderkærlighed, jeg nærede for hende. Moder vil, at hun skal gifte sig, men det er mere end sandsynligt, at hun aldrig gør det. Også jeg bør jo ønske, at hun lærte den højeste familielykke at kende, men i det tilfælde, ville jo hendes mand og hendes børn blive alt for hende. Denne tanke forvoldte hos mig et sådant anfald af skinsyge, at det var, som om mit hjerte skulle briste, og jeg kom til at se klart i mig selv og opdage, at jeg elskede Jeanne med hele min sjæls inderlighed og styrke, men at min kærlighed til hende var ligesom lutret og forklaret derved, at jeg så længe havde været vant til at elske hende som en søster.

Moder havde bestemt, hvilken dag hun ville komme tilbage, men denne dag forløb, og jeg ventede dem forgæves. Jeg gik bedrøvet hjem og sagde til mig selv, at sir Richard uden tvivl holdt dem tilbage, at Jeanne for at glæde sin fader vel havde gjort nærmere bekendtskab med Manuela, og at hun af den grund ville blive flere dage hos dem, men hvorledes ville da den hemmelighed, der knyttede sig til hendes fødsel, blive bevaret?

Posten bragte mig den næste dag et brev fra min moder, som jeg læste med lige så megen begærlighed som studsen.

> "Vi kommer først tilbage i morgen, men jeg vil ikke have, at du skal gå en hel dag i uro, og jeg benytter mig derfor af et øjebliks hvile til at fortælle dig en forunderlig begivenhed, der netop er indtruffet.
>
> Vi ankom til Montpellier i bedste velgående; din søster var henrykt over at skulle være med til brylluppet, mens jeg havde mine skrupler og betænkeligheder. Jeg fik ikke lejlighed til at meddele sir Richard dem, for han besøgte os

kun et øjeblik i det hotel, vi var taget ind på, og meddelte os, at alt var parat til næste dag. Straks efter brylluppet skulle de nygifte begive sig til det lille landsted, som sir Richard har lejet i vort nabolag. Han ønskede dog, at der ikke skulle glides alt for let henover brylluppet, og havde derfor indbudt en del personer, til hvilke han stod i nærmere forhold, ligesom også bruden i et udsøgt toilette og en elegant ekvipage skulle begive sig hen til det protestantiske kapel.

Klokken fem om morgenen blev vi vækket af sir Richard, der bad os klæde os på så skyndsomt som muligt. 'Lad Deres sager blive her,' sagde han, 'og kom hjem til mig, jeg ønsker at tale med Dem i mit eget hjem, og min vogn venter på Dem.' Med disse ord forlod han os hastigt.

Han bor til leje i et smukt hus i nærheden af byen. Kort efter var vi hos ham; han bad os gå op på sit værelse og sagde: 'Her er ingen, der kender Dem. De kan gå for mine veninder eller mine slægtninge, ligesom De selv vil, og man vil tro, at De efter min anmodning er kommet for at pleje Manuela, der er blevet alvorligt syg.'

Jeanne ville styrte ind til hende, men sir Richard holdt hende tilbage og sagde: 'Gå ikke, for hun er ikke her i huset og kommer her aldrig mere; hun fortjener ikke min tilgivelse, for hun er i nat flygtet med Dolores og har efterladt dette brev til mig.'

Han talte med fuldkommen ro og forandrede ikke en mine, da han rakte os Manuelas brev, som jeg her afskriver nøjagtigt:

"Nej, jeg vil ikke længere misbruge Deres faderlige godhed; De kan ikke have kærlighed til mig, og jeg ville foragte mig selv, hvis jeg længere misbrugte Deres ædelmodighed. Jeg rejser med den, der både elsker mig og vil gifte sig med mig, og idet jeg gør det, tror jeg både at gøre min pligt og på den bedste måde at bevidne Dem min grænseløse taknemmelighed og min uforandrede datterlige ømhed."

'Hun er rejst så hemmelighedsfuldt bort,' fortsatte sir Richard, 'at ingen har mærket det eller kunnet opdage, hvad vej hun er taget med sin kammerpige. Tilfældet har villet, at John var den første, der allerede ved daggry opdagede, at de var borte. Uden at sige et ord til nogen, bragte han mig brevet, som han havde fundet på Manuelas skrivebord. Vi har låset hendes værelser af, og siger, at hun er syg. Jeg har sendt bud efter Vianne, som vel nok vil komme, mens De hjælper mig at skrive til alle de indbudte, at min forlovede er blevet pludselig syg, og at brylluppet er udsat nogle dage. Om nogle dage er jeg sikkert en fabel over hele byen. Bliv hos mig i dag og i morgen! De behøver ikke at blive set af nogen og John alene skal opvarte os. Mine andre tjenestefolk vil tro, at den syge er i sit værelse, og den måde, hun levede på, gør det ikke usandsynligt; i overmorgen vil vi tage bort, inden det bliver dag, og det skal da hedde sig, at vi efter lægens forskrift har ladet hende bringe om bord.'

Jeanne var urolig over sir Richards åndsnærværelse, men jeg indså godt, at om han end var blevet smerteligt berørt, så følte han sig dog lettet for en stor byrde.

Vi skrev alle brevene, som han undertegnede, og postbuddet kom efter dem. Sine tjenestefolk, med undtagelse af John, sendte han rundt til alle dem, der skulle haft med vielsen at gøre, uden at glemme en eneste. Vi ventede på Vianne, for at rådføre os med ham, om hvorledes vi bedst kunne holde facaden, men han kom ikke. Der blev sagt os, at han var rejst bort midt om natten, for at se til en syg, at der måske skulle foretages en operation, og at han rimeligvis ikke kom tilbage før næste dag.

Sir Richard så på os med et besynderligt smil og spurgte så: 'Hvad siger De til det?'

'Intet,' svarede Jeanne, 'det er et ubehageligt tilfælde, det er det hele.'

Sir Richard trak mig til side. 'Det er hr. Vianne,' sagde han leende, 'der har bortført Manuela!'

Jeg svarede, at det var umuligt.

'Nej! Det er netop den eneste mulighed,' sagde han.

'Men hvorfor? Har hun da ikke set andre folk her end ham?'

'Jo. Hun gik ofte ud, og to gange om ugen tog hun imod besøg, for jeg havde præsenteret hende for en del af mine landsmænd, som opholder sig her, og de betragtede os allerede som mand og kone. Det er meget muligt, at der er andre, der kunne have den ide at tage hende fra mig, men der er kun en, der har kunnet udføre det, og det er doktor Vianne. Det lader til, at det medicinske fakultet har besluttet, at jeg skal vedblive at være pebersvend, og jeg har sikkert al mulig grund til at takke det derfor.'

'Men hvorledes har hr. Vianne, der er så kold, rolig og praktisk ...'

'Naturligvis. Han har i hendes påhør så ofte gjort nar af folk, der lod sig henrive af deres lidenskab, at det har pirret hendes lyst til at prøve ham selv i det kapitel, og han har gjort nar af sin ven, fordi han bed på krogen. Derpå har han selv spillet den samme rolle og gjort en endnu værre fiasko. Tro mig, min veninde, at alt er indrettet på det viseste. Deres søn ville have troet sig forpligtet til at ægte Manuela, og han var da blevet et offer for sine illusioner; Vianne handler mere rask, han bortfører genstanden for sin kærlighed dagen før hun skal have bryllup med en anden og giver derved efter for en lidenskab, der er så meget mere voldsom, jo mere han har spottet over den og villet bekæmpe den. Han er en brav fyr, og der er ingen grund til at frygte, at Manuela ikke skulle blive lykkelig – lad os ikke tænke mere på det! Nu tilhører jeg Dem for bestandig. Skriv til Deres søn, at jeg altid har holdt inderligt af ham, og at intet fruentimmer nu skal bringe ufred imellem os. De ved, at jeg har en villa i Deres nærhed; der tager jeg nu hen, og der er intet i vejen for, at vi kunne rejse sammen.'

Nu har jeg, min kære søn, fortalt dig alt, hvad der har tildraget sig, og hvor vi befinder os. I overmorgen tidlig tager vi herfra, følger sir Richard til hans ny bolig, og en times tid efter er vi hos dig, hvis du ikke hellere vil møde os i den villa, hvor han skal tilbringe sommeren. Vi kan da ses en time tidligere og følges ad hjem."

Jeg betænkte mig ikke, og næste aften gik jeg til fods til sir Richards landsted, og undervejs vågnede hele mit tidligere venskab for ham. Der var ganske vist endnu noget ejendommeligt i vort gensidige forhold, men der blandede sig uvilkårligt deri en lyst til at le sammen ad den tredje røver, og den munterhed, som det måtte fremkalde, ville jo ikke bidrage lidet til at udslette de bitre erindringer fra fortiden.

Imidlertid var der dog en hemmelig tvivl hos mig, om at sir Richard havde opfattet Vianne rigtigt. Jeg troede snarere, at Manuela var taget bort for at undgå et giftermål, der på engang fristede hendes ærgerrighed og forskrækkede hende. "Hvem ved," sagde jeg til mig selv, "om hun ikke har løjet for at løse sir Richard fra hans ord? Da hun ikke længere kan gøre sig håb om at vække hans lidenskab, har hun villet vise ham, at hun både besidder mod, uegennyttighed og stolthed. Hun er jo en forunderlig natur, der lige så vel er i stand til at lade sig engagere som danserinde ved et teater, som til at lade sig indespærre i et kloster. Det er en troskab imod instinktet, og denne foragt for al beregning af materielle interesser er ikke at foragte. Selv når begejstringen går på vildspor, kan den have en vis storhed."

Sir Richards landsted tog sig henrivende ud, og hele egnen duftede som på en festdag. Jeg fik ikke engang tid til at gå ham i møde, da han steg af vognen, for han kastede sig straks i mine arme, kaldte mig sit kære barn og var både munter og lykkelig. Jeanne var lige så elskværdig imod mig, som hun plejede. Hun anede ikke, at jeg kendte hendes hemmelighed, men sir Richard vidste, at moder havde været nødt til at åbenbare mig den.

Man ventede sir Richard på landstedet. Der blev anrettet et ypperligt måltid for os, og vi spiste med god appetit. Efter bordet tog sir Richard et lys for at se, hvorledes man havde disponeret over hans nye lejlighed. Vi fulgte ham, og da vi kom igennem et værelse, som jeg fandt ualmindelig smukt, udbrød han leende:

"Det skal være Deres, for jeg håber, at De igen overtager Deres stilling som læge og ven."

"Men De er jo fuldstændig rask."

"Ja, rask på det vilkår, at jeg ikke skal leve alene." Han tilføjede hviskende: "Det er desuden ganske nødvendigt, og Deres moder vil sige Dem hvorfor."

Da jeg var alene med moder, spurgte jeg hende hvad dette skulle sige, og hun svarede:

"Det er i det mindste meget gavnligt for os, at du foreløbig bliver hos sir Richard, ellers tror man måske ikke, at han har været din bedste ven, inden han kendte os, og han kunne da ikke besøge os daglig, uden at det ville give anledning til omtale og folkesnak."

18

Det var mig hårdt nok, at jeg en del af dagen skulle være borte fra Jeanne, men jeg fandt mig i det. Jeg havde det for resten udmærket, blev nødt til at modtage mit tidligere honorar, og sir Richard var endnu mere elskværdig og kærlig imod mig end nogensinde.

Og dog var hele denne forandring ikke efter min smag: Vi tilbragte vel nogle timer om dagen i min familie, men jeg var aldrig mere alene med Jeanne, og hendes godhed for mig var i den grad delt, at jeg snart begyndte at finde min del alt for ringe. Jeg lod mig dog ikke mærke med det, for hun tilbad sin fader og ville rimeligvis have fundet det afskyeligt af mig, hvis jeg var skinsyg på ham.

Jeg søgte at adsprede mig og fjernede mig undertiden under foregivende af, at jeg skulle på naturhistoriske ekskursioner, og jeg ledsagede ikke altid sir Richard, når han besøgte os i hjemmet. Alt det tjente imidlertid kun til at gøre mig mere sørgmodig og bitter.

Sommeren forløb således, og jeg følte mig om ikke syg, så dog urolig og nervøs. Umærkeligt mistede jeg både søvn og appetit.

En aften, da sir Richard var taget hen for at besøge min moder, og jeg havde vægret mig ved at tage med under foregivende af, at jeg havde noget at bestille, følte jeg mig pludselig grebet af en heftig misfornøjelse med mig selv, og jeg besluttede alvorligt at forandre mig. Jeg ilede hen til vort hjem og stod uden for den lille havedør; men der følte jeg mig

pludselig så svag, at det var med nød og næppe, at jeg kunne gå ind i haven for at besvime. Her lå jeg badet i en kold sved, da jeg pludselig hørte sir Richard gå forbi buskadset med moder og sætte sig på en bænk nogle få skridt ha mig.

Jeg havde ikke kræfter til at stå og ville heller ikke forskrække moder og blev derfor liggende ubevægelig.

"Vi må gøre en ende på det," sagde sir Richard; "nu er han også tilstrækkelig prøvet. Han er syg af kærlighed til hende, og han vil dø, hvis det fortsættes. Stakkels fyr, han er igen skinsyg på mig, og der er intet andet for end at gifte dem sammen."

"De kender mine betænkeligheder," svarede moder, "de drejer sig væsentligst om den store formue, som De har tilsikret Jeanne, mens jeg og min søn intet ejer. Jeg gør mig ingen skrupler i den anledning, for jeg kender Dem, men jeg er vis på, at min søn vil gøre sig så mange des flere."

"Så lad os få ham til at tro, at det er ham, der er en rig arving, og at Jeanne er et fattigt og forældreløst barn, så falder det bort af sig selv. Hovedsagen er at få at vide, om han virkelig elsker hende. Det nytter kun lidt, at Jeanne siger, at hun kun forlanger ømhed og ikke lidenskab – hun er ildfuldheden selv uden at vide af det. Han har været hele hendes livs drøm, og siden hun fortalte mig det, har jeg kun tænkt på at forene dem. De kan derfor tænke, hvad det var for en sorg for mig, da jeg pludselig så ham forelsket i en anden! Lykkeligvis var det kun et kort uvejr, og solen hævede sig endnu mere strålende end tidligere. Jeg var da nødt til at optræde som hans rival, og kuren slog ypperligt an. Jeanne er imidlertid så øm over sin moders minde, at hun hellere ville dø end udsætte hendes navn og rygte ved at lade sandheden komme frem for lyset. For mig er også

erindringen om Fanny dyrebar, men jeg hverken kan eller vil opofre min datter for det. Lad os derfor fatte mod! Jeg rejser bort et år eller to, hvis det behøves, og De erklærer i morgen den dag for alle Deres venner og bekendte, at De i sin tid har udsøgt Dem Jeanne på hittebørnshospitalet for at trøste Dem over tabet af Deres egen datter. Og derpå gør De de nødvendige skridt for at adoptere hende. Det er mit ønske, og det forlanger jeg af Dem. Deres søn vil Ikke være skinsyg på mig, når jeg først er hans fader. Der vil nok komme den dag, da vi i fred og ro kunne leve sammen. Han vil da elske mig som jeg elsker ham ..."

Jeg havde rejst mig op og nærmede mig ganske sagte; jeg kastede mig på knæ for ham, som jeg alt for ofte havde miskendt, og brast i gråd.

"Tag Dem i agt," sagde han og omfavnede mig ømt. "Jeannes klaver tier i dette øjeblik, og hun kommer måske herhen. Hvis De nogensinde har tvivlet om, hvor højt hun elsker Dem og Dem alene, så vil vi nu lade hende tale uforbeholdent. Men hvor havde De skjult Dem, da De hørte, hvad vi sagde?"

Jeg forklarede ham, at jeg ikke havde skjult mig, men at jeg af mathed var sunket om i græsset.

"Godt!" sagde han, "så gå derhen igen og rør Dem ikke af stedet."

Jeg adlød, og Jeanne kom og satte sig hos Dem.

"Nå," sagde sir Richard, "vi er nok ikke i godt humør i dag. Der var noget klagende i den fantasi, vi nylig hørte. Er det, fordi han ikke er kommet?"

"Ja," svarede hun, "det er det! Mama har troet sig nødt til at overbevise ham om, at jeg var hans søster, for at han aldrig skal komme på den tanke at elske mig, og det er lykkedes hende kun

alt for godt. Han vil aldrig elske mig anderledes end som en søster."

"Han er dog meget skinsyg på mig," sagde sir Richard.

"Ja, hvad beviser det! Har brødre og søstre ikke også deres skinsyge?"

"Men han er syg af bekymring, fordi han ikke kan være her hele tiden."

"Eller også elsker han en anden, som han besøger i de timer, hvor han godt kunne være her."

"Men Jeanne!" råbte moder, "tror jeg ikke, at du også er skinsyg!"

"Hvorfor skulle jeg ikke være det?"

"Men hvad bliver der så af dine smukke teorier om den uegennyttige kærlighed, om egoismen, som bør overvindes, og om den glæde, der ligger i at opofre sin egen lykke for andres?"

"Ja," sagde Jeanne og rejste sig, "det holder jeg på endnu; lad ham sige det rent ud, at han elsker nogen, lad ham betro sig til mig, og jeg skal være ham behjælpelig efter evne og glemme mig selv."

"Og du ville være lykkelig ved at bringe dette offer? Ikke blot bagefter, når det var sket, men også straks, når du så ham for fødderne af en anden?"

"Ja," sagde Jeanne med nogen anstrengelse.

"Er det virkelig sandt? Tænk på, at det er meget alvorligt, hvad du her svarer." Jeanne havde rejst sig op og ville gå.

"Hvor går du hen?" spurgte moder og holdt hende tilbage.

"Jeg trænger til at græde i enrum," sagde hun med halvkvalt stemme. "Det er usselt, det ved jeg, men har jeg sagt, at jeg ikke

også kan være svag? Hvis det ikke kostede os noget at gøre vor pligt, så havde det jo slet intet værd!"

"Men hvis det koster livet?" sagde sir Richard og holdt hende ligeledes tilbage.

"Hvis det kostede livet," sagde Jeanne, "så var man jo alt for lykkelig."

"Men Jeanne, det er jo fortvivlelsen, der taler ud af dig!"

"Ja, måske," sagde hun og gav sig til at hulke højt. "Hvad gør så det! Sig mig den rene sandhed, nu vil jeg vide den! Sig mig, at han elsker ..."

"Dig, dig alene i verden," råbte han, idet jeg tog hende i mine arme.

Hun var lige ved at besvime, og jeg var ikke synderlig meget stærkere. Moder og sir Richard måtte understøtte os og bringe os hen til bænken; derpå fjernede de sig. De var lige så lykkelige som vi.

Jeg vil altid erindre dette øjeblik som en drøm fra en fortryllet ø, der ligger udenfor den øvrige verden. Vi tilhørte ikke længere virkeligheden, denne virkelighed, der så længe havde oprejst en mur mellem os. Hvad der gælder om børn i almindelighed, som opdrages sammen, at vanen til at se hinanden daglig, borttager illusionerne og gør det umuligt for dem at elske hinanden for højt, gjaldt ikke om os. I mine øjne havde Jeanne altid været et så rent og fuldkomment væsen, at jeg ikke kunne sammenligne hende med nogen anden. Og hun, der aldrig havde troet på vort familieskab, havde lige fra sin barndom følt sig knyttet uopløseligt til mig og aldrig kunnet tvivle om, at hun en gang skulle tilhøre mig for hele livet.

Alt det var meget simpelt, men vi behøvede timer til at sige hinanden det, og det forekom mig endda, at vi ikke havde sagt noget af det, som vi egentlig ville sige.

Sir Richard ville forlade os inden forlovelsen. Jeg besluttede at undersøge, om der virkelig var nogen frygt for, at Fanny Ellingstons rygte kunne lide ved at sandheden kom frem for lyset. Det forekom mig, at hverken min moder eller sir Richard bragte med i beregning, hvor hurtigt den tankeløse mængde glemmer sådanne privatforhold, og tyve år var jo nu forløbet siden den tid. Den, der bedst kunne give oplysning herom, var sir Richards bankier i Bordeaux, der også havde været Mauvilles bankier, og ham havde sir Richard netop aldrig vovet at udspørge af frygt for at forråde sig.

Jeg begav mig da til ham for at hæve en sum penge i sir Richards navn, og jeg var så heldig, at han syntes godt om mig og bad mig blive hos sig til middag. Udbyttet af min samtale med ham og andre, som jeg ligeledes fik lejlighed til at udspørge med tilbørlig forsigtighed, var følgende:

Den unge markis af Mauville, der var død i afsindighed, var efter den almindelige mening et dårligt subjekt, der aldrig havde formået at skaffe sig venner.

Man var, som det i sådanne tilfælde altid går, ligefrem uretfærdig imod ham og ville slet ikke indrømme, at han havde grund til at beklage sig over sin kone, der til trods for sit fejltrin stadig stod med palmerne i hænderne. Man betragtede hende som et offer for sin svigermoders had og sin mands vanvittige skinsyge. Man forsikrede, at hun aldrig havde stået i noget forhold til sir Richard, der levede i udlandet, den gang markis'en i sin park havde dræbt en krybskytte, som han antog

for en rival. Man tilføjede detaljer, som jeg ikke kan have nogen mening om. En af Fannys svigerinder beskyldtes for at have stået i et kærlighedsforhold på slottet, som havde ledet markis'ens mistanke over på hans ulykkelige kone.

Kort sagt, hun havde den offentlige mening for sig, og hendes forhold til mine forældre den gang hun døde, havde ingen lagt mærke til i en stor by, hvor de spillede en så ubetydelig rolle. Der måtte en retslig undersøgelse til for at finde, hvor skylden var, og en sådan undersøgelse kunne det ikke falde nogen ind at forlange eller indlede. Næsten hele familien Mauville var forsvundet, godset var solgt, og der var ingen længere af det navn der på egnen.

Fra Bordeaux begav jeg mig til Marmande, hvor mit navn var fuldkommen ubekendt, og jeg fik her ganske den samme besked og med detaljer, der, hvad enten de var falske eller sande, lød endnu mere ugunstige for markis'en, hans moder og søster. Enkelte personer erindrede sig vel mademoiselle Moessart som en smuk og prægtig ung pige, som markis'en havde jaget bort, sagde man, uden mindste bevæggrund og i et anfald af forbitrelse. Senere havde man aldrig hørt tale om hende.

Jeg kunne altså forjage både Jeannes og sir Richards frygt. Dokumenterne blev udfærdiget, og vi var alle glade ved tanken om ikke mere at skulle skilles. Man forbavsedes meget over det på egnen, men vor stilling var både ren og klar. Pau er en by, der så udelukkende optages af de rejsende, og min moder og søster var så almindeligt afholdte og agtede, at denne forbavselse ingenlunde kunne komme dem til skade. Sir Richard blev rigtignok betragtet som vor velgører, men hans godhed imod os

tilskreves alene den omstændighed, at jeg var hans omhyggelige læge, og det skaffede mig hurtig en så stor anseelse, som om jeg havde foretaget de beundringsværdigste operationer. Siden den tid har jeg været en ualmindelig lykkelig ægtemand, søn og fader, og på samme tid har jeg som læge haft en uhyre praksis. Jeg har kunnet købe os en ejendom, der er endnu større og nærmere ved byen end sir Richards landsted, og der lever vi sammen med vor bedste ven, hvis liv jeg håber at kunne bidrage til at forlænge, så at han kan velsigne sine børnebørn, men jeg bør ikke slutte denne fortælling uden at afskrive et brev fra Vianne, som jeg modtog i Pau nogle dage efter mit bryllup:

> "Nu ved du, min ven, hvorfor jeg, til trods for min ærbødighed og hengivenhed, hørte op med at bejle til hendes hånd, som du betragtede som en søster. Hun vil nu have sagt dig, at hun, i tillid til min karakters hæderlighed, betroede mig både de omstændigheder, der knyttede sig til hendes fødsel, og hendes følelser for dig. Bring hende min ærbødigste hilsen og sig hende, at jeg altid vil være den oprigtigste ven af jer begge.
>
> Hvad mig selv angår, så har jeg taget min skæbne i min hånd. Efter at jeg i fire måneder var forsvundet fra Montpellier, vendte jeg tilbage gift med en god, smuk og elskværdig person, som du kender. Jeg bortførte hende, før hun skulle haft bryllup med denne fortræffelige og ridderlige englænder, som måske er vred på mig for det, men med urette, for jeg tror, at jeg har gjort ham den største tjeneste, som en mand kan vise den anden, idet jeg har sparet ham for at begå en galskab, som kun ville have

hævnet sig på ham selv. Jeg kom til at stå i det samme forhold til begge som du, kun med den forskel, at jeg hverken knyttede mig blindt til den ene eller den anden og heller ikke i mindste måde gjorde mig umage for at blive helten i nogen roman. Jeg betragtede forholdet som det var, uden at lade mig bedåre af skinnet; på den ene side en mand, der havde fået nok af heftige sindsbevægelser og trængte til ro, og som i sin faderlige følelse for Manuela ville ofre sin ro og sin frihed og indlade sig på et ufornuftigt ægteskab; på den anden side en ung, sygelig, noget livstræt, men ubeskrivelig godmodig pige, der uden eftertanke ville ofre sig for en olding, som ikke eftertragtede hendes besiddelse, og som, da han selv havde familie, ikke engang trængte til hendes pleje. Manuela kender alt for lidt til livet og verden og trænger derfor ved alle lejligheder til et godt og fornuftigt råd.

Hun rådførte sig derfor med mig og lagde ved denne lejlighed ingen skjul på sine svagheder, som jeg for resten kendte allerede. Hun fremstillede sig ikke for mig som for dig i form af en gåde, som det kunne være pikant at finde nøglen til. Jeg tog hende, som hun var, og undlod ikke uden vrede at sige hende sandheder, der var mindre hårde, men mere slående end de, som du har sagt hende. Jeg satte først og fremmest pris på at helbrede hende for hendes hjerteonde, om hvis tilværelse min diagnostik har givet mig vished. Jeg har hverken indladt mig på at forgude hende, for så ville jeg have løjet for hende, eller på at sværme for hende, for det er ikke min specialitet, men jeg har indskrænket mig til at gifte mig med hende. Hun var

frygtsom og mistroisk lige til det sidste øjeblik, men da brylluppet med englænderen var berammet til klokken otte om morgenen, kom hun pludselig til mig klokken to om natten. Jeg roste hende for hendes mod, og en time efter var vi på vej til Italien.

Jeg har ikke ført hende bag lyset – jeg har ægtet hende og bringer hende åbenlyst med mig til stor skandale for mine medborgere, der sikkert ikke ville præsentere deres koner for hende; men jeg venter ganske roligt på, at den ene efter den anden får sig en ordentlig sygdom på halsen, så kommer de af sig selv. Jeg tvivler ikke om, at min lille kone, der er så blid, så frygtsom og så nydelig, nok vil gå af med sejren til sidst.

Når jeg har foretrukket hende frem for alle andre, så er det netop, fordi hun slet ikke har noget slæng af familie eller veninder. Hun tilhører udelukkende mig, hun ser kun med mine øjne, hører med mine øren og forstår kun hvad jeg siger til hende. Hun er en ting, der tilhører mig, og det siger jeg til hende uden at fornærme hende, for jeg beviser hende netop ved min omhu og mit venskab, at jeg betragter hende som en ting, der både er ualmindelig smuk og ualmindelig kostbar.

Endelig har jeg selv kureret hende, og hun har håb om en lille dukke, som hun uden tvivl vil forkæle skrækkeligt, men som vil holde hende skadesløs for alle hendes aber og papegøjer og befri hende for den tomhed i sjælen, der er ægtemandens farligste fjende; derimod har jeg ladet hende beholde hendes frygtelige Dolores, som jeg imidlertid slet ikke frygter, for jeg smigrer mig med, at jeg

både er mere skarpsynet end hun og har en god portion mere forstand, end hun har til rådighed.

Alt, hvad jeg her siger, bliver imellem os, og jeg siger dig det kun, for at du ikke skal tro dig forpligtet til at beklage min dårskab. Jeg for min del tvivler ingenlunde om din lykke. Du trænger til at være højt oppe i skyerne, mens jeg holder mest af at have fast fod på det tørre.

Jeg benægter ingenlunde, at man kan være lykkelig i højere regioner, og der har været et øjeblik, hvor jeg selv har tragtet derefter; men jeg er kommet til en sund og filosofisk vurdering af det, man kalder lykke i vort mangelfulde og nuancetomme sprog.

Ordet lykke betegner noget absolut. Tilfredsstillelse ville forekomme dig, og forekommer også mig, alt for brutalt til at bruges i stedet, når der ikke netop er tale om åndelige glæder. Jeg siger altså, at begrebet lykke, der i det væsentlige er noget relativt, har det udmærkede i sig, at det kan bruges af alle. Ellers ville det være en arvelod for alt for få udvalgte.

Og hermed Gud befalet! Gid du må holde dig sund og rask og huske på, at jeg nu som tidligere er din trofaste

Médard Vianne.

Efterskrift.

Min kone spørger mig, om det er passende, at hun sender dig sin hilsen, og det giver jeg hende gerne lov til. Om ti år fra dato – husk altså vel på, hvad vi skriver i dag – kommer

vi begge for at hilse på jer; og hvad der endnu kan synes delikat, vil da være som om det aldrig havde eksisteret."

Dette brev, som jeg troede at burde læse for sir Richard, beroligede ham angående Manuelas skæbne, for til trods for at han var glad over, at han havde fået sin frihed, interesserede han sig dog stadig for hende. For nogle år siden, da han tænkte på at ordne sine sager, bad han os med en elskværdig gemytlighed om tilladelse til at gøre en testamentarisk bestemmelse, hvorved han sikrede hende den medgift, han tidligere havde bestemt for hende, men som Vianne ikke ville modtage.

Vianne havde ganske vist ret i at betragte det, vi kalder for lykke, som noget relativt, der afhænger af den forestilling, man gør sig om det; men det forekommer både Jeanne og mig, at der er en lyksalighed til, der spotter alle definitioner, og som består i den stadige higen efter åndens og hjertets højeste nydelse.

Om "Min søster Jeanne"

Forfatter: George Sand (1804-1876).
Org.udgave: *Ma sœur Jeanne*, i *Revue des deux Mondes* Paris 1. januar – 1. april 1874, bogudgave Michel Levy Frères 1874.
Denne udgave baseret på: George Sand: *Min Søster Johanne.* P. H. Fergos Boghandel, København u.å. [ca. 1911]. Oversætter er ikke oplyst i bogforlægget.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration til Mary Bennett: *The Cottage Girl* fra en føljetonudgave, London omkring 1880. *(Denne "penny dreadful" har i øvrigt ikke noget med George Sands roman at gøre.)*

ISBN 978-87-7979-848-9

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-065-0, Ølstykke 2004

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Note 1: **Teatret Fenice:** Teatro La Fenice, et berømt operahus i Venedig. *Red.anm.*

Note 2: **Guipure:** En art knipling. *Red.anm.*